

2017

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY
ZANIEMYŚL NA LATA 2017-2023

Spis treści

I. WPROWADZENIE	3
II. OPIS POWIĄZAŃ PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI	4
II.1. Karta Lipska na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich	4
II.2. Strategia Europa 2020	4
II.3. Deklaracja z Toledo	5
II.4. Strategia Rozwoju Kraju 2020 (SRK)	5
II.5. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030)	6
II.6. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony. Miasta. Obszary Wiejskie (KSRR)	6
II.7. Krajowa Polityka Miejska 2023 (KPM).....	7
II.8. Narodowy Plan Rewitalizacji 2022. Założenia (NPR)	7
II.9. Zaktualizowana Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020.....	8
II.8. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego.....	8
II.9. Plan Odnowy Miejscowości Zaniemyśl na lata 2016-2023.....	9
II.10. Plan Odnowy Miejscowości Śnieciska na lata 2016-2023	9
II.11. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zaniemyśl.....	9
III. DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR)	10
III.1 Ogólna charakterystyka gminy.....	10
III.1.1. Położenie i warunki przyrodnicze.....	10
III.1.2. Sieć osadnicza i demografia	13
III.1.3. Rynek pracy i gospodarka.....	14
III.1.4. Infrastruktura	15
III.1.5. Kultura i turystyka	16
III.2 Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR)	18
III.3 Obszar zdegradowany (OZ)	61
III.4 Obszar rewitalizacji (OR)	64
III.5. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji (OR).....	67
III.5.1 Debata z interesariuszami obszaru rewitalizacji (OR)	67
III.5.2 Spacer studyjny po wyznaczonym obszarze rewitalizacji (OR)	67
III.6 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych oraz lokalne potencjały obszaru rewitalizacji (OR).....	69
III.6.1 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze społecznej (sfera priorytetowa)	69

III.6.2 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze gospodarczej	71
III.6.3 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze środowiskowej	72
III.6.4 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	73
III.6.5 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze technicznej	73
III.6.6 Lokalne potencjały obszaru rewitalizacji (OR).....	74
IV. WIZJA STANU OBSZARU REWITALIZACJI (OR) PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI	75
V. CELE REWITALIZACJI ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	75
VI. PROJEKTY/PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	76
VI.1 Podstawowe projekty rewitalizacyjne	76
VI.2 Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	93
VI.3 Projekty zintegrowane	93
VII. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROJEKTÓW/PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.....	94
VII.1 Komplementarność przestrzenna	95
VII.2 Komplementarność problemowa	95
VII.3 Komplementarność proceduralno - instytucjonalna	95
VII.4 Komplementarność międzyokresowa.....	96
VII.5 Komplementarność źródeł finansowania	97
VIII. INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE W ODNIESIENIU DO PROJEKTÓW/PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.....	97
IX. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (SOOŚ)	105
X. USPOŁECZNIE NIE PROGRAMU REWITALIZACJI	105
X.1 Diagnozowanie	106
X.2 Programowanie	107
X.3. Wdrażanie oraz monitorowanie programu rewitalizacji.....	108
XI. SYSTEM WDRAŻANIA, MONITOROWANIA ORAZ SPOSÓB MODYFIKACJI PROGRAMU REWITALIZACJI.....	109
Spis tabel	115
Spis rycin.....	115
Spis wykresów	116
Załącznik nr 1	117

I. WPROWADZENIE

Rewitalizacja obszarów zdegradowanych to najbardziej kompleksowa odpowiedź na degradację społeczną, gospodarczą, przestrzenną, techniczną i środowiskową polskich gmin. Jest ona zagadnieniem, które przez długie lata nie było uregulowane prawnie, co było jednym z głównych przeszkód prowadzenia działań w zakresie odnowy społeczno-gospodarczej obszarów zdegradowanych. Obecnie kwestie merytoryczne związane z rewitalizacją regulują: Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji oraz Wytyczne Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

Program rewitalizacji jest zasadniczym dokumentem służącym zaplanowaniu i realizacji procesu rewitalizacji. Ma on charakter „strategii rewitalizacji”, w której dokonuje się pogłębionej diagnozy stanu obszaru rewitalizacji oraz planuje i koordynuje działania służące osiągnięciu wizji stanu obszaru po rewitalizacji. Służą również koordynacji działań rewitalizacyjnych z szeregiem innych dokumentów uchwalonych przez gminę.

Gmina Zaniemyśl otrzymała dofinansowanie projektu pt. „Przygotowanie programu rewitalizacji dla Gminy Zaniemyśl”, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020, w oparciu o umowę o udzielenie dotacji celowej zawartą z Samorządem Województwa Wielkopolskiego. Zgodnie z umową, przygotowanie programu sprowadza się do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023. Dokument przygotowany został zgodnie z wymogami określonymi w Wytycznych Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 oraz Zasadach programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+, przyjętych przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023 kompleksowo, i w sposób zaplanowany przedstawia sposób rozwiązywania problemów występujących na obszarze rewitalizacji (OR) wyznaczonym na terenie gminy i **stanowi aktualizację Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023 przyjętego Uchwałą Nr XXXVI/251/2017 Rady Gminy Zaniemyśl z dnia 23 października 2017r. w sprawie uchwalenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017 – 2023.**

Podstawę prawną uchwalenia programu **stanowi Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.**

II. OPIS POWIĄZAŃ PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI

II.1. Karta Lipska na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich

W 2007 roku został przyjęty dokument podkreślający potrzebę opracowania strategii zintegrowanego rozwoju miejskiego, uwzględniający aspekty ekonomiczne, społeczne, ekologiczne oraz wymiar zdrowotny i kulturowy, a także zdolność instytucjonalną państwa.

W ramach Karty Lipskiej zostały określone dwa kluczowe cele:

I. Wykorzystanie na większą skalę zintegrowanego podejścia do polityki rozwoju miejskiego – wskazujący na następujące strategie:

- Tworzenie i zapewnianie przestrzeni publicznych wysokiej jakości
- Modernizacja sieci infrastruktury i poprawa wydajności energetycznej
- Aktywna polityka innowacyjna i edukacyjna

II. Zwrócenie szczególnej uwagi na najuboższe dzielnice w kontekście miasta jako całości – oparty na strategiach działania:

- Realizacja strategii podnoszenia jakości środowiska fizycznego
- Wzmocnienie gospodarki lokalnej i lokalnej polityki rynku pracy
- Aktywna polityka edukacji i szkoleń dla dzieci i młodzieży
- Promowanie sprawnego i korzystnego cenowo transportu miejskiego.

Narzędzia wykorzystywane do wdrażania programów zintegrowanego rozwoju powinny:

- opisywać mocne i słabe strony miast i dzielnic na podstawie analizy bieżącej sytuacji
- określać spójne cele rozwoju dla obszaru miejskiego i tworzyć wizję dla miasta
- koordynować terytorialne, sektorowe i techniczne plany oraz strategie, a także zapewniać, że planowane inwestycje przyczynią się do promowania równomiernego rozwoju obszaru miejskiego,
- koordynować i skupiać pod względem przestrzennym wykorzystanie funduszy przez uczestników sektora publicznego i prywatnego
- być koordynowane na poziomie lokalnym i miejskim oraz angażować obywateli i innych partnerów, którzy mogą wnieść znaczny wkład w kształtowanie przyszłej jakości każdego obszaru w wymiarze gospodarczym, społecznym, kulturalnym i ekologicznym.

Podczas prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023 zostały uwzględnione powyższe wytyczne Karty Lipskiej.

II.2. Strategia Europa 2020

Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu została przyjęta w 2010 roku i wyznacza główne cele rozwoju Europy.

Podstawowym założeniem jest zwiększenie liczby miejsc pracy oraz podniesienie standardów życia. Wyznaczonych pięć głównych celów nawiązuje do: zatrudnienia, badań i innowacji, zmiany klimatu i energii, edukacji oraz walki z ubóstwem. Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety: rozwój inteligentny, rozwój zrównoważony oraz rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu.

Wskazane w dokumencie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023 projekty działań rewitalizacyjnych wpisują się w nakreślone przez Komisję Europejską projekty przewodnie, umożliwiające postęp w ramach wskazanych powyżej priorytetów. W szczególności dotyczy to projektów „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” i „Europejski program walki z ubóstwem” Strategii, które znajdują odzwierciedlenie w projektach LPR, odpowiednio projekty: 1.1.1. Program aktywizacji osób bezrobotnych oraz 1.1.2. Gminny program wyjścia z ubóstwa, a także projekt „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” powiązany tematycznie z działaniami projektu 3.2.1. Projekt „Stop dymiącym kominom”.

II.3. Deklaracja z Toledo

Dokument podkreśla znaczenie zintegrowanej rewitalizacji miast dla rozwoju inteligentnego, zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu. Deklaracja wytycza główne kierunki działań w oparciu o:

- wzmocnienie wymiaru miejskiej polityki spójności
- osiągnięcie zgodności pomiędzy wymiarem terytorialnym i miejskim - wymiar miejski powinien stanowić integralną część koncepcji spójności terytorialnej
- kontynuację promowania badań, studiów porównawczych, statystyk, wymiany dobrych praktyk, rozpowszechnianie wiedzy dot. rozwoju miast oraz wzmocnianie ich koordynacji
- promowanie zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju miast poprzez wypracowanie instrumentów dla wdrażania Karty Lipskiej - stworzenie nowych instrumentów dla zintegrowanych i zrównoważonych polityk rozwoju miasta na wszystkich poziomach zarządzania: lokalnym regionalnym i krajowym)
- zapoczątkowanie dyskusji dot. najważniejszych wyzwań, przed którymi staną miasta europejskie w przyszłości.

Dokument ten wyznacza wspólne ramy dla procesu rewitalizacji miast europejskich, a Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023 spełniając wytyczne wpisuje się w założenia Deklaracji.

II.4. Strategia Rozwoju Kraju 2020 (SRK)

SRK, określając wizję rozwoju kraju do roku 2020, wskazuje, że jednym z obszarów oddziaływań są problemy związane z postępującymi procesami degradacji miast i obszarów wiejskich. W tym zakresie SRK rekomenduje podjęcie działań służących zatrzymaniu procesów marginalizacji na obszarach tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze i pobudzeniu zdolności do rozwoju dzięki kompleksowym działaniom rewitalizacyjnym. Dokument wskazuje, że procesy marginalizacji są najsilniej

skoncentrowane terytorialnie na peryferyjnych obszarach wiejskich, na obszarach, które tracą dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze (dzielnice miast, obszary przemysłowe i inne tereny zdegradowane), obszarach przygranicznych czy o niskiej dostępności transportowej. Ograniczaniu tych procesów służyć mają spójne działania rewitalizacyjne, których efektem będzie lokalizacja nowych funkcji, ożywienie i dywersyfikacja gospodarcza i jednoczesna poprawa sytuacji społecznej.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023, a w szczególności jego kompleksowość i spójność zaplanowanych działań rewitalizacyjnych jest zgodny z zapisami określonymi w SRK, wskazanymi w Obszarze strategicznym III. Spójność społeczna i terytorialna, Cel III.1. Integracja społeczna, Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych oraz Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.

II.5. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030)

KPZK 2030 jako jeden z obszarów interwencji identyfikuje obszary z koncentracją problemów rozwojowych, tj.: obszary degradacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej, na których występują problemy związane z niskim poziomem przedsiębiorczości, bezrobociem, niską jakością infrastruktury, depopulacją oraz często występującą koncentracją patologii i ubóstwa. KPZK 2030 dedykuje tym obszarom kierunek działań: *„Wspomaganie spójności w specyficznych obszarach problemowych – w tym: Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast”*, którego celem jest przywrócenie obszarom zdegradowanym funkcji administracyjnych, społecznych i gospodarczych oraz stworzenie warunków sprzyjających ich powtórnemu zagospodarowaniu, inwestycjom infrastrukturalnym oraz wsparciu zasobów ludzkich i przedsiębiorczości. W KPZK 2030 sformułowano także pewne wskazania dotyczące działań na poziomach regionalnym i lokalnym, dotyczące wyznaczenia w planach zagospodarowania przestrzennego województw obszary, które na poziomie lokalnym powinny zostać objęte kompleksowymi programami rewitalizacji/restrukturyzacji oraz regionalnymi programami inwestycyjnymi, wpisującymi się w strategię rozwoju danego miasta i w strategię rozwoju województwa. Realizacja w gminie Lokalnego Programu Rewitalizacji oparta została na ogólnych zasadach polityki przestrzennej przyjętych w KPZK 2030 tj. zasada zrównoważonego rozwoju, racjonalności ekonomicznej, preferencji regeneracji (odnowy) nad zajmowaniem nowych obszarów pod zabudowę, przezorności ekologicznej oraz kompetencji ekologicznej.

II.6. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony. Miasta. Obszary Wiejskie (KSRR)

KSRR w zakresie budowania spójności terytorialnej i przeciwdziałania marginalizacji obszarów problemowych identyfikuje cel szczegółowy: *„Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze”*, adresowany do obszarów miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze, do których w

przypadku województwa wielkopolskiego zalicza się: Gniezno, Kalisz, Konin, Leszno, Ostrów Wlkp. i Piłę. Stwierdza również, że działania adresowane do obszarów zdegradowanych powinny być w szczególności ukierunkowane na wspieranie jakości kapitału ludzkiego, modernizację struktury gospodarczej, poprawę jakości i dostępności infrastruktury technicznej oraz modernizację i rozwój obiektów użyteczności publicznej. Działania rewitalizacyjne powinny być prowadzone na podstawie lokalnych programów rewitalizacji, które będą uwzględniać określone krajowe wytyczne i standardy. Wskazuje także m.in. na konieczność promowania projektów i inicjatyw opartych na partnerstwie publiczno-prywatnym.

II.7. Krajowa Polityka Miejska 2023 (KPM)

Dokument adresowany jest w szczególności do miast i ich obszarów funkcjonalnych. Działania w obszarze rewitalizacji określone zostały w ramach celu szczegółowego: „Odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich”. Celem polityki miejskiej w zakresie rewitalizacji wg KPM jest wypracowanie i wdrażanie skutecznych mechanizmów koordynowania i integrowania zadań i działań różnych podmiotów, w tym prywatnych, w przygotowaniu i prowadzeniu kompleksowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. KPM określa również definicję i ogólny zakres programu rewitalizacji, wskazując, iż ma to być opracowany i uchwalony przez samorząd lokalny wieloletni program działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej i technicznej, zmierzający do wyprowadzenia określonych obszarów ze stanu kryzysu oraz stworzenia warunków do ich dalszego rozwoju. KPM wskazuje także zadania samorządu województwa w zakresie wspomagania procesów rewitalizacyjnych i udzielania wsparcia merytorycznego realizującym je podmiotom.

II.8. Narodowy Plan Rewitalizacji 2022. Założenia (NPR)

Z uwagi na konieczność podjęcia wielosektorowego i bardziej zintegrowanego wysiłku na rzecz wyprowadzania ze stanów kryzysowych obszarów zdegradowanych podjęto próbę wypracowania pakietu rozwiązań systemowych dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce – w tym celu opracowano Założenia Narodowego Planu Rewitalizacji, w ramach którego określono podstawowe założenia NPR oraz koncepcję jego zakresu. NPR stanowić będzie szeroko rozumianą wykładnię dla prowadzenia procesów rewitalizacyjnych jako działań kompleksowych i zintegrowanych. Głównym celem NPR będzie poprawa warunków rozwoju OZ w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań. W swoich założeniach, NPR promuje pełniejsze, całościowe rozumienie rewitalizacji, która wykracza poza prowadzenie przedsięwzięć związanych z modernizacją w wymiarze infrastrukturalnym. Rewitalizacja w nowym rozumieniu stanowi zespół skoordynowanych i skoncentrowanych tematycznie i terytorialnie działań prowadzonych kompleksowo; zakłada skoncentrowane wysiłki wielu podmiotów na rzecz wyprowadzenia ze stanu kryzysowego

danego obszaru, obejmującego interwencję w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzennej oraz kulturowej.

II.9. Zaktualizowana Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020

W zaktualizowanej w 2012 roku Strategii wojewódzkiej jako jedną ze słabych stron województwa wskazano istnienie obszarów i miast wymagających rewitalizacji oraz dużą powierzchnię terenów zdegradowanych. Wśród zagrożeń odnotowano natomiast marginalizację obszarów i ośrodków o niższej konkurencyjności, a także grup o najniższym wykształceniu, upośledzonych pod względem społecznym, fizycznym i psychicznym, wzrost patologii społecznych, liczne grupy i środowiska zagrożone wykluczeniem. W celu przeciwdziałania procesom degradacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej, w Strategii określono działania służące wsparciu rozwoju obszarów wiejskich (cel operacyjny 5.2). Działanie to polega na generowaniu i wzmacnianiu funkcji pozarolniczych w ścisłym powiązaniu ze specyficznymi potencjałami lokalnymi. W tym celu podkreśla się znaczenie aktywizacji lokalnych środowisk na rzecz rozwoju. Większość działań określonych w tym celu pokrywa się z celami Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023. Do działań tych należą m.in. wzmocnienie kapitału ludzkiego i rozwój edukacji, wsparcie sektorów pozarolniczych oraz wzmocnienie endogenicznej bazy ekonomicznej, rozwój turystyki, w tym turystyki wiejskiej i agroturystyki, przeciwdziałanie procesom migracyjnym, zwiększenie możliwości zatrudnienia przez zwiększenie mobilności zawodowej, tworzenie instytucjonalnych warunków do zwiększenia inwestycji pozarolniczych, stymulowanie rozwoju lokalnego oraz inicjatyw lokalnych.

II.8. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego przyjęty w 2010 roku jest jednym z trzech dokumentów, razem ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r. i Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym, które wyznaczają główne kierunki rozwoju województwa. Opracowanie przedstawia podstawowe priorytety planistyczne dla kształtowania rozwoju przestrzennego Wielkopolski w takich aspektach jak: ochrona przyrody, transport i infrastruktura oraz rozwój osadnictwa. Działania wyznaczone na poziomie regionalnym są realizowane lokalnie także przez samorządy. Niniejszy Plan Rewitalizacji jest bezpośrednią odpowiedzią na sformułowane w PZPWW działania założone w ramach jednego z celów szczegółowych, czyli: Restrukturyzację obszarów o ograniczonym potencjale rozwojowym. Realizując naczelny cel, jakim jest zrównoważony rozwój przestrzenny regionu, Lokalny Plan Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl, wypełnia po kolei poszczególne zamierzenia PZPWW m.in. poprzez aktywizowanie grup wykluczonych (bezrobotnych i ubogich) oraz integrowanie mieszkańców, a także mocne wsparcie przedsiębiorczości zrównoważone modernizacją okolicznej infrastruktury gminnej, co wpisuje się z kolei w potrzebę uporządkowania ładu przestrzennego. Nie zapominając jednocześnie o dbałości o środowisko naturalne, które jest czwartym filarem zrównoważonego rozwoju.

II.9. Plan Odnowy Miejscowości Zaniemyśl na lata 2016-2023

Gmina Zaniemyśl posiada aktualny Plan Odnowy Miejscowości Zaniemyśl na lata 2016-2023, przyjęty Uchwałą nr XVII/121/2016 Rady Gminy Zaniemyśl z dnia 21 marca 2016 r. Plan jest dokumentem nadrzędnym, wskazującym kierunki rozwoju gminy. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023 jest dokumentem operacyjnym, uszczegóławiającym zapisy planu oraz wskazującym konkretne projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne dotyczące obszaru rewitalizacji. Dokument wpisuje się w następujące cele strategiczne określone w strategii rozwoju gminy: Cel strategiczny nr 2 „Rozwój infrastruktury i usług społecznych” oraz Cel strategiczny nr 3 „Wpieranie rozwoju gospodarczego Gminy”.

II.10. Plan Odnowy Miejscowości Śnieciska na lata 2016-2023

Gmina Zaniemyśl przyjęła uchwałą nr XIX/138/2016 Rady Gminy Zaniemyśl z dnia 23 maja 2016 r. także Plan Odnowy Miejscowości Śnieciska na lata 2016-2023. Dokument ten ma charakter nadrzędny w stosunku do Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023 i wskazuje najważniejsze kierunki zmian dla Śniecisk. Niniejszy Program rozszerza i precyzuje przyjęte w Planie cele: „Rewitalizacja obszarów zdegradowanych społecznie w miejscowości Śnieciska – lata 2016-2023” oraz „Utworzenie małej infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej (siłownia zewnętrzna) dla mieszkańców miejscowości Śnieciska – lata 2017-2023”.

II.11. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zaniemyśl

Gmina Zaniemyśl posiada aktualne studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zaniemyśl, przyjęte Uchwałą Nr XXXIII/251/2014 Rady Gminy Zaniemyśl z dnia 27 stycznia 2014 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zaniemyśl, ze zmianą w miejscowości Lubonieczek. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest jednym z podstawowych dokumentów planowania strategicznego, określającym politykę przestrzenną gminy, a także jest podstawą do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które nie mogą naruszać jego ustaleń. W dokumencie nie wskazano, obszarów dysfunkcyjnych, w szczególności zdegradowanych oraz wymagających rewitalizacji. Rekomenduje się dostosowanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy do ustaleń Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023.

III. DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR)

III.1 Ogólna charakterystyka gminy.

III.1.1. Położenie i warunki przyrodnicze

Zaniemyśl jest gminą wiejską położoną w powiecie średzkim, na południowy wschód od Poznania przy drodze wojewódzkiej nr 432 Śrem – Środa Wielkopolska – Września. Powierzchnia gminy wynosi 106,6 km², przy gęstości zaludnienia 64 os/km². Zaniemyśl jest gminą o charakterze rolniczo-turystycznym.

Obszar gminy charakteryzuje się niewielkim urozmaiceniem rzeźby terenu, którego powierzchnię stanowi wysoczyzna morenowa. Według fizyczno – geograficznego podziału Polski J. Kondrackiego gmina Zaniemyśl w przeważającej części leży w obrębie makroregionu Pojezierze Wielkopolskie, w mezoregionie Równina Wrzesińska. Fragment południowo – wschodniej części gminy leży w makroregionie Pradolina Warciańsko – Odrzańska, w mezoregionie Kotlina Śremska. Jej płaszczyna urozmaicona jest wydłami oraz zagłębieniami polodowcowymi, najwyższe wzniesienie stanowi Łysa Góra (106 m npm).

Sieć hydrograficzną gminy tworzą: ciekі stałe i okresowe, starorzecza, jeziora, zagłębienia bezodpływowe, rowy melioracyjne, małe zbiorniki wodne. Gmina Zaniemyśl leży w obrębie zlewni cząstkowych dorzecza Warty: wschodnia część w zlewni rzeki Maskawy, zachodnia w zlewni rzeki Kopii (zwanej Kamionką), południowo–zachodnia w bezpośredniej zlewni Warty. W układzie hydrograficznym Polski dorzecze Warty jest rzeką II rzędu. Granice między zlewniami wyznaczają działy wodne głównie III rzędu, które są widoczne na ogół wyraźnie w rzeźbie terenu. W północno-zachodniej części gminy znajduje się pas jezior ciągnący się od Jeziora Raczyńskiego przez Łękno, J. Małe i J. Wielkie na terenie gminy oraz Bnińskie, Kórnickie, Skrzyneckie Duże i Małe, wypełniających rynnę polodowcową. Od strony południowej krajobraz gminy urozmaica dolina rzeki Warta. Ciekі gminy charakteryzuje deszczowo-śnieżnym reżimie

Klimat regionu cechuje się występowaniem pogody ciepłej, pochmurnej, bez opadów z mniejszymi wahaniami temperatury, wczesną wiosną i latem oraz krótką zimą. Średnia roczna temperatur powietrza wynosi 8,8°C, liczba dni ciepłych to ok. 275, mroźnych 35, a z przymrozkami 81. Region jest stosunkowo suchy, średnia roczna suma opadów wynosi 530 mm. Warunki przyrodnicze kształtowane są tu także przebiegiem sieci wód powierzchniowych.

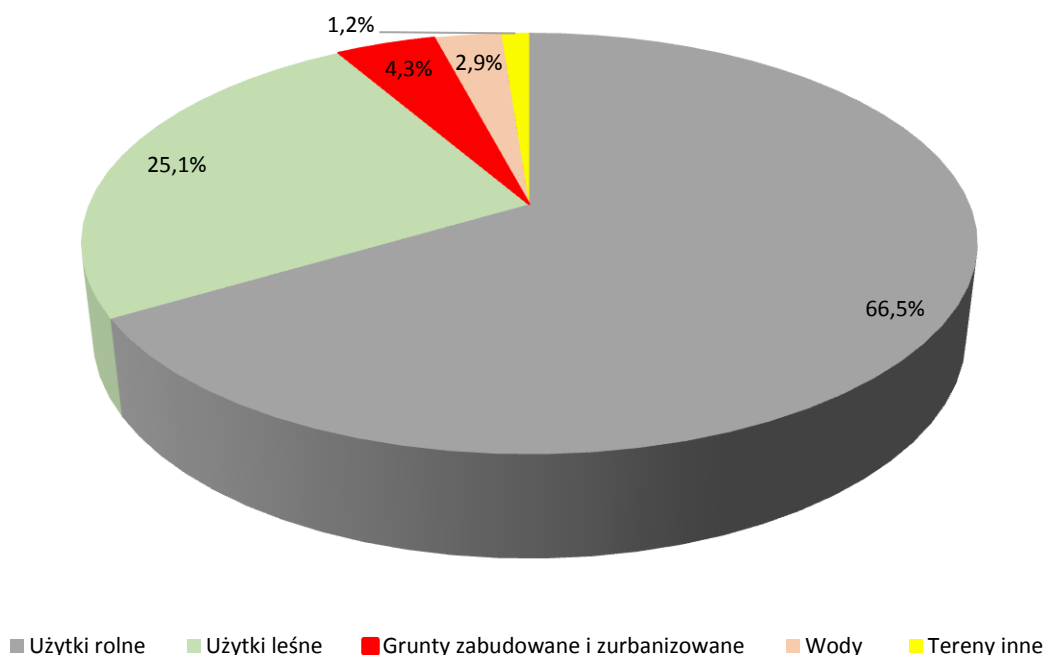
Gmina posiada dobre warunki dla produkcji rolniczej. Grunty chronione klasy III zajmują 14,8% ogólnej powierzchni gminy, natomiast grunty klasy IV (względnie chronione) – 23,0%. Użytki zielone obejmują 8,8% ogólnej powierzchni gminy, w tym 2,7% stanowią użytki zielone średnie. Gleby chronione występują w rejonie wsi: Jaszkowo, Winna, Śnieciska, Płaczki, Polwice, Łękno, Pigłowice, Wyszakowo, Luboniec.

W zachodniej części gminy na obszarze wysoczyzny morenowej płaskiej istnieją mniej korzystne warunki do upraw rolniczych. W południowej i południowo–zachodniej części gminy położonej w obrębie pradoliny występują przede wszystkim gleby aluwialne – mady lekkie na podłożu piasków luźnych oraz towarzyszące dolinie Warty mady lekkie zajęte przez trwałe użytki zielone słabe i bardzo słabe. Wartość rolnicza tych gleb należy od średniej do najniższej (klasy bonitacyjne IV – VI). Nachylenie zboczy pradoliny sprzyja powstawaniu procesów erozyjnych, powodujących degradację gleb.

W zakresie produkcji roślinnej przeważają zboża. Natomiast w produkcji zwierzęcej dominuje hodowla trzody chlewnej. Ponadto na terenie gminy prowadzona jest na większą skalę hodowla drobiu: fermy w Kępie Wielkiej i w Śnieciskach. Na terenie gminy działa Rolniczy Kombinat Spółdzielczy w Śnieciskach. Gospodaruje on na ok. 500 ha gruntów, które rozmieszczone są w następujących wsiach: Śnieciska, Płaczki, Pięłowice, Wyszakowo, Brzostek, Jezioro Wielkie, Łętko, Zaniemyśl i Kępa. W zakresie produkcji zwierzęcej główne nastawienie jest na hodowlę bydła i trzody chlewnej.

Użytki rolne to ponad 2/3 obszaru gminy, z czego 0,2% zajmują sady i ogrody, a 9% łąki i pastwiska. Charakterystykę struktury użytkowania gruntów przedstawiono na poniższej grafice. Spory udział mają tu wody powierzchniowe.

Wykres 1. Struktura użytkowania gruntów w gminie

Lesistość gminy wynosi 25%, co jest wartością niewiele mniejszą od średniej dla kraju wynoszącej 29%. Powierzchniowo dominują siedliska borów mieszanych (świeżych, wilgotnych) przy współwystępujących ubogich siedliskach borowych (bór świeży), mniejszy udział stanowią siedliska lasów mieszanych (las mieszany, las mieszany wilgotny).

Najwyższe siedliska lasowe występują małymi płatami (las świeży, las wilgotny, jesionowy).

Przeważają lasy wieku średniego, od 60-100 lat (IV i V klasy wieku, z przewagą IV klasy). Udział lasów starszych, ponad 100 – letnich, zaznacza się w szczególności w północno-zachodniej części gminy, otaczając zachodnią część rynny z jeziorami: Łekno, Małe Jezioro i Wielkie Jezioro ograniczając dostępność tych jezior (zalesienie brzegu wynosi: 61% Jezioro Wielkie, 77% Jezioro Małe, 100% Łekno). Szatę roślinną wzbogacają zespoły zieleni parkowej objęte ochroną konserwatorską w: Czarnotkach, Wyszakowie, Łeknie, Pigłowicach, Płaczkach, Polwicy, Śnieciskach, Jeziorach Wielkich, Zaniemyślu i na Wyspie Edwarda.

Na obszarze gminy znaczącymi wartościami środowiska przyrodniczego wpływającymi na jego stabilność są obszary o niedużym przekształceniu szaty roślinnej, sieci rzecznej, rzeźby terenu. Obejmują one obiekty i obszary o dużej wartości przyrodniczej, prawnie chronione. Należą do nich: Obszary Natura 2000 (Dyrektywa Ptasia PLB300017 Ostoja Rogalińska, Dyrektywa Siedliskowa PLH300012 Rogalińska Dolina Warty), pomniki przyrody (20 pojedynczych okazów drzew – dębów szypułkowych, grupa drzew na wyspie im. E. Raczyńskiego oraz jedna aleja grabowa o długości 130 m w Łeknie), parki dworskie oraz 5 użytków ekologicznych.

Świat zwierząt reprezentowany jest przez różnogatunkowy zestaw ssaków i ptaków. W lasach występują sarny, daniela, jelenie, dziki, lisy, zające. Rynna Kórnicko – Zaniemyska z ciągiem jezior stanowi znaczące w Wielkopolsce skupisko ptactwa wodnego. Na jeziorach Rynny wg badań faunistycznych M. Giertycha (1990 r) stwierdzono występowanie ponad 20 gatunków ptaków. Należą do nich między innymi: kaczka krzyżówka, rokitniczka, brzączka, błotniak stawowy, bąk. Z ptaków łownych występują: kuropatwa, bażant, słonka.

Przeobrażenia środowiska przyrodniczego w gminie Zaniemyśl związane są z prowadzeniem działalności gospodarczej i procesów urbanizacyjnych. Pomimo pozytywnej oceny gminy występują problemy związane z zanieczyszczeniem środowiska. Dotyczą one wód powierzchniowych – rzek i jezior, gospodarki ściekowej, jakości wód podziemnych, powietrza atmosferycznego, klimatu akustycznego i lasów.

Niezadowalający stan jakości wód powierzchniowych w gminie jest wynikiem procesów degradacji zachodzących w zlewniach rzek i jezior (spływy obszarowe z terenów rolnych). Przyczyną tego jest nadmierny poziom związków biogenych (głównie fosforu ogólnego i azotu całkowitego) oraz organicznych i stan sanitarny. Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego związane są głównie ze spalaniem paliw. Istotnym źródłem są zanieczyszczenia emitowane ze źródeł mobilnych. Zagrożenie dla środowiska mogą stanowić hałasy komunikacyjne związane z drogą wojewódzką nr 432 Środa Wlkp. – Śrem, na której natężenie ruchu wynosi około 4.000 – 5.000 pojazdów na dobę. Orientacyjne odległości granic stref uciążliwości drogi od krawędzi jezdni, w przypadku, gdy nie są stosowane środki ochrony czynnej dla ruchu 5.000 P/d, wynoszą 160 m po obu stronach jezdni. Źródłem hałasu o charakterze lokalnym mogą być na terenie gminy różne zakłady przemysłowe i

rzemieślnicze, drobne warsztaty, obiekty handlowe, sportowe, rozrywkowe. Stopień uciążliwości akustycznej jest uzależniony od rodzaju produkcji lub przyjętych technologii, wyposażenia, rozmieszczenia i zabezpieczenia głównych źródeł hałasu, stosowanych rozwiązań budowlanych, funkcji urbanistycznych otaczających terenów.

III.1.2. Sieć osadnicza i demografia

Ośrodek gminny – Zaniemyśl, stanowi jeden organizm osadniczy z Łęknem, leży na pograniczu obu ww. struktur przestrzennych. Tu koncentruje się blisko 50 % ludności gminy. W zasadzie Zaniemyśl utrzymał charakter małego miasteczka, którym niegdyś był. Obecnie jego rozwój przestrzenny odbywa się w trzech kierunkach: wzdłuż drogi wojewódzkiej do Środy Wlkp., wzdłuż drogi powiatowej do Kórnika poprzez Łękno i w kierunku południowym wzdłuż brzegów Jez. Raczyńskiego.

Miejscowości w gminie Zaniemyśl zgrupowane są w 18 sołectwach: Bożydar, Brzostek, Czarnotki, Jaskowo, Jeziory Wielkie, Kępa, Luboniec, Lubonieczek, Łękno, Mądre, Pigłowice, Płaczki, Polesie, Polwica, Śnieciska, Winna, Zaniemyśl oraz Zwola. Charakterystyka wielkości wsi dzieląca jednostki na 5 grup wielkościowych: bardzo duże (>1.000 M), duże (500-1.000 M), średnie (200-500 M), małe (50-200 M) oraz bardzo małe (<50 M) wskazuje, że najliczniejszą grupę stanowią, wsie małe, w których mieszka ok. 17 % ogółu ludności gminy. Drugie miejsce pod względem ilości wsi zajmuje grupa wsi bardzo małych poniżej 50 mieszkańców, której udział w ogólnej liczbie mieszkańców gminy jest niewielki i wynosi mniej niż 4 %. Natomiast w grupie wsi bardzo dużych znalazł się tylko Zaniemyśl, a w grupie wsi dużych tylko Łękno. Zaniemyśl z Łęknem praktycznie tworzą jedną jednostkę osadniczą, w której mieszka prawie połowa mieszkańców gminy. Około 1/3 ludności gminy zamieszkuje wsie średniej wielkości od 200 do 500 mieszkańców.

Ośrodkami wyższego rzędu, do których dąży ludność gminy Zaniemyśl, są głównie Środa Wlkp. – siedziba władz powiatu, do którego należy Zaniemyśl oraz Śrem, a w mniejszym stopniu również Kórnik. W związku z poprawą układu komunikacyjnego regionu zwiększył się udział Aglomeracji Poznańskiej.

Obszar ten zamieszkuje 6 625 osób (50,9% stanowią kobiety), przy wskaźniku feminizacji na poziomie 104. Kształtowanie się liczby mieszkańców gminy Zaniemyśl obrazuje kolejna grafika. Na przestrzeni analizowanych ostatnich 10 lat odnotowuje się stały przyrost liczby ludności na tym obszarze.

W 2015 roku przyrost naturalny wyniósł 16 osób. Ludność w wieku produkcyjnym stanowiła 63,5% mieszkańców, w wieku przedprodukcyjnym 20,5%, a poprodukcyjnym 16%. Saldo migracji przyjęło w gminie wartość ujemną i wyniosło -11. W ruchu migracyjnym ponad 60% stanowiły zameldowania z obszarów miejskich, podobne tendencje przyjmują wymeldowania z obszaru gminy.

Gmina się starzeje demograficznie, jednak jest to tendencja występująca w całym kraju, spowodowana rozwojem medycyny i coraz lepszą opieką zdrowotną, znacznie podnoszącą długość życia, a także spadkiem dzietności Polaków. Pomimo tego, cały czas obserwujemy

raczej wzrost liczby mieszkańców w gminie, co przekłada się na rosnące potrzeby jej mieszkańców i konieczność rozszerzania usług społecznych dla nich. Wskaźnik obciążenia demograficznego, czyli liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosiła w 2015 r. 57,4 i była o 2,7 wyższa od wyniku z poprzedniego roku.

III.1.3. Rynek pracy i gospodarka

W Gminie Zaniemyśl (wg. stanu na dzień 29.02.2016 r) pozostawało bez pracy 257 osób. Najwięcej osób bezrobotnych odnotowano w grupie osób w wieku 35-44 (56 os.), w grupie 25-34 lata (51 os.), w grupie 18-24 (48 os.) oraz w grupie 45-54 lata (47 os.), w grupie 55-59 (36 os.), w grupie powyżej 60 (19 os.)

Biorąc pod uwagę stopień wykształcenia osób bezrobotnych największy odsetek stanowią osoby z wykształceniem: gimnazjum i poniżej (98), zasadniczym zawodowym (87), policealnym i średnim zawodowym (44), wyższym (15). Najmniej było bezrobotnych z wykształceniem średnie ogólnokształcące (13).

Przyjmując jako kryterium staż pracy ogółem struktura bezrobotnych była następująca: staż pracy do 1 roku (22 osoby), od 1 – 5 lat (54), 5-10 lat (38). 10-20 lat (44), 20-30 lat (30), powyżej 30 lat (15). Osób, które nie posiadały żadnego stażu pracy było 54.

Innym problemem jest niedopasowanie kwalifikacji zawodowych do aktualnych potrzeb rynku pracy w powiecie. Wg danych Powiatowego Urzędu Pracy w Środzie Wielkopolskiej, na lokalnym rynku brakuje m.in. pracowników z kompetencjami kierowniczymi w handlu detalicznym i hurtowym, planistów produkcyjnych czy operatorów urządzeń teleinformatycznych przy znacznej nadwyżce rolników upraw polowych, blacharzy czy monterów. Osoby poszukujące pracy z terenu gminy wspiera Powiatowy Urząd Pracy w Środzie Wielkopolskiej. PUP przyjmuje i upowszechnia oferty pracy, realizuje złożone przez pracodawców oferty pracy, podejmuje i utrzymuje kontakt z pracodawcami, kieruje osoby bezrobotne na różnorodne formy aktywności (szkolenia, staże).

Szacunkowa stopa bezrobocia wg stanu na 31 stycznia 2016 r wynosiła: powiat średzki - 11,1%, województwo wielkopolskie - 6,5%, Polska - 10,3%. Współczynnik osób zatrudnionych na 1.000 mieszkańców wynosił 165. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Zaniemyśl 706 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 306 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy, tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -400. 22,9% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Zaniemyśl pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 39,3% w przemyśle i budownictwie, a 12,5% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 12,5% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

W gminie działa 625 podmiotów gospodarczych, z czego 3% stanowią podmioty sektora publicznego, a 97% sektora prywatnego. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowią 78% sektora prywatnego. W gminie funkcjonuje 49 spółek, w tym 4 z udziałem kapitału zagranicznego oraz 5 spółdzielni. Trzeci sektor reprezentowany jest przez 16 stowarzyszeń i organizacji społecznych. Klasyfikacja podmiotów wg grup rodzajów działalności PKD 2007 wskazuje, iż w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie działa

blisko 5% podmiotów, przemysłe i budownictwie 27%, a w pozostałych działach 68%. W gminie prowadzone są przede wszystkim małe firmy, zatrudniające do 9 osób, które stanowią 94% wszystkich podmiotów gospodarczych. Przedsiębiorstwa zatrudniające od 10-49 pracowników stanowią niecałe 5%, a zatrudnienie powyżej 50 osób ma 6 firm.

Miejscowości Zaniemyśl i Łętko są centrum gospodarczym i społecznym Gminy. Do działalności gospodarczej zaliczono wszelkiego rodzaju działalność produkcyjną, magazynowo-składową, budowlaną oraz bazy transportowe, zakłady usługowe i wszelkiego rodzaju działalność. W Gminie brak jest dużych zakładów pracy, ale do największych pod względem zatrudnienia należą: piekarnia - cukiernia, zakłady produkcji drewna i wyrobów z drewna. Są to zakłady produkcji mebli w Zaniemyślu oraz tartak w Łętku. Tereny działalności gospodarczej zajmują powierzchnię 12.50 ha. W ramach tych terenów znajduje się tylko część zakładów. Nie zostały zbilansowane zakłady mniejsze, zlokalizowane w obrębie zabudowy mieszkaniowej oraz ośrodków produkcyjnych rolnictwa (pomieszczenia dzierżawione różnym firmom i działalność prowadzona przez same zakłady rolne).

III.1.4. Infrastruktura

Dostarczeniem wody oraz odbiorem i oczyszczaniem ścieków w gminie zajmuje się Zakład Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. Zaniemyśl. Spółka dysponuje 4 czynnymi stacjami uzdatniania wody w miejscowościach Zaniemyśl, Polwica, Brzostek i Czarnotki. Woda dostarczona do odbiorców w roku 2016 łącznie: 348 255,00 m³. Zakład dysponuje następującymi sieciami wodociągowymi: magistralna sieć wodociągowa 8,9 km, rozdzielcza sieć wodociągowa bez przyłączy – 113,5 km, liczba przyłączy wodociągowych - 1600 szt.

W posiadaniu Zakładu znajduje się mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków w Jeziorach Małych o wydajności do 750 m³/d. Oczyszczalnia posiada zautomatyzowany punkt zlewny czynny od pn-pt w godz. 7.00-14.00 wyłączając dni wolne od pracy. ZGK dysponuje 34 przepompowniami ścieków, 9 działających w systemie stałego monitoringu GPRS co umożliwia pełną kontrolę ciągłości pracy przepompowni ścieków. Całkowita długość sieci kanalizacyjnej wynosi 52,9 km, a liczba przyłączy kanalizacyjnych osiągnęła wartość 1.125 szt. Zakład Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. zajmuje się także utrzymaniem czystości, pielęgnacją i utrzymaniem zieleni, a także zarządem i administracją hali widowiskowo-sportowej w Zaniemyślu. W hali mieści się pełnowymiarowe boisko główne do halowej piłki nożnej. Wyznaczone są również boiska do rozgrywania meczy piłki ręcznej, koszykówki, siatkówki i tenisa ziemnego. Hala widowiskowo – sportowa to wielofunkcyjne boisko sportowe z ogrzewaniem podłogowym oraz wentylacją mechaniczną. Istnieje możliwość podziału płyty boiska na dwie mniejsze części za pomocą kotary. Znajduje się tu również sala konferencyjna z pełnym zapleczem.

Stosownie do zapisów określonych w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2012–2017 nastąpiła regionalizacja określająca przynależność gmin w zakresie obsługi regionów zapewniających odbiór oraz zagospodarowanie odpadów do regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych. Gmina Zaniemyśl została przypisana do Regionu VI. W celu spełnienia określonych wymogów związanych z funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami zostało zawarte w dniu 7 października

2008 r. Porozumienie Międzygminne, którego przedmiotem było powierzenie realizacji zadania publicznego dotyczącego organizowania i nadzoru systemu wraz z budową Zakładu Zagospodarowania Odpadów Jarocin z siedzibą w Witaszyczkach z punktami przeładunkowymi.

Zgodnie z obowiązującym przepisami. Zbiórka odpadów komunalnych prowadzona jest na terenie gminy przez przedsiębiorstwo wybrane w przetargu. Odpady są selekcyjonowane.

W instalację gazową zaopatrzonych jest 45,7% gospodarstw domowych z terenu gminy. Przez obszar gminy obecnie przebiega jedna linia wysokiego napięcia 110 kV w relacji Środa Wlkp. – Śrem.

Poziom aktualnego wyposażenia gminy w obiekty użyteczności publicznej można uznać za zadowalający. Urzędy, placówki finansowe, poczta, straż pożarna itp. mają swoje obiekty, które są dobrze utrzymane i właściwie zlokalizowane. W zakresie urzędzeń oświaty na terenie gminy Zaniemyśl znajdują się:

- Przedszkole Samorządowe z Zaniemyślu,
- Niepubliczne przedszkola w Pigłowicach, Śnieciskach z oddziałem zamiejscowym w Czarnotkach oraz w Łęknie,
- szkoły podstawowe w Zaniemyślu, Śnieciskach i Pigłowicach
- gimnazja w Zaniemyślu i Pigłowicach.

Z urzędzeń kultury istotne znaczenie dla obsługi ludności gminy odgrywają: Gminny Ośrodek Kultury i biblioteka publiczna w Zaniemyślu oraz 4 kościoły rzymskokatolickie w Zaniemyślu (2), Mądrym i Śnieciskach. Gminny Ośrodek Kultury w Zaniemyślu dysponuje obiektami publicznymi: siedziba GOK w Zaniemyślu ze sceną i nagłośnioną salą widowiskową do 300 miejsc siedzących, Izba Pamięci przy OSP Zaniemyśl, zawierająca bogaty zbiór pamiątek wybitnych postaci m.in. hrabiego Edwarda Raczyńskiego oraz bohaterów Powstania Wielkopolskiego i II Wojny Światowej, dokumentacja i fotografie architektury Zaniemyśla i okolic, przedstawiciele władz gminnych (zbiory obejmują również czasy współczesne), Amfiteatr w Zaniemyślu ze sceną i podziemnym zapleczem (szatnie, wc, korytarz), przedscenium z ławkami dla 400 osób. W GOK działają 3 sekcje: wokalistyczna, koło śpiewacze oraz zajęć Tai Chi.

W Zaniemyślu opiekę zdrowotną mieszkańcom zapewnia przychodnia lekarska z 3 gabinetami oraz 3 apteki.

III.1.5. Kultura i turystyka

Położenie geograficzne, bogate siedliska leśne oraz liczne jeziora sprzyjają rozwojowi turystyki, a szczególnie rekreacji konnej oraz bardzo popularnej na tym terenie agroturystyki. W gminie znajdują się ciekawie usytuowane i dobrze wyposażone ośrodki wypoczynkowe.

W Zaniemyślu oraz okolicznych miejscowościach zachowały się zabytkowe, warte zwiedzenia obiekty, do których należy zaliczyć: Kościół św. Wawrzyńca – neogotycki kościół z XIX wieku, w którym znajdują się grobowiec Edwarda Raczyńskiego, Kościół Niepokalanego Serca NMP

–poewangelicki kościół z XIX wieku oraz Pomnik Powstańców Wielkopolskich. Należy także wspomnieć o „wyspie Edwarda” znajdującej się na Jeziorze Raczyńskim, na którym odbywają się słynne „Zaniemyskie Bitwy Morskie”. Natomiast na samej wyspie zlokalizowany jest ośrodek szkoleniowo-wypoczynkowy, do którego dopłynąć można promem. Zasoby dziedzictwa kulturowego stanowią trwałe i istotny element struktury funkcjonalno - przestrzennej Gminy Zaniemyśl. Stosunkowo bogate jest również środowisko kulturowe, choć grupa najcenniejszych zabytków, wpisanych do rejestru zabytków, jest niezbyt liczna.

Jedną z wielu atrakcji gminy jest kolejka wąskotorowa, kursująca od niemal stu lat. Jeździ ona sezonowo na trasie Środa Wielkopolska - Zaniemyśl. W chwili obecnej jest to jedyny zachowany odcinek średzkiej powiatowej wąskotorowej kolei dojazdowej. Kolejka wąskotorowa, nazywana popularnie "ciuchcią", jest jedną z atrakcji Zaniemyśla. Wąskotorówka rozwija prędkość ok. 25 km/ godz., a całą trasę od stacji Środa Miasto do Zaniemyśla pokonuje w ciągu 45 minut.

Walory przyrodnicze gminy, głównie jeziora kąpieliskowe: Raczyńskie, Łękno, Jezioro Małe, Jezioro Wielkie wraz z otaczającymi je malowniczymi kompleksami leśnymi tworzą sprzyjające warunki dla rekreacji. Szczególnie uprzywilejowany w tym zakresie jest Zaniemyśl, który pełni rolę znaczącego ośrodka wypoczynku pobytowego oraz świątecznego, głównie dla mieszkańców Poznania, Środy Wlkp. i Śremu. Nad jeziorem w Zaniemyślu znajduje się miejsce do kąpeli, na którym wypoczywać może jednorazowo ok. 300 osób. Ponadto na terenie gminy jest szereg dużych plaż zagospodarowanych (pozostałość po zakładowych ośrodkach wypoczynkowych), ale bez ratownika.

Z Zaniemyśla wychodzą szlaki turystyczne piesze znakowane kolorami: czerwonym, żółtym i czarnym. 12 najciekawszych przedstawiono poniżej:

- Zaniemyśl - Łękno - jez. Łękno - Zaniemyśl (4,5 km - znakowana częściowo kolorem czerwonym)
- Zaniemyśl – Łękno - Polwica - Śnieciska (6,5 km - trasa nieznakowana)
- Zaniemyśl - jez. Jezioro Małe - jez. Łękno - Zaniemyśl (5,8 km - trasa znakowana częściowo kolorem czerwonym)
- Zaniemyśl - Jezioro Wielkie - Bnin - Kórnik (15,5 km - trasa znakowana kolorem czerwonym)
- Zaniemyśl - Doliwiec Leśny - Zofiówka - Polesie - Zaniemyśl (9,5 km – trasa częściowo znakowana kolorem czerwonym)
- Jezioro Wielkie -Kopalnia Gazu - Zaniemyśl (8,5 km - trasa częściowo znakowana kolorem żółtym)
- Zaniemyśl - Zwola - Majdany - Lubonieczek - Zaniemyśl (11,5 km – trasa częściowo znakowana kolorem czarnym i czerwonym)
- Zaniemyśl - Zwola - Łysa Góra - Majdany - Zaniemyśl (12,4 km - trasa częściowo znakowana kolorem czerwonym i czarnym)
- Zaniemyśl - Majdany - Czarnotki - Sulęcinek (14,7 km - trasa znakowana kolorem czerwonym)

- Pigłowice - Mądre - Czarnotki - Zaniemyśl (12,5 km - trasa nie znakowana) Zaniemyśl - Kaleje - Czmoń (9,8 km - trasa znakowana kolorem żółtym)
- Zaniemyśl - Polwica - Winna - Jaszkowo - Koszuty (10,8 km - trasa nie znakowana).

Na terenie Zaniemyśla i okolic istnieją trzy znakowane trasy rowerowe: zielony, czerwony, niebieski oraz żółty:

- Zaniemyśl - Kaleje - Tesiny - Mechlin - Dąbrowa - Kotowo - Majdany – Zaniemyśl (27,2 km)
- Jez. Raczyńskie - Zwola - Biały Gościniec - Zwola - Majdany - Zaniemyśl (ok. 13 km)
- Leśnictwo Łęčno - Doliwiec Leśny - Jezioro Wielkie - Jez. Małe - Łęčno - Leśnictwo Łęčno (ok. 11 km).

Gmina cały czas rozwija i wzbogaca swoją ofertę turystyczną i rekreacyjną.

III.2 Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR)

Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR), stanowi istotę diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych w gminie. Diagnoza, w tym wyznaczenie OZ i OR przeprowadzone zostały zgodnie z wymogami określonymi w Wytycznych Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 oraz Zasadach programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+, przyjętych przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego. Poniżej zaprezentowano kolejne etapy wyznaczania obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR):

III.2.1 Wyznaczenie jednostek analitycznych (JA)

Punktem wyjścia do wyznaczenia jednostek analitycznych (JA) była analiza: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zaniemyśl, w tym obrębów geodezyjnych, w ramach których znajdują się poszczególne jednostki osadnicze, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, granic okręgów wyborczych oraz map ewidencyjnych gminy. **Po szczegółowej analizie ww. dokumentów, na potrzeby diagnozy**, wyznaczone zostały jednostki analityczne, które obejmują obszary zamieszkałe, wewnątrznie spójne ze względu na funkcję terenu, fizjonomię terenu (układ przestrzenny i charakter zabudowy) oraz intensywność użytkowania. Stanowią one niepodzielne obszary, zamieszkałe przez nie mniej niż 1% i nie więcej niż 10% ogółu mieszkańców gminy. Ponadto osobne jednostki analityczne wyznaczono dla czterech zbiorników wodnych (jeziora). Ostatecznie, na potrzeby diagnozy gmina podzielona została na **19 jednostek analitycznych (JA)** o wyodrębnionych funkcjach: **zamieszkałe obszary wiejskie - ZOW** (15 jednostek) oraz **zbiorniki wodne – ZW** (4 jednostki). Szczegółowe dane dotyczące wyznaczonych jednostek analitycznych (JA) przedstawia Tabela 1.

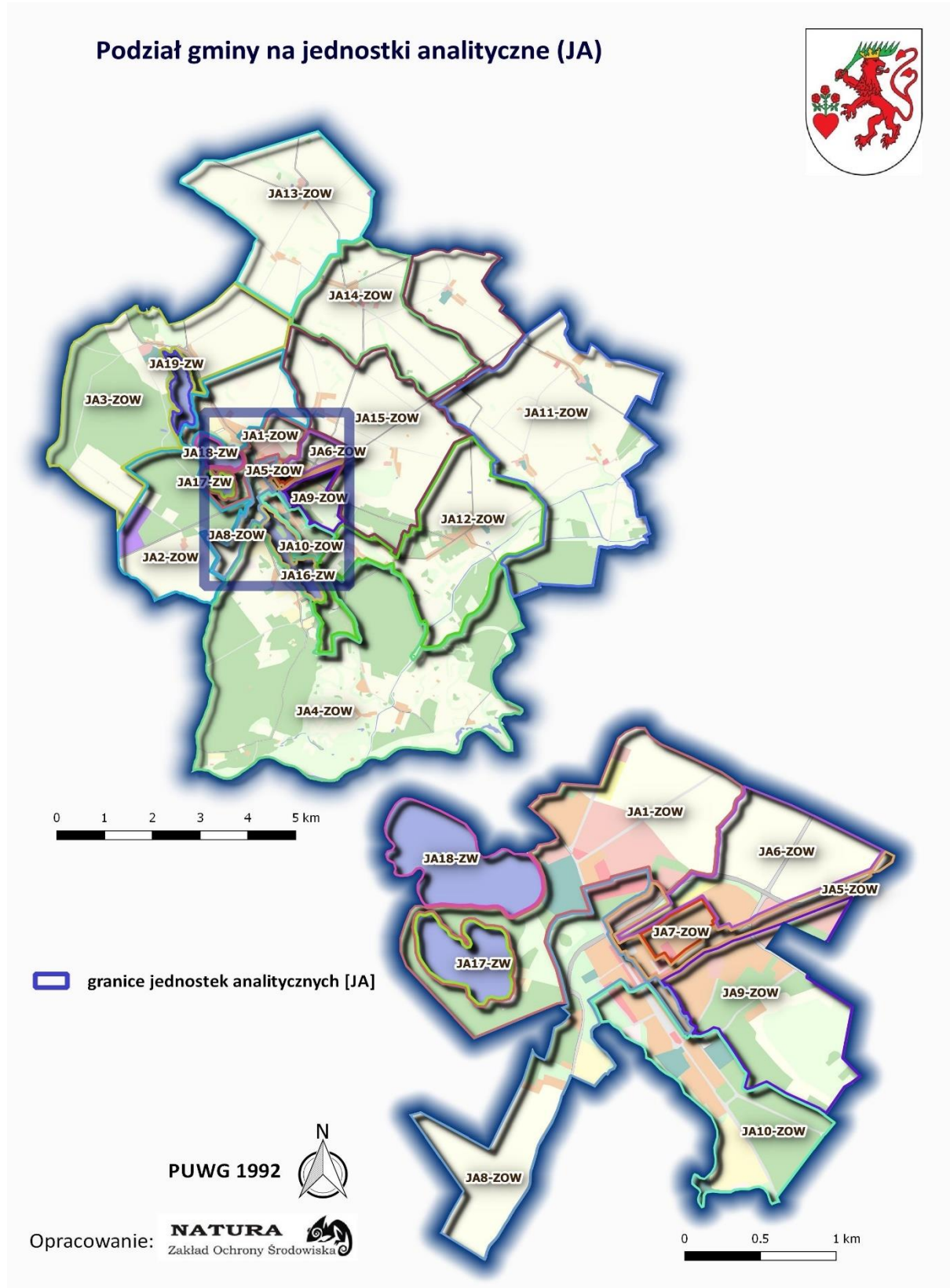
Tabela 1. Szczegółowe dane dotyczące wyznaczonych jednostek analitycznych (JA)

JEDNOSTKI ANALITYCZNE (JA)				LICZBA MIESZKAŃCÓW stan na 31.12.2016 r.		POWIERZCHNIA	
L.P	SYMBOL	OPIS JEDNOSTKI	FUNKCJA DOMINUJĄCA	LICZBA	% MIESZKAŃCÓW GMINY	KM ²	% POWIERZCHNI GMINY
1.	JA1-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA WIELORODZINNA	605	9,13	1,52	1,43
2.	JA2-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	402	6,07	8,99	8,46
3.	JA3-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA WIELORODZINNA	348	5,25	11,63	10,95
4.	JA4-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	491	7,41	23,71	22,32
5.	JA5-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	405	6,11	0,28	0,26
6.	JA6-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	391	5,90	0,72	0,68
7.	JA7-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	377	5,69	0,12	0,11
8.	JA8-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	440	6,64	1,12	1,05
9.	JA9-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	459	6,93	1,04	0,98
10.	JA10-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	470	7,09	0,85	0,80
11.	JA11-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	425	6,42	15,48	14,57
12.	JA12-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	568	8,57	9,70	9,13
13.	JA13-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA ZAGRODOWA	413	6,23	8,72	8,21
14.	JA14-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	435	6,57	6,44	6,06
15.	JA15-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA ZAGRODOWA	396	5,98	13,44	12,65
16.	JA16-ZW	JEZIORO RACZYŃSKIE	REKREACYJNA	0	0,00	0,98	0,92
17.	JA17-ZW	JEZIORO ŁĘKNO	GOSPODARKA RYBACKA	0	0,00	0,27	0,25
18.	JA18-ZW	JEZIORO MAŁE JEZIORY	GOSPODARKA RYBACKA	0	0,00	0,51	0,48
19.	JA19-ZW	JEZIORO WIELKIE JEZIORY	GOSPODARKA RYBACKA	0	0,00	0,69	0,65
				6 625	100,00	106,21	100,00

Źródło: opracowanie własne

Rycina 1 przedstawia podział gminy na jednostki analityczne (JA)

Rycina 1. Podział gminy na jednostki analityczne (JA)

Charakterystyka wyznaczonych jednostek analitycznych (JA)

JA1-ZOW - jednostka obejmuje swoim zasięgiem miejscowość Łękno, (sołectwo Łękno – Jezioro Małe). Jest to zamieszkały obszar wiejski z przeważającą **zabudową mieszkaniową wielorodzinną**. W jednostce tej znajdują się: Gimnazjum, Prywatne Niepubliczne Przedszkole oraz tereny działalności gospodarczej. Obszar graniczy z Jeziorem Łękno.

JA2-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem miejscowości Jezioro Małe, Doliwiec Leśny, (sołectwo Łękno – Jezioro Małe) oraz Polesie (sołectwo Polesie). Są to zamieszkałe tereny wiejskie z **zabudową jednorodzinną, zagrodową i rekreacyjną** (J. Małe, Doliwiec Leśny) oraz wielorodzinną (Polesie).

JA3-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem Sołectwo Jezioro Wielkie. Jest to teren rolniczy z przeważającą **zabudową mieszkaniową wielorodzinną** oraz jednorodzinną. Obszar graniczy z Jeziorem Jezioro Wielkie.

JA4-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem miejscowości Zwola (sołectwo Zwola) oraz Dębice, Potachy. Kępa Mała, Kępa Wielka (sołectwo Kępa). Zwola położona nad J. Raczyńskim charakteryzuje się **zabudową jednorodzinną oraz rekreacyjną**. Natomiast sołectwo Kępa ma charakter rolniczy składający się głównie z **gospodarstw indywidualnych** oraz gospodarstw rolnych - produkcja drobiarska. Na terenie jednostki znajduje się OSP Kępa Wielka.

JA5-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem miejscowość Zaniemyśl: ul. Działkowa, Kilińskiego, Średzka, Dworcowa oraz Plac Berwińskiego, mający charakter „miejskiego rynku”. Na terenie jednostki przeważa **zabudowa jednorodzinna** oraz zabudowa szeregowa (kamienice). Jednostka obejmuje tereny zielone przy Placu Berwińskiego. Przy ul. Średzkiej znajduje się Urząd Gminy, Strażnica OSP w Zaniemyślu.

JA6-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem miejscowość Zaniemyśl: ul. Kochanowskiego, Marcinkowskiego, Wawrzyniaka, Libelta, Kasprzaka, Wyzwolenia. Jest to zamieszkały obszar wiejski z przeważającą **zabudową mieszkaniową jednorodziną**.

JA7-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem miejscowość Zaniemyśl: ul. Mickiewicza, Nowa, Słowackiego, Jackowskiego, Sienkiewicza, Chłapowskiego, Norwida, Armii Krajowej, Reymonta. Jest to zamieszkały obszar wiejski z przeważającą **zabudową mieszkaniową jednorodziną**. Przy ul. Nowej znajduje się 18-rodzinny budynek. Na terenie jednostki znajduje się Przedszkole Samorządowe „Kolorowy Świat” w Zaniemyślu, Ośrodek Pomocy Społecznej, Biblioteka Publiczna, Zespół Dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji, Posterunek Rejonowy w Zaniemyślu Państwowej Straży Rybackiej w Poznaniu.

JA8-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem miejscowość Zaniemyśl: ul. Śremska, Ogrodowa, Leśna, Poznańska, Wierzbowa, Powstańców Wlkp. Jest to zamieszkały obszar wiejski z przeważającą **zabudową mieszkaniową jednorodziną oraz zagrodową** (nieliczne gospodarstwa rolne w miejscowości Zaniemyśl). W jednostce tej znajduje się Szkoła

Podstawowa, Hala Widowiskowo-Sportowa w Zaniemyślu, Szkolne Schronisko Młodzieżowe, zabytkowy poewangelicki kościół.

JA9-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem miejscowość Zaniemyśl: ul. Sosnowa, Świerkowa, Jodłowa, Dębowa, Jarzębinowa, Akacjowa, Bukowa, Lipowa, Chmielniki, Brzozowa, Czarnecka, Grabowa, Wrzosowa, Modrzewiowa. Jest to zamieszkały obszar wiejski z przeważającą **zabudową mieszkaniową jednorodzinną**. Na obszarze jednostki znajdują się zakłady meblowe, sklepy wielkopowierzchniowe oraz Zakład Gospodarki Komunalnej sp. z o.o.

JA10-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem miejscowość Zaniemyśl: ul. Plażowa, Św. Wawrzyńca, Ks. Nawrowskiego, Raczyńskiego, Wiejska, Topolowa, Kwiatowa, Słoneczna. Jest to zamieszkały obszar wiejski z przeważającą **zabudową mieszkaniową jednorodzinną**. Na obszarze znajduje się zabytkowy kościół. Teren jednostki przylega do Jeziora Raczyńskiego (opis w JA16-ZW), nad którym znajduje się miejsce do kąpieli oraz zabudowa rekreacyjna.

JA11-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem miejscowości Pigłowice, Mądre, Brzostek, Ludwikowo, Wyszakowskie Huby, Wyszakowo. Tereny mieszkaniowe o charakterze rolniczym z **zabudową jednorodzinną**. Na terenie jednostki znajduje się zabytkowy kościół. W Pigłowicach funkcjonuje niepubliczne przedszkole, publiczna szkoła podstawowa oraz gimnazjum prowadzone przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Oświaty i Kultury na Wsi w Pigłowicach.

JA12-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem miejscowości Lubonieczek, Majdany, Czarnotki. Jest to zamieszkały obszar wiejski z przeważającą **zabudową mieszkaniową jednorodzinną oraz zagrodową** (gospodarstwa rolnicze). Na terenie jednostki znajduje się OSP Czarnotki.

JA13-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem miejscowości Bożydar, Winna, Jaszkowo. Jest to zamieszkały obszar wiejski z przeważającą **zabudową mieszkaniową jednorodzinną zagrodową** oraz wielorodzinną (Jaszkowo).

JA14-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem miejscowość Śnieciska. Tereny o charakterze rolniczym. Małe i średnie gospodarstwa rolne oraz indywidualne działki rolne; rolnictwo wielokierunkowe (głównie produkcja roślinna), Rolniczy Kombinat Spółdzielczy. Przeważa **zabudowa jednorodzinną** oraz osadowa. W miejscowości znajduje się niepubliczne przedszkole prowadzone przez Stowarzyszenie „Wuchta Wiary”, publiczna szkoła podstawowa (organem prowadzącym jest Gmina Zaniemyśl) oraz zabytkowy kościół.

JA15-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem miejscowości Polwica, Polwica Huby, Dobroczyń (Sołectwo Polwica), Płaczki i Luboniec. Jest to zamieszkały obszar wiejski z przeważającą **zabudową mieszkaniową jednorodzinną, zagrodową** (Dobroczyń) oraz **wielorodzinną** (Polwica). Na terenie jednostki znajduje się zakład meblowy.

JA16-ZW – Jezioro Raczyńskie – położone na południowy zachód od miejscowości Zaniemyśl jest pierwszym zbiornikiem ciągu ośmiu jezior położonych w rynn timer Kórnickiej. Zbiornik ma

kształt silnie wydłużony, powierzchnia zwierciadła wody Jeziora Raczyńskiego wynosi 102 ha, maksymalna głębokość jeziora 5,8 m, a średnia głębokość 2,8 m. Dno jeziora jest mocno zróżnicowane, z dwoma głęboczkami i dwoma wzniesieniami w postaci wysp. Większa wyspa Edwarda ma pow. 3,1 ha, znajduje się na niej park wpisany do rejestru zabytków. Rośnie tam starodrzew liściasty z wieloma pomnikami przyrody, głównie dębami. Z północnej części jeziora wypływa rzeka Kamionka, łącząca je z jeziorem Łękno. Jezioro jest zbiornikiem typu sandaczowego, na którym prowadzona jest gospodarka rybacka. Gospodarkę rybacką na jeziorze prowadzi Gospodarstwo Rybackie Miłośław sp. z o.o. Jezioro jest bardzo silnie obciążone użytkowaniem rekreacyjnym i turystycznym. **Zabudowa rekreacyjna znajduje się wzdłuż ok. 60% linii brzegowej (pozostałą część zajmują zabudowania miejscowości Zaniemyśl). Jezioro Raczyńskie znajduje się w stanie zaawansowanej hipertrofii, charakteryzującej się silnymi, sinicowymi zakwitami wody, bardzo wysokimi stężeniami chlorofilu-a (do 252 µg/l), małą przezroczystością wody (do 0,2 m), wysokimi stężeniami azotu (do 7,07 mg Nog./l) i fosforu (do 0,31 mg Pog./l), które nigdy nie są czynnikiem limitującym rozwój fitoplanktonu oraz wysoką zawartością materii organicznej w osadach dennych (36,3-37,4%).** Zasilanie toni wodnej w związku biogenne w lecie odbywa się głównie z osadów dennych, wiosną zaś ze zlewni jeziora. W ciągu roku zasilanie wewnętrzne przeważa nad zewnętrznym (933:280 kg P/r). Największe ładunki azotu i fosforu ze zlewni dopływają poprzez całą linię brzegową (4875 kg N/r i 194 kg P/r).

JA17-ZW – Jezioro Łękno – położone na zachód od Zaniemyśla, otoczone jest lasem iglastym. Jezioro ma kształt prawie owalny, jego dno jest regularne, o opadających łagodnie stokach. Jezioro Łękno zajmuje powierzchnię 26 ha. Głębokość maksymalna jeziora wynosi 5,0 m, głębokość średnia 2,2 m. Jezioro Łękno zasilane jest przez rzekę Kamionkę wpływającą do niego od strony południowo – wschodniej, z odległego o ok. 1 km jeziora Raczyńskiego. Jezioro Łękno jest jeziorem sandaczowym, gospodarkę rybacką na jeziorze prowadzi Gospodarstwo Rybackie Miłośław sp. z o.o. Jezioro w niewielkim stopniu jest wykorzystywane w celach rekreacyjnych i turystycznych. Korzystny dla jeziora jest sposób zagospodarowania zlewni bezpośredniej, którą stanowią chroniące zbiorniki lasy.

JA18-ZW – Jezioro Jeziory Małe – położone na zachód od miejscowości Łękno. Ma kształt dość regularny, lekko wydłużony. Jest najgłębszym z jezior Kórnickich, o dnie regularnym, z jednym głęboczkami – 16,3 m. Linia brzegowa jest mało urozmaicona. Otoczenie jeziora stanowi las, w którym dominują drzewa liściaste: olcha i brzoza, w niewielkich skupiskach występuje również sosna. Powierzchnia zwierciadła wody Jeziora Jeziory Małe wynosi 44 ha, głębokość maksymalna wynosi 16,3 m, a średnia głębokość to 5,9 m. Jezioro Jeziory Małe zasilane jest od strony południowej przez rzekę Kamionkę, a od południowo – zachodniej przez rów melioracyjny, odwadniający tereny rolnicze. Jezioro Jeziory Małe jest jeziorem leszczowym przechodzącym w sandaczowe. Gospodarstwo Rybackie Miłośław sp. z o.o. Jezioro wykorzystywane jest do celów rekreacyjnych i turystycznych w niewielkim stopniu.

JA19-ZW – Jezioro Jeziory Wielkie – położone na południe od miejscowości Jeziory Wielkie, na terenie Gminy Zaniemyśl. Jezioro ma kształt dość regularny, wydłużony. Powierzchnia

zwierciadła wody Jeziora Jezioro Wielkie wynosi 66 ha, głębokość maksymalna 5,4 m, a średnia głębokość 3,0 m. Bezpośrednie otoczenie jeziora stanowią drzewa liściaste, głównie olcha czarna z niewielką domieszką brzozy. Jezioro zasilane jest od strony południowej przez rzekę Kamionkę i od strony wschodniej przez rów melioracyjny odwadniający tereny rolnicze. Gospodarkę rybacką na jeziorze prowadzi Gospodarstwo Rybackie Miłosław sp. z o.o. Jezioro wykorzystywane jest do celów rekreacyjnych i turystycznych w niewielkim stopniu.

III.2.2 Dobór wskaźników do analizy oraz zebranie danych

Zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych obejmuje analizę wszystkich sfer, tj. sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej dla całego obszaru gminy oraz pogłębioną diagnozę obszaru rewitalizacji. Aby określić występowanie oraz intensywność poszczególnych negatywnych zjawisk w wyznaczonych wcześniej jednostkach analitycznych (JA), należy zastosować odpowiedni dobór wskaźników do analizy. Zasady programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+, wskazują przykłady negatywnych zjawisk społecznych i współwystępujących negatywnych zjawisk w sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej wraz z ich wyszczególnieniem stanowiącym rekomendowane wskaźniki niezbędne do przeprowadzenia kompleksowej diagnozy gminy. Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu skorzystano z rekomendowanych wskaźników do analizy oraz utworzona została lista jednostek i instytucji, do których zwrócono się z prośbą o przekazanie danych, z uwzględnieniem podziału na wyznaczone wcześniej jednostki analityczne (JA).

Zestaw przyjętych wskaźników został przyjęty na podstawie:

- wyżej wymienionych wytycznych (Zasad programowania), w tym rekomendowanych wskaźników
- uzgodnień w ramach Zespołu ds. Rewitalizacji doboru takiej listy wskaźników, która najlepiej oddaje sytuację w 5 ocenianych sferach
- dostępności danych w przekroju wyodrębnionych jednostek analitycznych (na podstawie uzgodnień z przedstawicielami Urzędu Gminy i jednostek gminnych).

Szczegółowe dane dotyczące wybranych wskaźników do analizy oraz źródła danych przedstawia Tabela 2.

Tabela 2. Dane dotyczące wybranych wskaźników do analizy oraz źródła danych

SFERA SPOŁECZNA			
L.p.	Zjawisko	Wskaźnik do analizy	Źródło danych
1.	Bezrobocie	Liczba osób bezrobotnych	PUP w Środzie Wlkp.
2.	Ubóstwo	Liczba osób pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa)	OPS w Zaniemyślu

3.		Liczba osób pobierających zasiłki stałe	OPS w Zaniemyślu
4.		Liczba uczniów pobierających stypendia i zasiłki szkolne	CUW w Zaniemyślu
5.	Przestępczość	Liczba przestępstw stwierdzonych	KPP w Środzie Wlkp.
6.		Liczba „Niebieskich kart”	KPP w Środzie Wlkp.
7.	Niska aktywność społeczna	Frekwencja w wyborach	UG w Zaniemyślu
SFERA GOSPODARCZA			
8.	Niski poziom przedsiębiorczości	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	CEIDG, KRS
SFERA ŚRODOWISKOWA			
9.	Zagrożenie dla środowiska	Liczba gospodarstw domowych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej	ZGK sp. z o.o. w Zaniemyślu
SFERA PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNA			
10.	Niewystarczająca infrastruktura techniczna	Dostępność sieci kanalizacji sanitarnej	ZGK sp. z o.o. w Zaniemyślu
11.	Niewystarczająca infrastruktura społeczna	Dostępność przedszkola do 0,5 km od miejsca zamieszkania	UG w Zaniemyślu
12.		Dostępność obiektów sportowych (hal lub boisk lub basenów itp.) do 1 km od miejsca zamieszkania	UG w Zaniemyślu
13.	Niski poziom obsługi komunikacyjnej	Dostępność przystanku komunikacji publicznej (PKP lub PKS lub komunikacja miejska) do 1 km od miejsca zamieszkania	UG w Zaniemyślu
SFERA TECHNICZNA			
14.	Zdegradowane technicznie obiekty budowlane	Liczba obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym w złym stanie technicznym	UG w Zaniemyślu

Źródło: opracowanie własne

W kolejnym podrozdziale wraz z prezentacją wyników analizy dla poszczególnych jednostek analitycznych, przedstawiona zostanie istota każdego wskaźnika oraz interpretacja otrzymanych wartości.

III.2.3 Analiza i interpretacja pozyskanych danych

Zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, **skalę negatywnych zjawisk określają wybrane do analizy wskaźniki opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju wybranego do analizy**

obszaru lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju obszaru, w odniesieniu do wartości odpowiednich wskaźników dla poziomu całej gminy (wartości referencyjne). W oparciu o powyższą zasadę dokonana została analiza pozyskanych danych na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego (OZ). Poniżej przedstawiono szczegółowy opis przeprowadzonej analizy w poszczególnych sferach oraz jej wyniki.

Sfera społeczna

Wartości wskaźników przedstawiających: liczbę osób bezrobotnych, liczbę osób pobierających zasiłki w formie pomocy finansowej i rzeczowej, liczbę osób pobierających zasiłki stałe, liczbę uczniów pobierających stypendia i zasiłki szkolne, liczbę przestępstw stwierdzonych oraz liczbę „Niebieskich kart”, dotyczą 2016 roku. Wartość wskaźnika: frekwencja w wyborach, dotyczy wyborów samorządowych, które odbyły się w 2014 roku. Na podstawie pozyskanych danych ilościowych, obliczono skalę występowania danego zjawiska kryzysowego w poszczególnych jednostkach analitycznych (wartość wskaźnika dla jednostki) oraz skalę występowania danego zjawiska kryzysowego dla obszaru całej gminy (wartość wskaźnika dla gminy), stanowiącą wartość referencyjną. Jeżeli skala zjawiska kryzysowego (wartość wskaźnika) w danej jednostce analitycznej przekraczała lub była niższa (tylko w przypadku frekwencji wyborczej) od wartości referencyjnej uznawano, że wskaźnik ma „wartość kryzysową”. Ostatecznie **ze względu na szczególne i wyjątkowe znaczenie kwestii społecznych w procesie rewitalizacji, za obszary kryzysowe w sferze społecznej uznane zostały te jednostki analityczne, które charakteryzowały się przynajmniej trzema wskaźnikami o „wartościach kryzysowych”, spośród siedmiu wybranych do analizy. Wskazuje to na swoistą i uzasadnioną „wrażliwość” jaką kierowano się podczas diagnozowania zjawisk kryzysowych w tej sferze. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze społecznej to: JA1-ZOW, JA3-ZOW, JA4-ZOW, JA5-ZOW, JA10 ZOW, JA13-ZOW oraz JA14-ZOW.**

Szczegółowe dane dotyczące wartości referencyjnych oraz „wartości kryzysowych” wskaźników wybranych do analizy przedstawia Tabela 3.

Tabela 3. Dane dotyczące wartości referencyjnych oraz „wartości kryzysowych” wskaźników wybranych do analizy

L.p.	Opis wskaźnika do analizy	Wartość referencyjna wskaźnika do analizy		„Wartość kryzysowa” wskaźnika do analizy
1.	Odsetek osób bezrobotnych w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej w 2016 r.	Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w 2016 r.	210	wartość powyżej 3,2%
		Odsetek osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców gminy w 2016 r.	3,2%	
2.	Odsetek osób pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa) w 2016 r.	Liczba osób pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa) w 2016 r.	190	wartość powyżej 2,9%
		Odsetek mieszkańców gminy	2,9%	

	w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej	pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa) w 2016 r.		
3.	Odsetek osób pobierających zasiłki stałe w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej	Liczba osób pobierających zasiłki stałe w 2016 r.	14	wartość powyżej 0,21%
		Odsetek mieszkańców gminy pobierających zasiłki stałe w 2016 r.	0,21%	
4.	Odsetek uczniów pobierających stypendia i zasiłki szkolne w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej	Liczba uczniów pobierających stypendia i zasiłki szkolne w 2016 r.	47	wartość powyżej 0,71%
		Odsetek uczniów pobierających stypendia i zasiłki szkolne w gminie, w 2016 r.	0,71%	
5.	Odsetek przestępstw stwierdzonych w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej	Liczba przestępstw stwierdzonych na terenie gminy w 2016 r.	50	wartość powyżej 0,75%
		Odsetek przestępstw stwierdzonych w odniesieniu do liczby mieszkańców gminy w 2016 r.	0,75%	
6.	Odsetek „Niebieskich kart” w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców zamieszkujących daną jednostkę analityczną	Liczba „Niebieskich kart” w 2016 r.	16	wartość powyżej 0,24 %
		Odsetek „Niebieskich kart” w odniesieniu do liczby mieszkańców gminy w 2016 r.	0,24%	
7.	Frekwencja w wyborach w danej jednostce analitycznej w 2014 r.	Frekwencja w wyborach w gminie w 2014 r.	58,6%	wartość poniżej 58,6%

Źródło: opracowanie własne

Tabela 4 prezentuje wartości wskaźników wybranych do analizy w sferze społecznej w poszczególnych jednostkach analitycznych.

Kolorem czerwonym zaznaczono te wartości w poszczególnych jednostkach analitycznych, które mają „wartość kryzysową”, czyli są gorsze niż średnia dla gminy.

Tabela 4. Wartości wskaźników wybranych do analizy w sferze społecznej w poszczególnych jednostkach analitycznych.

Lp.	Nazwa jednostki analitycznej (JA) Wskaźnik	JA1-ZOW	JA2-ZOW	JA3-ZOW	JA4-ZOW	JA5-ZOW	JA6-ZOW	JA7-ZOW	JA8-ZOW	JA9-ZOW	JA10-ZOW	JA11-ZOW	JA12-ZOW	JA13-ZOW	JA14-ZOW	JA15-ZOW
		1.	Odsetek osób bezrobotnych w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej w 2016 r. - (%)	4,1	1,5	3,7	1,4	5,2	2,8	3,7	2,5	3,1	4,3	2,8	2,8	4,8
2.	Odsetek osób pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa) w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej (%)	6,8	2,0	5,5	4,1	1,2	1,5	1,1	2,3	0,2	1,7	2,6	4,2	4,4	1,4	2,3
3.	Odsetek osób pobierających zasiłki stałe w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej - (%)	0,83	0,00	0,00	0,81	0,25	0,00	0,27	0,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,48	0,00	0,00
4.	Odsetek uczniów pobierających zasiłki stypendia i zasiłki szkolne w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej - (%)	2,15	0,25	0,57	1,43	0,74	0,00	0,27	0,23	0,44	0,85	0,47	0,35	1,21	0,92	0,00
5.	Odsetek przestępstw stwierdzonych w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej - (%)	2,31	0,25	0,57	0,61	0,99	0,26	0,00	1,36	0,44	1,70	0,94	0,35	0,24	0,46	0,00
6.	Frekwencja w wyborach w danej jednostce analitycznej w 2014 r. - (%)	50,2	54,4	51,0	52,6	60,4	74,8	68,1	68,6	70,7	68,6	55,1	55,6	45,8	54,9	47,7
7.	Odsetek „Niebieskich kart” w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców zamieszkujących daną jednostkę analityczną - (%)	1,32	0,00	0,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,23	0,00	0,00	0,24	0,00	0,48	0,69	0,00
Jednostka analityczna (JA) oznaczona jako kryzysowa w sferze społecznej		√		√	√	√					√			√	√	

Źródło: opracowanie własne

Do analizy sytuacji społecznej w przekroju poszczególnych jednostek analitycznych wybrano 7 wskaźników.

1) Odsetek osób bezrobotnych w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej w 2016 r. (w %)

Wskaźnik ten jest odzwierciedleniem zjawiska bezrobocia. Mimo że odsetek osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców gminy na koniec 2016 r. jest niewielki i wynosi 3,2%, to jednak problem ten dotyczy prawie 210 mieszkańców (podczas gdy np. w 2015 roku było to 242, w 2010 roku 300 osób, a w 2005 roku 416 osób). Należy pamiętać, że fakt (zwłaszcza długotrwałego) pozostawania bez pracy (i związany z tym brak lub niewielki poziom dochodów) rodzi wiele problemów społecznych, takich jak konflikty rodzinne, problemy zdrowotne, uzależnienia, brak chęci do podejmowania pracy lub zakładania swojej działalności, uzależnienie do pomocy społecznej.

Spośród 15 analizowanych jednostek analitycznych, aż w sześciu odsetek bezrobotnych wyniósł ponad średnią gminną (wartość referencyjną), wynoszącą 3,2%.

2) Odsetek osób pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa) w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej (w %)

3) Odsetek osób pobierających zasiłki stałe w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej (w %)

Zasiłki w formie finansowej lub rzeczowej przyznawane są przede wszystkim z powodu niskich dochodów i dlatego są odzwierciedleniem skali zjawiska ubóstwa w poszczególnych jednostkach analitycznych. Podobnie jest w przypadku zasiłków stałych, z tym, że tutaj niezbędnym warunkiem uzyskania wsparcia jest także wiek emerytalny lub posiadanie orzeczenia o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym lub znacznym. Na terenie gminy z pierwszej omawianej grupy zasiłków korzysta 190 osób (blisko 3% populacji), natomiast z zasiłków stałych – 14 osób (0,21% populacji gminy). Najważniejsze powody niskich dochodów to niepełnosprawność, bezrobocie oraz uzależnienia, a także długotrwała choroba, wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego. Liczba osób i środowisk, potrzebujących wsparcia, od kilku lat pozostaje na zbliżonym poziomie.

Spośród 15 analizowanych jednostek analitycznych w jednej trzeciej odsetek pobierających zasiłki w formie pomocy finansowej i rzeczowej wyniósł ponad średnią gminną (wartość referencyjną), wynoszącą 2,9%. W przypadku odsetka osób pobierających zasiłki stałe wartość ponad średnią 0,21% wystąpiła aż w sześciu jednostkach.

4) Odsetek uczniów pobierających stypendia i zasiłki szkolne w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej (w %)

Ta pomoc materialna o charakterze socjalnym realizowana jest w gminie na zasadzie refundacji wydatków poniesionych na cele edukacyjne dla uczniów z najbiedniejszych rodzin.

Przysługuje on na dziecko w wieku od 5 do 18 lat. Podstawową otrzymaną przez ucznia stypendium szkolnego jest trudna sytuacja materialna ucznia wynikająca z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, uzależnienia, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Wskaźnik ten przedstawia sytuację uczniów i ich rodzin na terenie gminy.

Spośród 15 jednostek analitycznych w sześciu odnotowano wartość wskaźnika odsetka uczniów pobierających stypendia i zasiłki szkolne powyżej średniej dla gminy wynoszącej 0,71%. W 2016 roku było 47 takich uczniów.

5) **Odsetek przestępstw stwierdzonych** w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej (w %)

Wskaźnik ten obrazuje poziom bezpieczeństwa publicznego. Im jest on wyższy, tym bardziej mieszkańcy czują się zagrożeni w miejscach publicznych i w swoich domach. Porównano tutaj skalę przestępczości w poszczególnych jednostkach analitycznych. Posłużono się pojęciem przestępstwa stwierdzonego, czyli zdarzenia, którego charakter przestępczy (posiadanie znamion czynu zabronionego) został – wg oceny organu prowadzącego postępowanie – potwierdzony „wynikami postępowania”.

W 2016 roku stwierdzono w gminie 50 przestępstwa, co w stosunku do liczby jej mieszkańców wynosi 0,75%. Wyższy od tej średniej odsetek stwierdzono w pięciu jednostkach analitycznych.

6) **Odsetek „Niebieskich kart”** w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców zamieszkujących daną jednostkę analityczną (%) w 2016 roku

Liczba przyznanych w gminie „Niebieskich kart” obrazuje sytuację stwierdzonej przemocy domowej. Rozumie się przez to stwierdzenie jednorazowego lub powtarzającego się umyślnego działania lub zaniechania naruszającego prawa i dobra osób najbliższych, najczęściej spokrewnionych, ale także innych osób wspólnie zamieszkujących lub prowadzących gospodarstwo domowe.

W 2016 roku w gminie założonych był 16 „Niebieskich kart”. Odnotowano je w sześciu spośród 15 analizowanych jednostkach, przy czym w czterech odsetek „Niebieskich kart” przekroczył wartość średnią dla gminy, wynoszącą 0,24%. Dynamika zjawiska jest znaczna. W roku 2015 procedurą objętych było 17 rodzin, a w 2014 10 rodzin.

7) **Frekwencja w wyborach** w danej jednostce analitycznej (w %)

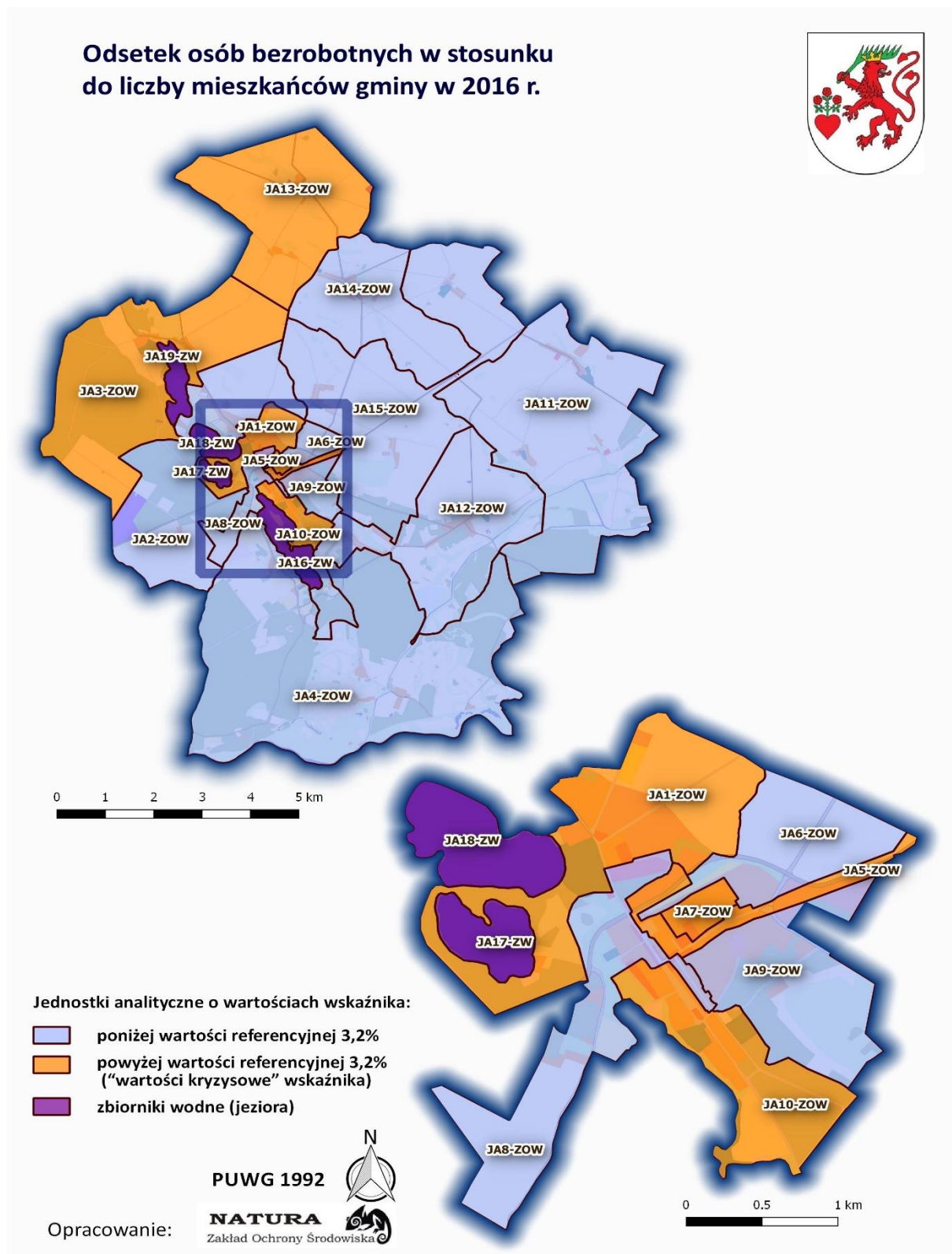
Skala aktywności społecznej jest trudna do precyzyjnego zmierzenia, głównie z powodu braku rzetelnych danych w wielu jej aspektach. W przypadku niniejszej analizy przyjęto wskaźnik frekwencji w wyborach jako wiarygodny i możliwy do zmierzenia czynnik. Im więcej mieszkańców bierze udział w wyborach, tym lepiej świadczy to o ich aktywności i

świadomości posiadania wpływu na życie społeczno-gospodarcze swojego miejsca zamieszkania, czy też kraju.

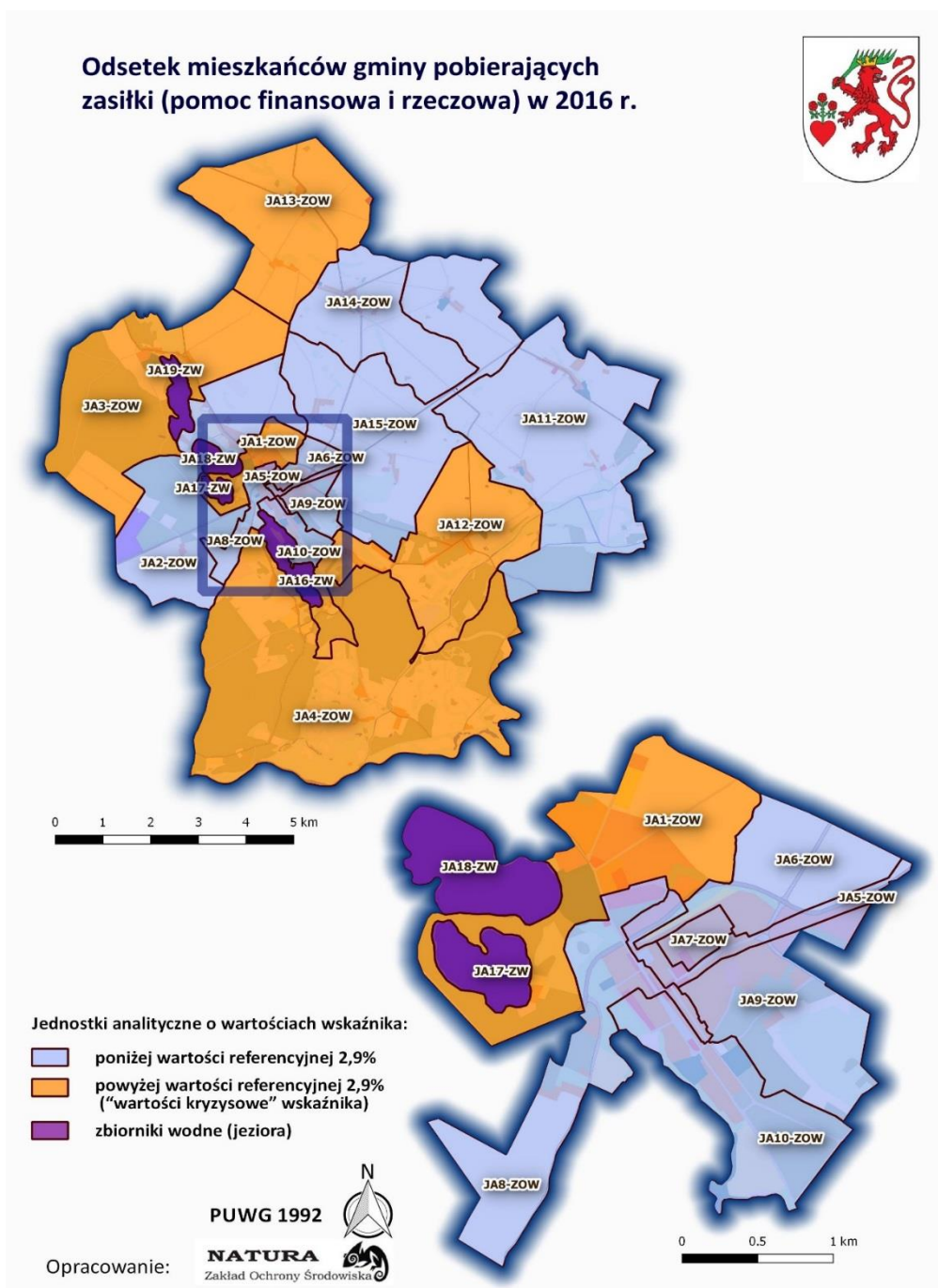
W analizie wzięto pod uwagę frekwencję z wyborów do Rady Gminy Zaniemyśl, które odbyły się w 16 listopada 2014 roku. W skali całej gminy wyniosła ona 58,6%, czyli taki odsetek uprawnionych do głosowania mieszkańców wziął w nich udział. Spośród 15 analizowanych jednostek analitycznych, aż w dziewięciu frekwencja była niższa niż średnia ogólnogminna.

Rycina 2 przedstawia pierwsze z badanych zagadnień w tej sferze tj. odsetek **osób bezrobotnych** w stosunku do liczby mieszkańców gminy w 2016 r. Spośród 15 analizowanych jednostek analitycznych w sześciu odsetek bezrobotnych wyniósł ponad średnią gminną (wartość referencyjną), wynoszącą 3,2%. Są to jednostki JA1, JA3, JA5, JA7, JA10 oraz JA13. Łącznie na terenie tych jednostek zamieszkuje 39,5% mieszkańców gminy. Problem pozostawania bez pracy dotyka w największym stopniu mieszkańców JA5, gdzie wskaźnik odsetka osób bezrobotnych w 2016 roku wynosił 5,2% i dotyczy 21 osób. Parametr ten wartość powyżej 4% wskazuje dla jednostek JA1 (4,1% tj. 25 mieszkańców), JA10 (4,3% tj. 20 mieszkańców) oraz JA13 (4,8% czyli 20 osób).

Rycina 2. Odsetek **osób bezrobotnych** w stosunku do liczby mieszkańców gminy w 2016 r.

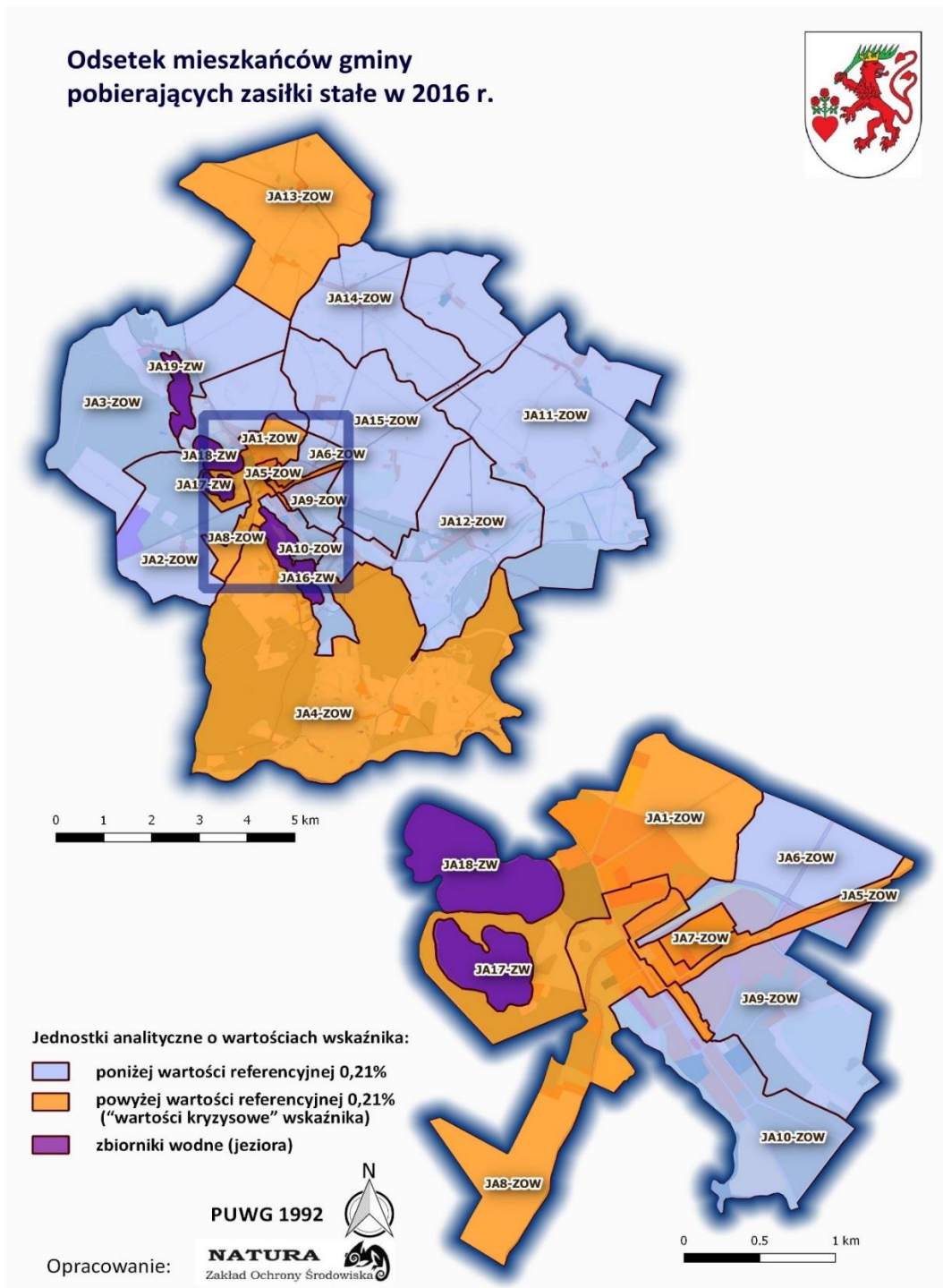
Rycina 3. Odsetek **mieszkańców gminy pobierających zasiłki** w 2016 r.

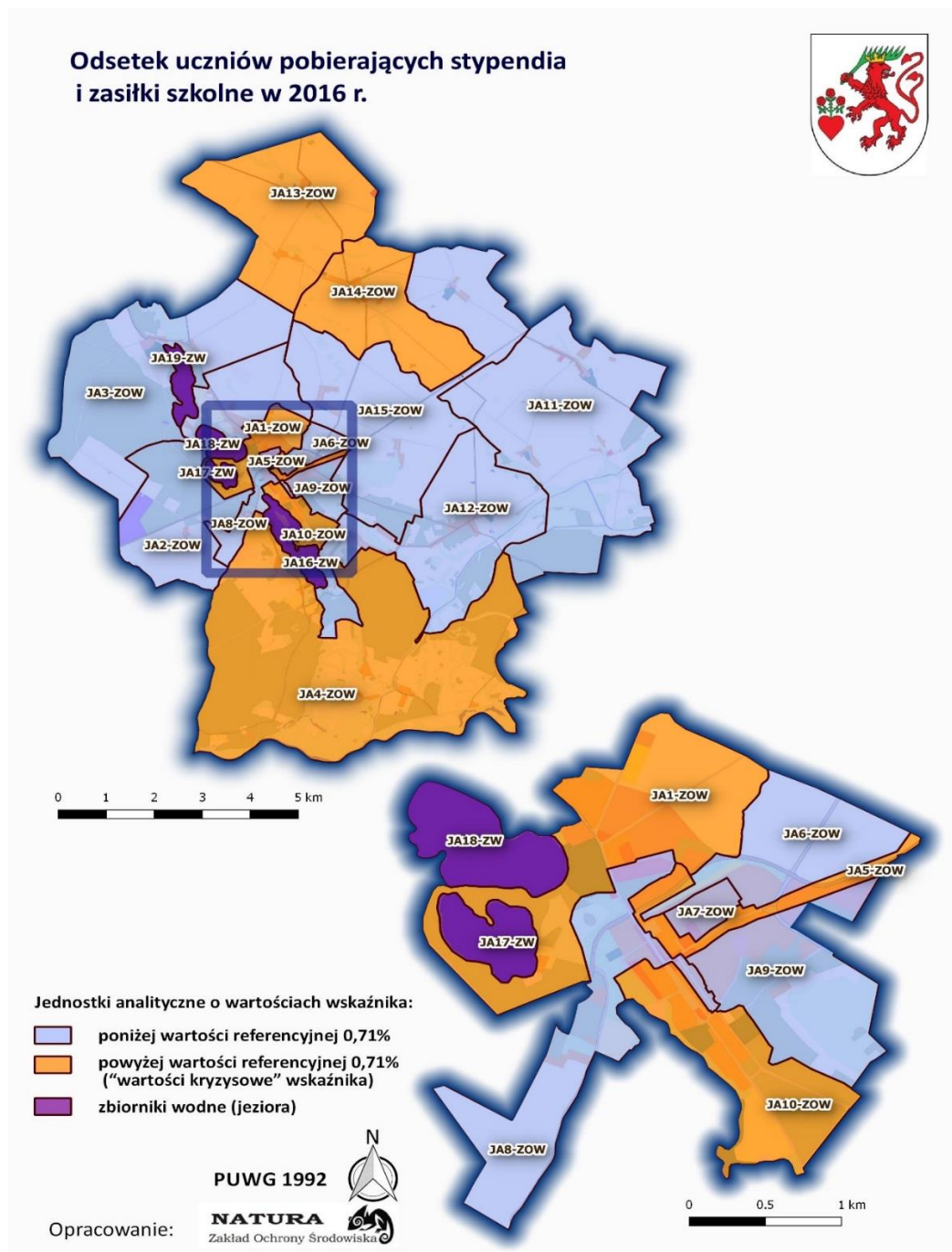
Powyższa Rycina 3 przedstawia odsetek **mieszkańców gminy pobierających zasiłki** (pomoc finansową i rzeczową) w 2016 r. Spośród 15 analizowanych jednostek analitycznych w pięciu odsetek pobierających zasiłki w formie pomocy finansowej i rzeczowej wyniósł ponad średnią gminną (wartość referencyjną), wynoszącą 2,9%. Są to jednostki JA1, JA3, JA4, JA12 i JA13. Łącznie na terenie tych jednostek zamieszkuje 36,6% mieszkańców gminy, 64% osób korzystających z zasiłków. Najgorzej przedstawia się tu sytuacja JA1, gdzie wskaźnik przyjmuje wartość 6,8% (pomocą objętych jest tu 41 osób), a we wszystkich jednostkach oznaczonych jako kryzysowe przekracza 4%.

Kolejna rycina przedstawia odsetek **mieszkańców gminy pobierających zasiłki stałe** w 2016 r. Wartość powyżej średniej przyjętej dla gminy na poziomie 0,21% odnotowano w sześciu jednostkach: JA1, JA4, JA5, JA7, JA8 oraz JA13. Najwięcej osób pobierających zasiłki stałe zamieszkuje JA1 oraz JA4 – dla obydwu jednostek wartość wskaźnika przekracza 0,8% czyli jest blisko 4 razy wyższa niż dla obszaru całej gminy. Ogólnie na obszarach wskazanych jako kryzysowe zamieszkuje 41,2% mieszkańców gminy, 100% pobierających zasiłki stałe.

Rycina 4. Odsetek **mieszkańców gminy pobierających zasiłki stałe** w 2016 r.

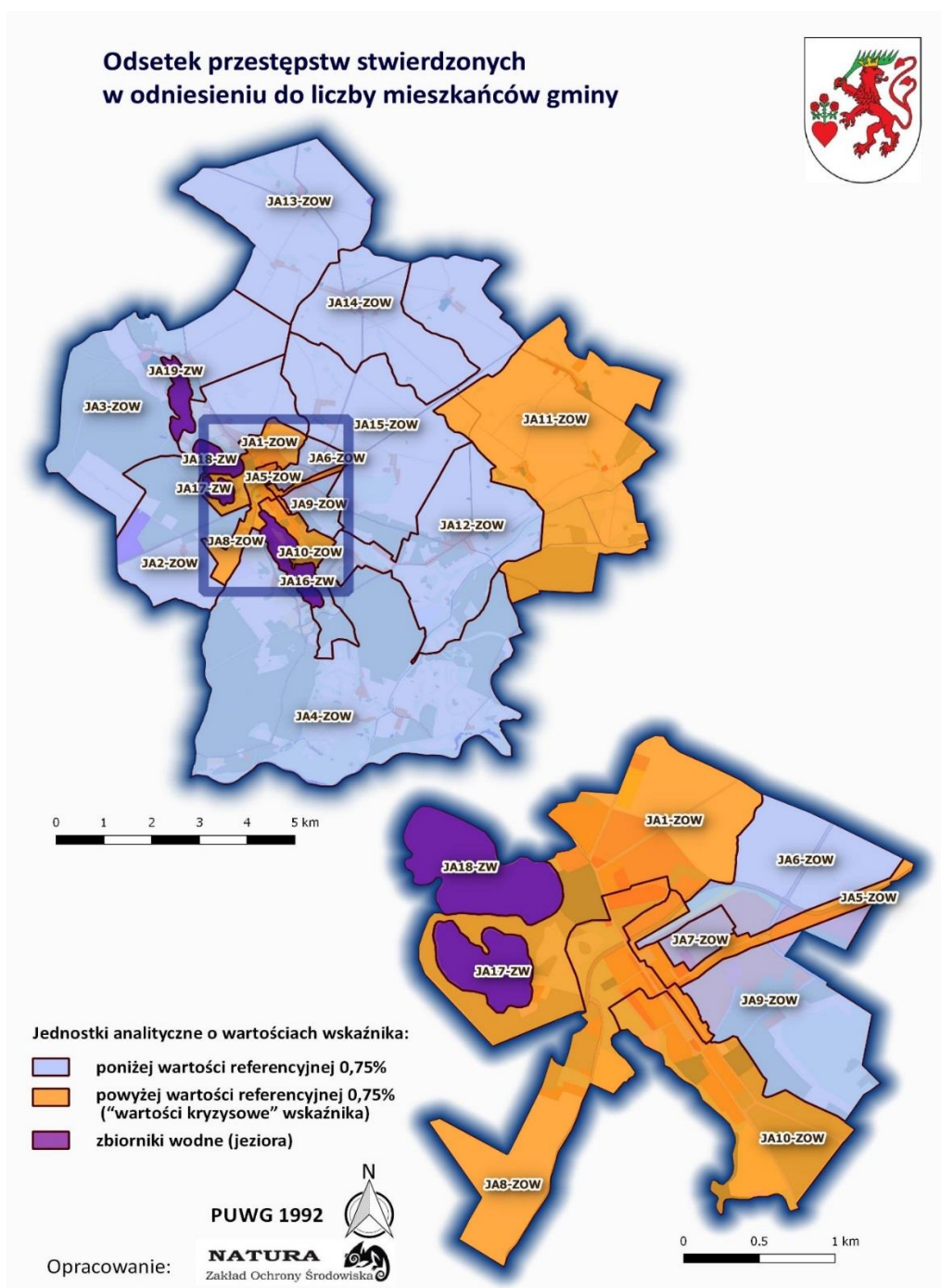
Rycina 5. Odsetek **uczniów pobierających stypendia i zasiłki szkolne** w 2016 r.

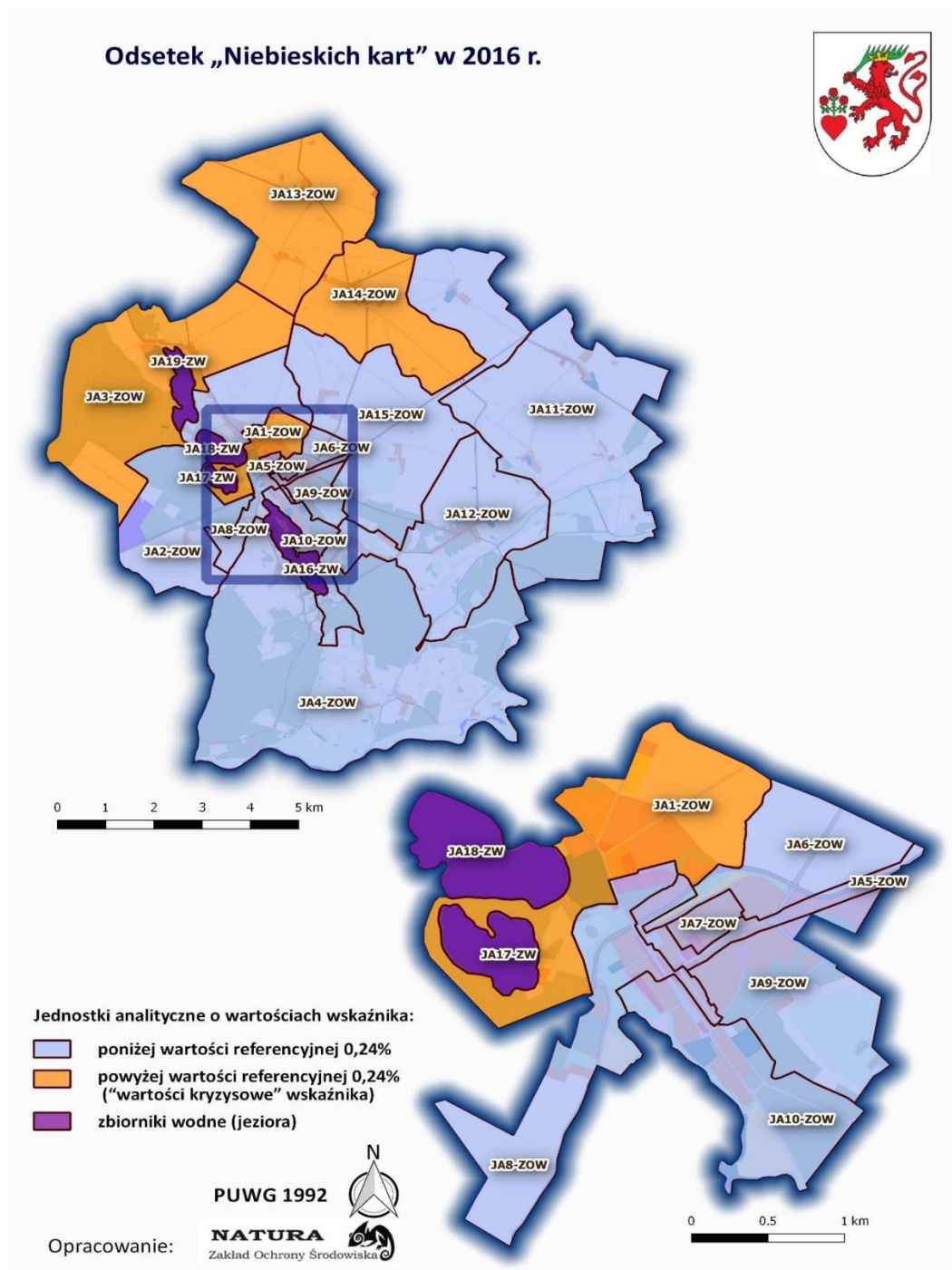
Przedstawiona powyżej Rycina 5 przedstawia odsetek **uczniów pobierających stypendia i zasiłki szkolne** w 2016 r. W analizowanym okresie wartość wskaźnika powyżej przyjętej średniej dla gminy, wynoszącej 0,71%, odnotowano w sześciu jednostkach analitycznych: JA1, JA4, JA5, JA10, JA13 oraz JA14. Najczęściej wsparcie jest udzielane uczniom z JA1, gdzie wskaźnik przyjmuje wartość trzy razy wyższą niż dla gminy i wynosi 2,15% (z pomocy korzysta tu 13 dzieci). Na terenie gminy wsparcie udzielane jest 47 uczniom, z czego aż 77% zamieszkuje obszar wskazany jako kryzysowy. Łącznie obszar ten zamieszkuje 42,6% mieszkańców gminy.

Kolejna Rycina 6 przedstawia odsetek **przestępstw stwierdzonych** w 2016 r. Na 15 analizowanych jednostek w jednej trzeciej została przekroczona średnia wartość wskaźnika, przyjęta dla gminy na poziomie 0,75%. Jednostki kryzysowe wg tego wskaźnika to: JA1, JA5, JA8, JA10 oraz JA11. Najgorsza sytuacja w 2016 roku miała miejsce w JA1, gdzie wartość wskaźnika wyniosła 2,31% - odnotowano tu 14 przestępstw. Na obszarze wskazanym jako kryzysowe miało miejsce aż 72% wszystkich przestępstw stwierdzonych w gminie, a jednostki te zamieszkuje 35,4% mieszkańców gminy.

Rycina 6. Odsetek **przestępstw stwierdzonych** w 2016 r.

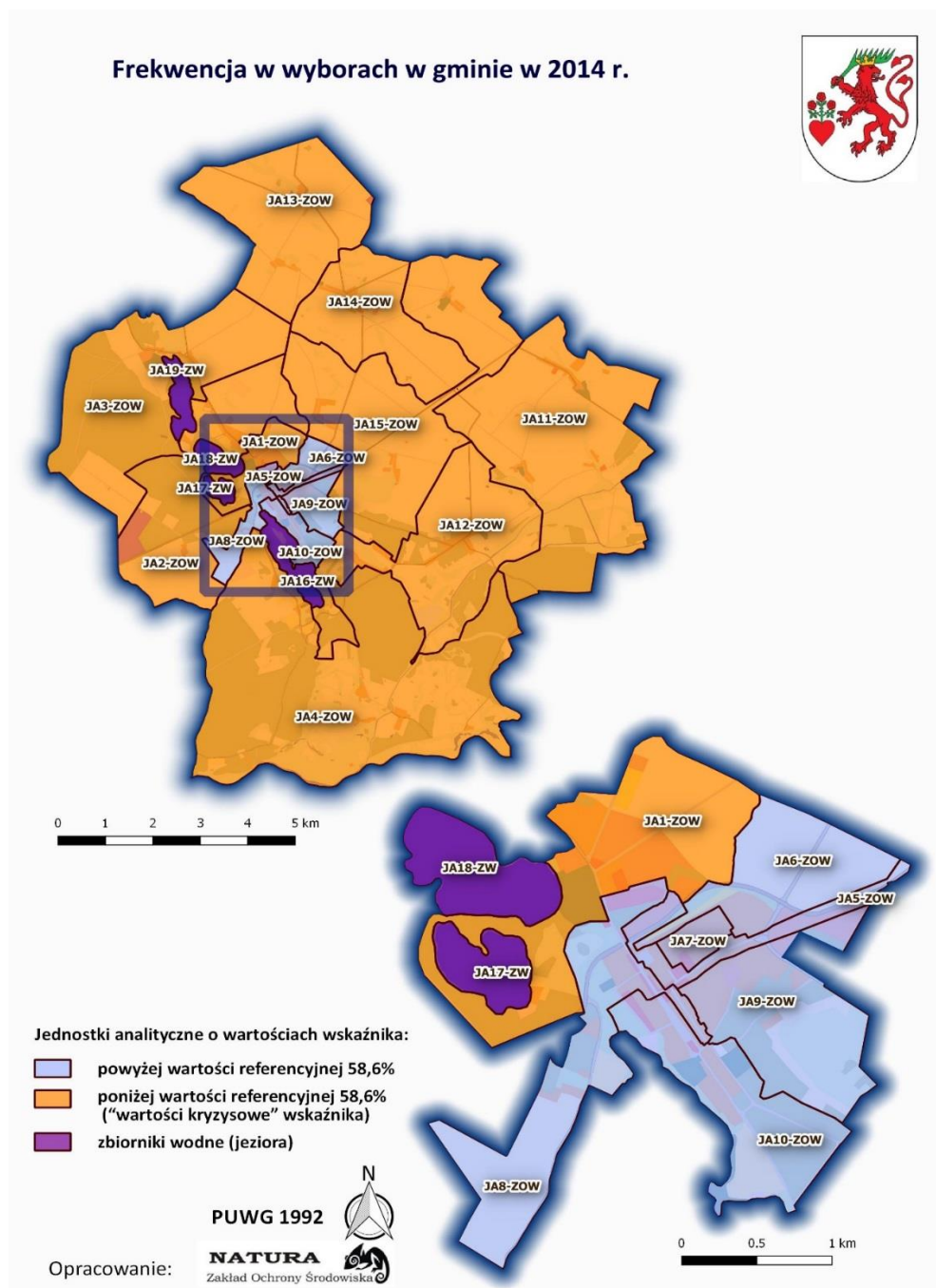
Rycina 7. Odsetek „Niebieskich kart” w odniesieniu do liczby mieszkańców gminy w 2016 r.

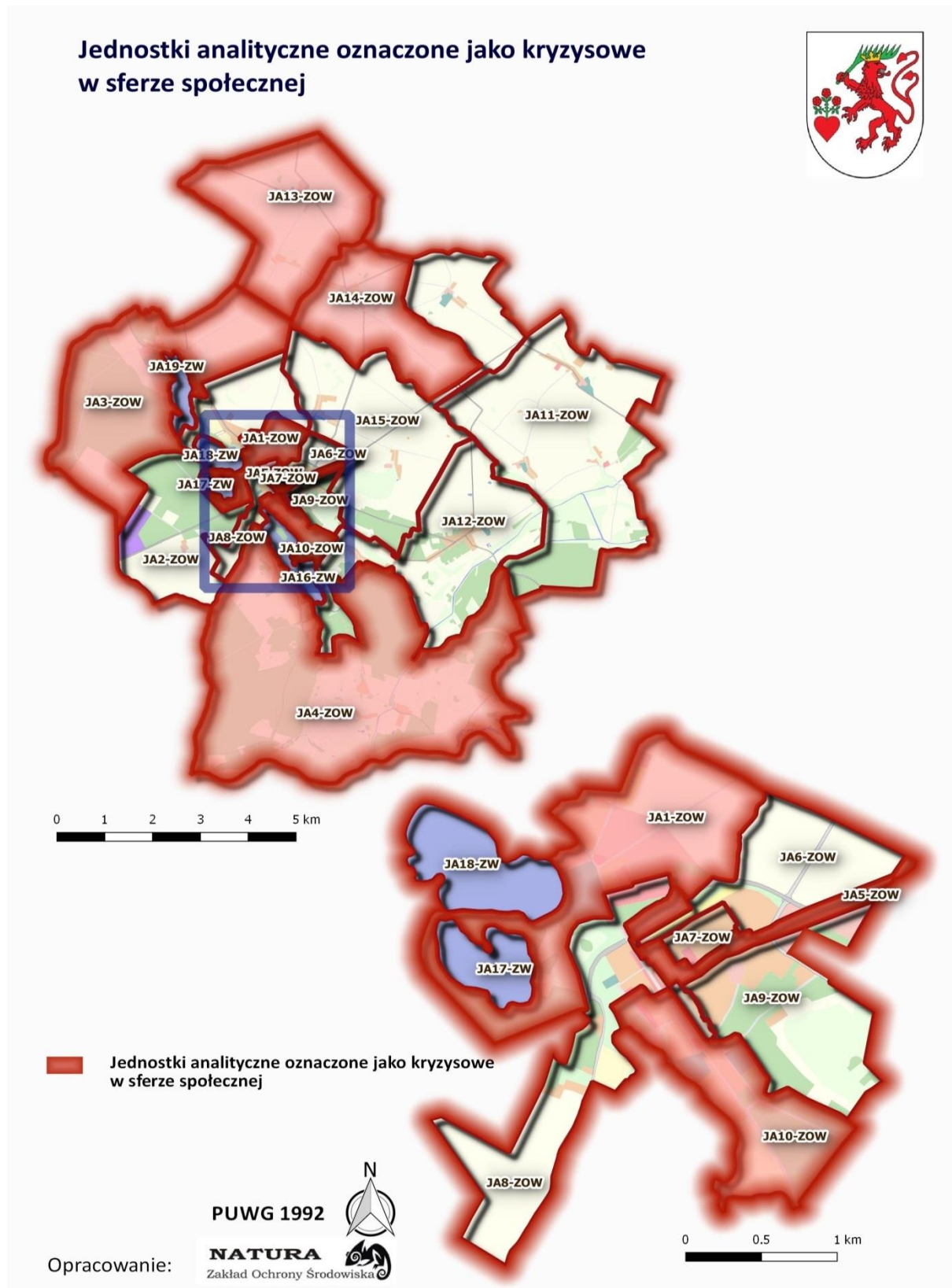
Rycina 7 przedstawia odsetek „Niebieskich kart” w odniesieniu do liczby mieszkańców gminy w 2016 r. Sytuacja kryzysowa dotyczy tu czterech jednostek analitycznych – są to obszary, w których wartość wskaźnika przekroczyła kwotę referencyjną dla gminy na poziomie 0,24%. Na terenie gminy wydanych jest łącznie 16 „Niebieskich kart”, w tym na obszarze wskazanych jednostek kryzysowych: JA1, JA3, JA13 oraz JA14 aż 87,5%. Najwięcej jest ich w JA1, gdzie wartość wskaźnika wynosi 1,32% oraz JA14 – 0,69%. Obszar oznaczony jako kryzysowy zamieszkuje 27,25% mieszkańców gminy.

Następna rycina przedstawia **frekwencję w wyborach** w gminie Zaniemyśl w 2014 r. Spośród 15 analizowanych jednostek, aż w dziewięciu frekwencja była niższa niż średnia ogólnogminna wynosząca 58,6%, czyli w ponad połowie. Sytuacja ta dotyczy jednostek analitycznych: JA1, JA2, JA3, JA4, JA11, JA12, JA13, JA14 oraz JA15. Obszar ten, zdiagnozowany jako kryzysowy, zamieszkuje 62% mieszkańców gminy. Najgorzej frekwencja prezentuje się w jednostkach JA13 oraz JA15, gdzie wynosi poniżej 50% (odpowiednio 45,82% i 47,66%). W przeważającej części to negatywne zjawisko dotyczy obszarów peryferyjnych gminy, w jej centrum sytuacja prezentuje się o wiele bardziej korzystnie.

Rycina 8. **Frekwencja w wyborach** w gminie Zaniemyśl w 2014 r.

Rycina 9. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze społecznej.

Powyższa Rycina 9 przedstawia jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze społecznej**. Jest ona graficznym obrazem wyników, zaprezentowanych w Tabeli 4. Jak wyżej wspomniano, za obszary kryzysowe w sferze społecznej uznane zostały te jednostki analityczne, które charakteryzowały się przynajmniej trzema wskaźnikami o „wartościach kryzysowych” spośród siedmiu wybranych do analizy. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze społecznej to: JA1, JA3, JA4, JA5, JA10, JA13 oraz JA14. Łącznie obszar kryzysowy w tej sferze obejmuje siedem jednostek, zamieszkałych przez blisko 48% mieszkańców gminy, czyli prawie połowę. Problemy społeczne dotyczą zarówno mieszkańców jednostek położonych bardziej peryferyjnie, jak i w centralnej części gminy.

Sfera gospodarcza

Dla określenia skali negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej wybrano wskaźnik obrazujący liczbę podmiotów gospodarczych przypadających na 100 mieszkańców. Źródłem pozyskania danych była Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (CEIDG) oraz Krajowy Rejestr Sądowy (KRS). Dane pochodzą ze stycznia 2017 roku. Na podstawie pozyskanych danych, w pierwszej kolejności obliczono liczbę podmiotów gospodarczych przypadających na 100 mieszkańców w gminie, stanowiącą wartość referencyjną, która wynosi **6,55**. W dalszej kolejności określono liczbę podmiotów gospodarczych przypadających na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych. W przypadku, gdy poziom ten w danej jednostce analitycznej był niższy od wartości referencyjnej uznawano ją za obszar **kryzysowy w sferze gospodarczej**. Jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze gospodarczej** to: **JA1-ZOW, JA4-ZOW, JA11-ZOW, JA12-ZOW, JA13-ZOW, JA14-ZOW** oraz **JA15-ZOW** (w poniższej tabeli zostały one zaznaczone kolorem czerwonym).

Tabela 5 prezentuje wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze gospodarczej w poszczególnych jednostkach analitycznych.

Tabela 5. Wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze gospodarczej w poszczególnych jednostkach analitycznych.

Lp.	Wskaźnik	Nazwa jednostki analitycznej (JA)														
		JA1-ZOW	JA2-ZOW	JA3-ZOW	JA4-ZOW	JA5-ZOW	JA6-ZOW	JA7-ZOW	JA8-ZOW	JA9-ZOW	JA10-ZOW	JA11-ZOW	JA12-ZOW	JA13-ZOW	JA14-ZOW	JA15-ZOW
1.	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w danej jednostce analitycznej	4,63	6,72	7,47	5,91	9,88	7,67	8,75	12,27	7,63	8,72	2,82	3,87	3,39	4,37	6,06
	Jednostka analityczna (JA) oznaczona jako kryzysowa w sferze gospodarczej	√			√							√	√	√	√	√

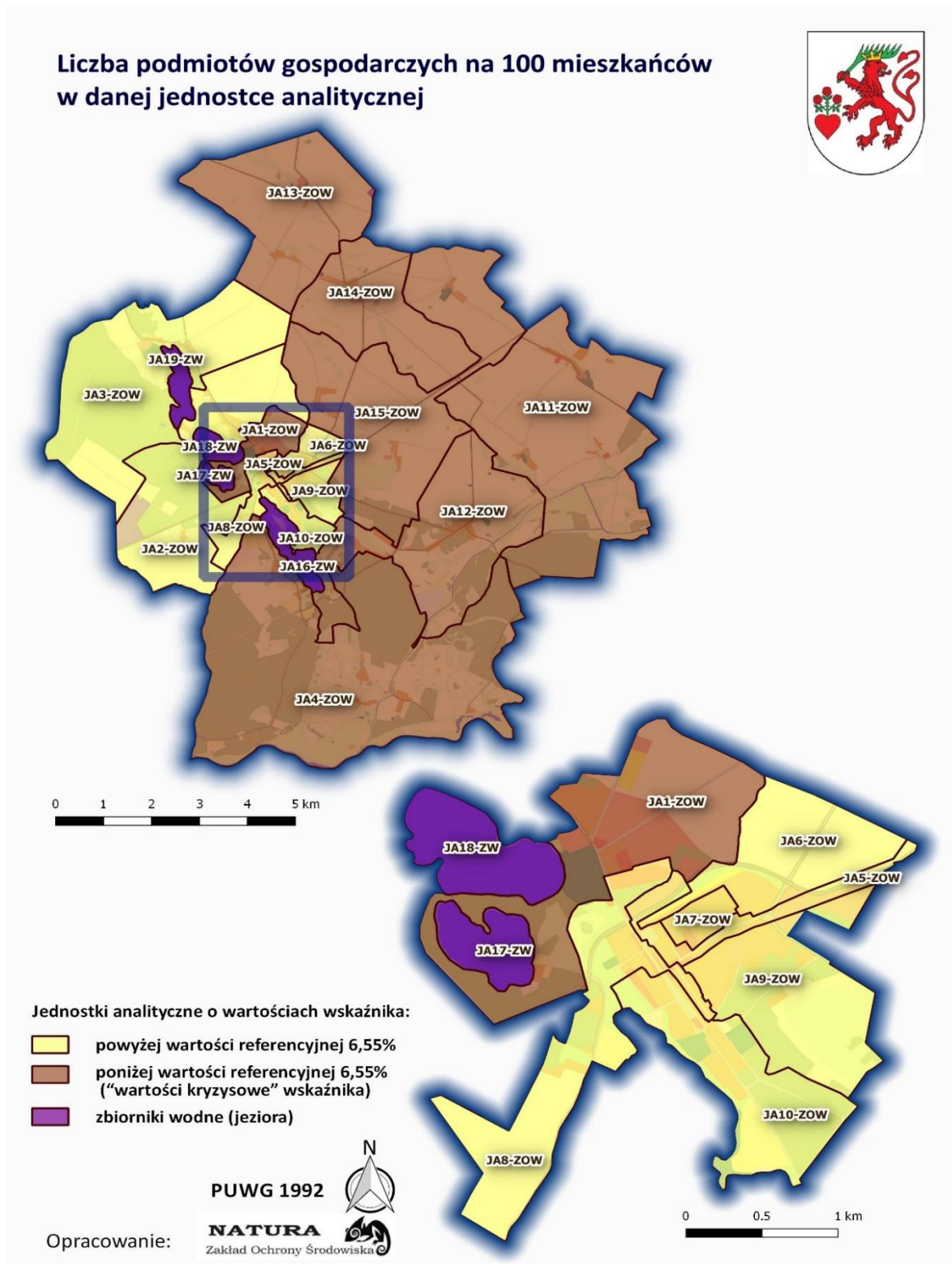
Źródło: opracowanie własne

Wskaźnik ten jest odzwierciedleniem skali działalności gospodarczej mieszkańców gminy. Im więcej podmiotów działa na danym terenie, tym więcej jest miejsc pracy i wyższe są dochody mieszkańców. Tym samym skala problemów społecznych jest zwykle niższa.

Wartość wskaźnika w gminie klasuje się na drugim miejscu spośród 5 gmin powiatu średzkiego za miastem powiatowym Środą Wielkopolską. Aktywność gospodarcza w poszczególnych jednostkach jest bardzo zróżnicowana – wynosi ona od 2,82 do 9,88 podmiotów na 100 mieszkańców, przy przyjętej średniej wartości dla gminy na poziomie 6,55.

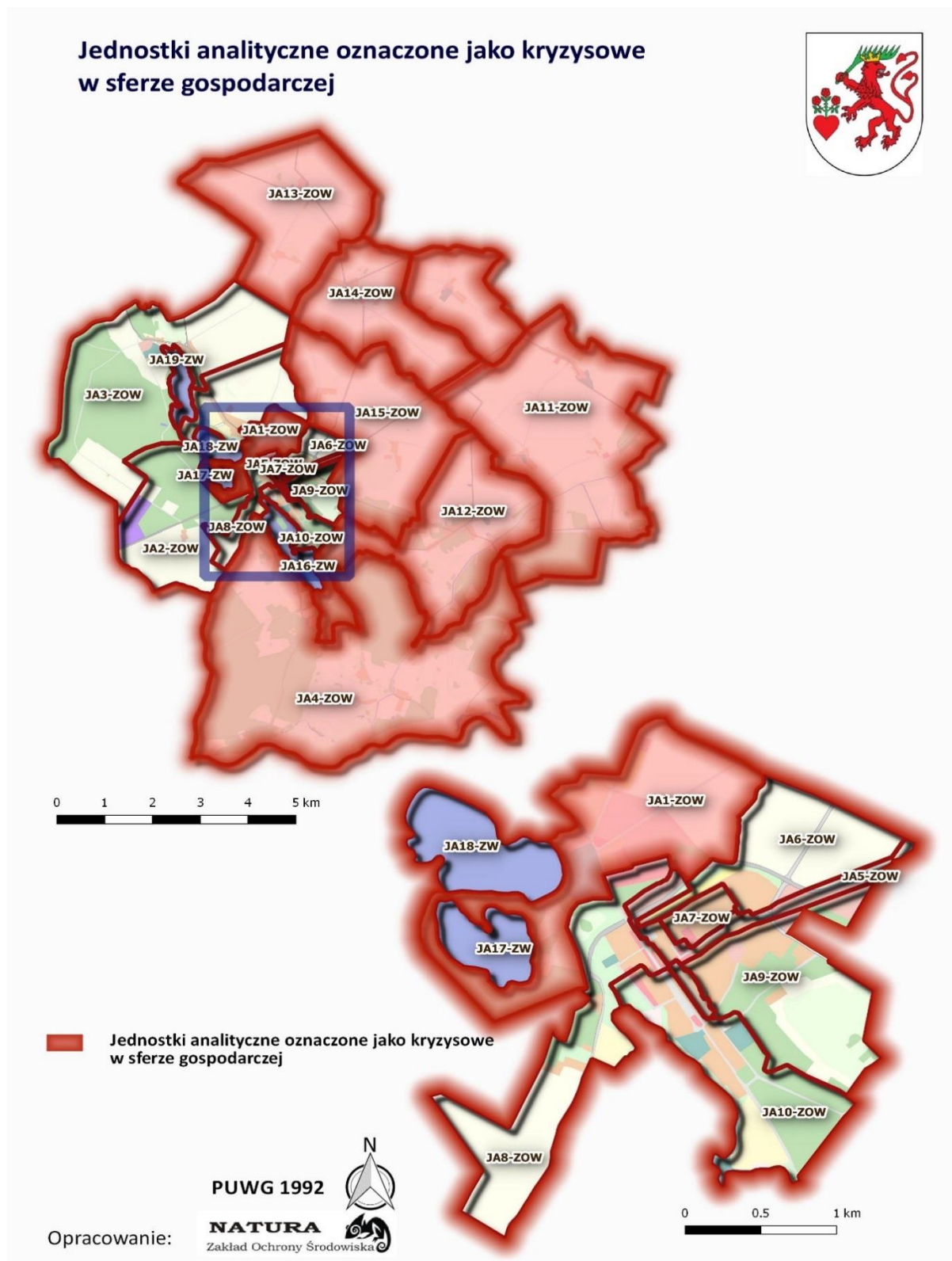
Rycina 10 przedstawia **liczbę podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców** (styczeń 2017r.). Stanowi ona graficzne przedstawienie Tabeli 5. W siedmiu jednostkach zdiagnozowano sytuację kryzysową, poniżej wartości średniej ogólnogminnej. Są to: JA1, JA4, JA11, JA12, JA13, JA14 oraz JA15. Łącznie na terenie tych jednostek zamieszkuje 50,3% mieszkańców gminy i są one zlokalizowane głównie w południowej i wschodniej części gminy. Najgorszą sytuację odnotowano w JA11, gdzie wartość wskaźnika wyniosła 2,82. Liczbę poniżej 4 podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców odnotowano w dwóch jednostkach: JA12 (3,87) i JA13 (3,39).

Rycina 10. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (styczeń 2017 r.)

Ponieważ do oceny sfery gospodarczej użyto jednego wskaźnika, Rycina 10 obrazująca liczbę podmiotów gospodarczych jest zbieżna z kolejną Ryciną 11, przedstawiającą jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze gospodarczej.

Rycina 11. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze gospodarczej.

Sfera środowiskowa

Wartości wskaźnika przedstawiającego liczbę gospodarstw domowych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej dotyczą 2016 roku. Na podstawie pozyskanych danych ilościowych, obliczono skalę występowania tego zjawiska kryzysowego w poszczególnych jednostkach analitycznych (wartość wskaźnika dla jednostki) oraz skalę występowania zjawiska kryzysowego dla obszaru całej gminy (wartość wskaźnika dla gminy), stanowiącą wartość referencyjną, która wynosi **32,5 %**. W dalszej kolejności określono odsetek liczby gospodarstw domowych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej w poszczególnych jednostkach analitycznych. W przypadku, gdy poziom ten w danej jednostce analitycznej był wyższy od wartości referencyjnej uznawano ją za obszar **kryzysowy w sferze środowiskowej**. Jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze środowiskowej** to: **JA11-ZOW, JA12-ZOW, JA13-ZOW, JA14-ZOW** oraz **JA15-ZOW** (w poniższej tabeli zostały one zaznaczone kolorem czerwonym).

Tabela 6 prezentuje wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze środowiskowej w poszczególnych jednostkach analitycznych.

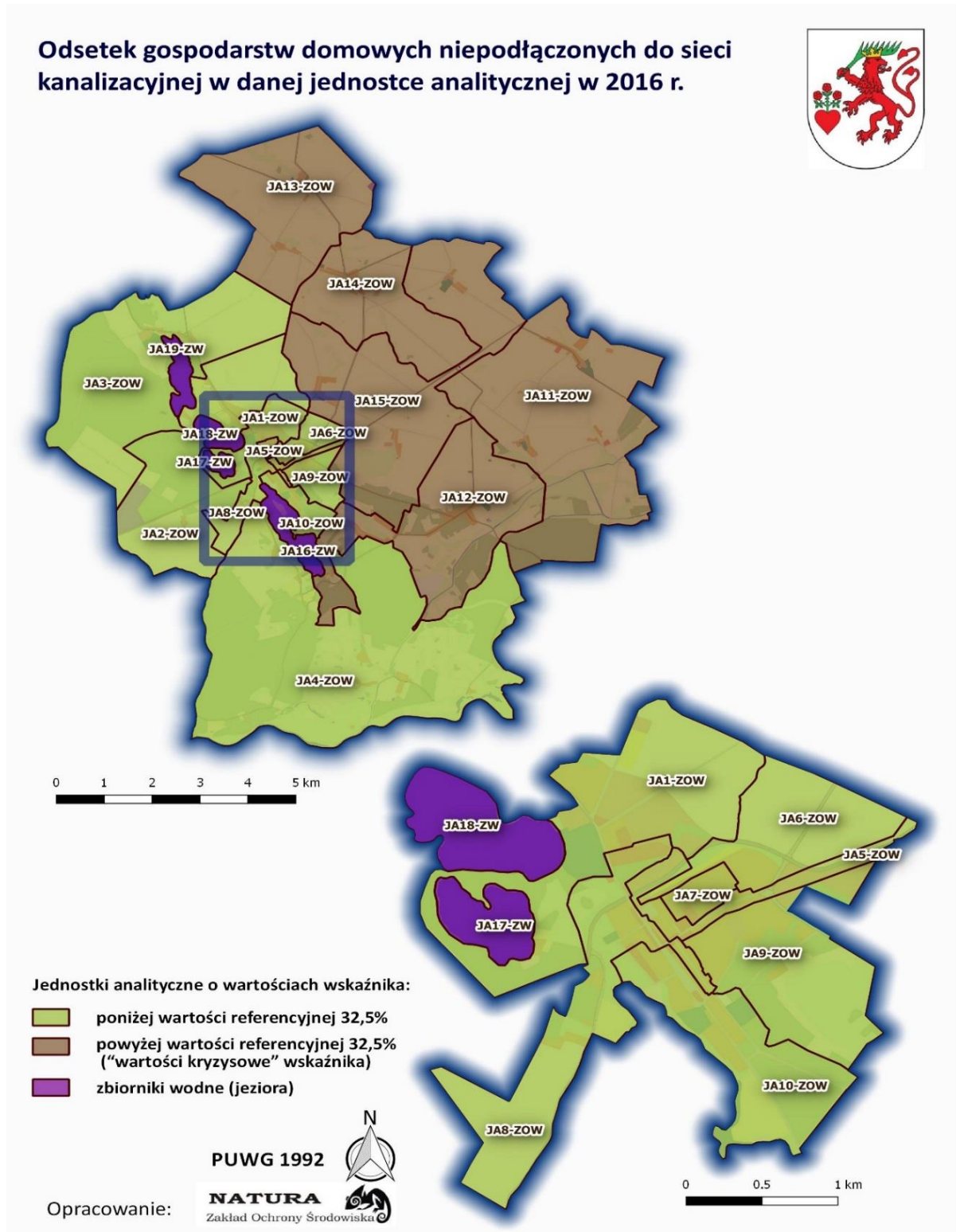
Tabela 6. Wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze środowiskowej w poszczególnych jednostkach analitycznych.

Lp.	Nazwa jednostki analitycznej (JA) Wskaźnik	JA1-ZOW	JA2-ZOW	JA3-ZOW	JA4-ZOW	JA5-ZOW	JA6-ZOW	JA7-ZOW	JA8-ZOW	JA9-ZOW	JA10-ZOW	JA11-ZOW	JA12-ZOW	JA13-ZOW	JA14-ZOW	JA15-ZOW
		1.	Odsetek liczby gospodarstw domowych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej w danej jednostce analitycznej w stosunku do łącznej liczby gospodarstw domowych danej jednostki analitycznej w 2016 r. – (%)	0,0	30,5	4,3	29,1	1,4	1,9	0,0	0,0	0,9	0,6	100,0	100,0	100,0
	Jednostka analityczna (JA) oznaczona jako kryzysowa w sferze środowiskowej											√	√	√	√	√

Źródło: opracowanie własne

Wskaźnik ten jest odzwierciedleniem skali najpoważniejszego zagrożenia środowiskowego, jakim jest skażenie gleb i wód nieoczyszczonymi ściekami. Brak podłączenia gospodarstwa domowego do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej, brak przydomowej oczyszczalni ścieków lub brak ekologicznego zbiornika bezodpływowego ścieków niosą ryzyko przenikania zanieczyszczeń do ziemi i wód podziemnych z nieszczelnych szamb, a także ryzyko nielegalnego wywozu i wylewania nieczystości do rowów lub lasów.

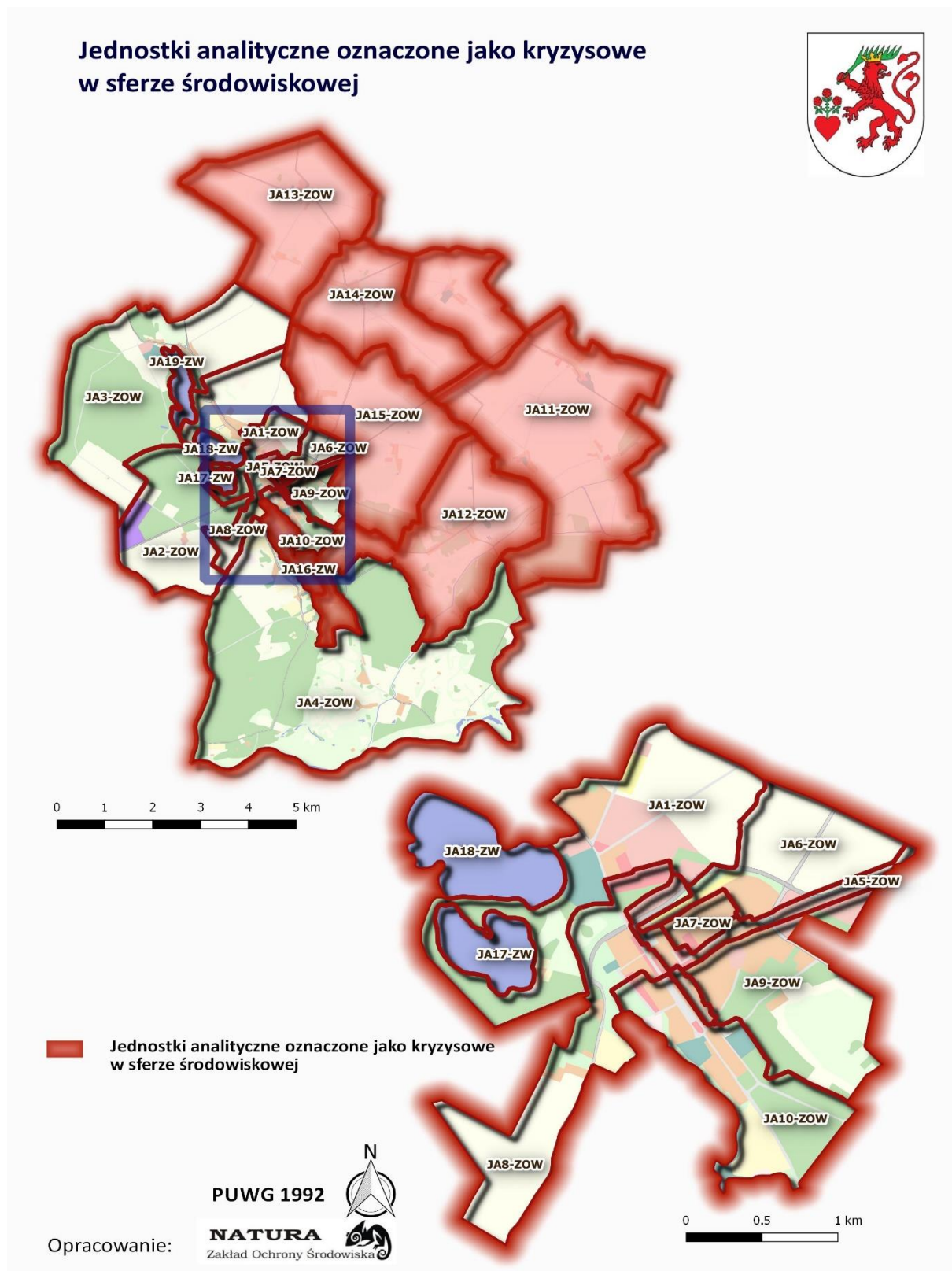
Rycina 12. Odsetek gospodarstw domowych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej w 2016 r.

Powyższa Rycina 12 przedstawia odsetek **gospodarstw domowych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej w 2016 r.** Spośród 15 analizowanych jednostek analitycznych, w pięciu odsetek gospodarstw domowych z nierozwiązanym docelowo problemem odprowadzania ścieków bytowych jest wyższy od średniej gminnej, wynoszącej 32,5%. Spośród jednostek ze zdiagnozowaną sytuacją kryzysową, aż w czterech żadne gospodarstwo nie jest podłączone do sieci kanalizacyjnej. Jednostki te skoncentrowane są w północno-wschodniej części gminy. Jest to obszar o niskiej koncentracji zabudowy, przez co budowa sieci kanalizacyjnej jest droższa niż w większych skupiskach zabudowy. Ponadto otrzymanie dotacji unijnych na tego typu obszary jest dużo trudniejsze.

Ponieważ do oceny sfery środowiskowej użyto jednego wskaźnika, rycina obrazująca odsetek gospodarstw domowych z nierozwiązanym docelowo problemem odprowadzania ścieków bytowych jest zbieżna z następną Ryciną 13, przedstawiającą jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze środowiskowej.** Jednostki kryzysowe w sferze środowiskowej to: JA11, JA12, JA13, JA14 oraz JA15 zamieszkałe przez 33,8% mieszkańców gminy Zaniemyśl.

Rycina 13. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze środowiskowej.

Sfera przestrzenno – funkcjonalna

Według Wytycznych Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, negatywne zjawiska w sferze przestrzenno – funkcjonalnej dotyczą m.in. niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną oraz niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej. Dla zobrazowania powyższych zjawisk dobrane zostały odpowiednie wskaźniki, które pozwoliły na ocenę skali tego kryzysu. Należą do nich: dostępność sieci kanalizacji sanitarnej, dostępność przedszkola do 0,5 km od miejsca zamieszkania, dostępność obiektów sportowych (hal lub boisk lub basenów itp.) do 1 km od miejsca zamieszkania oraz dostępność przystanku komunikacji publicznej (PKP lub PKS lub komunikacja miejska) do 1 km od miejsca zamieszkania. W oparciu o powyższe wskaźniki dokonano oceny dostępności infrastruktury technicznej, społecznej oraz komunikacyjnej w poszczególnych jednostkach analitycznych. Jeżeli przedszkola, obiekty sportowe lub przystanki komunikacji publicznej nie były dostępne w granicach badanej jednostki, a znajdowały się w sąsiedniej jednostce analitycznej i odległość do nich nie przekraczała odpowiednio 0,5 km i 1 km to uznawano, że dostępność została zachowana. Ostatecznie, **za obszary kryzysowe w sferze przestrzenno – funkcjonalnej** uznane zostały te jednostki analityczne, w których **dostępność nie została zachowana w przynajmniej trzech dziedzinach, spośród czterech wybranych do analizy**. Jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze przestrzenno – funkcjonalnej** to: **JA4-ZOW** oraz **JA13-ZOW** (w poniższej tabeli zostały one zaznaczone kolorem czerwonym).

Tabela 7 prezentuje dostępność infrastruktury technicznej, społecznej oraz komunikacyjnej w sferze przestrzenno – funkcjonalnej w poszczególnych jednostkach analitycznych.

Tabela 7. Dostępność infrastruktury technicznej, społecznej oraz komunikacyjnej w sferze przestrzenno – funkcjonalnej w poszczególnych jednostkach analitycznych.

Lp.	Nazwa jednostki analitycznej (JA) Wskaźnik	JA1-ZOW	JA2-ZOW	JA3-ZOW	JA4-ZOW	JA5-ZOW	JA6-ZOW	JA7-ZOW	JA8-ZOW	JA9-ZOW	JA10-ZOW	JA11-ZOW	JA12-ZOW	JA13-ZOW	JA14-ZOW	JA15-ZOW
		1.	Dostępność sieci kanalizacji sanitarnej	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	N	N	N
2.	Dostępność przedszkola do 0,5 km od miejsca zamieszkania	T	T	N	N	T	T	T	T	T	T	T	T	N	T	N
3.	Dostępność obiektów sportowych (hal lub boisk lub basenów itp.) do 1 km od miejsca zamieszkania	T	N	N	N	T	T	T	T	T	N	N	N	N	N	N
4.	Dostępność przystanku	T	T	T	N	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T

	komunikacji publicznej (PKP lub PKS lub komunikacja miejska) do 1 km od miejsca zamieszkania														
Jednostka analityczna (JA) oznaczona jako kryzysowa w sferze przestrzenno-funkcjonalnej															

Źródło: opracowanie własne

Jak wyżej podano, do analizy sfery przestrzenno-funkcjonalnej w przekroju poszczególnych jednostek analitycznych wybrano 4 wskaźniki:

1) Dostępność zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej

Wskaźnik ten jest odzwierciedleniem dostępności podstawowej infrastruktury technicznej na danym terenie, co jest obecnie oczywistym wymogiem cywilizacyjnym. Oznacza on możliwość podłączenia się do sieci kanalizacji sanitarnej dla wszystkich chętnych. Brak tej możliwości skutkuje koniecznością sfinansowania przez właściciela budowy własnej oczyszczalni ścieków lub posiadania szamba. To ostatnie rozwiązanie niesie za sobą zagrożenia środowiskowe, o których była mowa przy omawianiu poprzedniej sfery.

Przeprowadzona analiza wykazała, że wymóg ten nie jest spełniony w pełni na terenie gminy.

2) Dostępność przedszkola do 0,5 km od miejsca zamieszkania

Wskaźnik ten jest odzwierciedleniem dostępności podstawowej infrastruktury społecznej na danym terenie. Dystans 0,5 km wyznacza granicę możliwości bezproblemowego dotarcia pieszo rano z dzieckiem z domu do przedszkola w czasie około 15 minut. Większa odległość powoduje mniejszą dostępność obiektu, może więc przesądzić o nie oddawaniu dziecka do przedszkola i przez to nie podejmowanie przez rodzica pracy, co oczywiście rodzi konsekwencje w postaci niższych dochodów rodziny i mniejszych szans rozwoju dziecka.

Przeprowadzona analiza wykazała, że wymóg ten nie jest spełniony w przypadku czterech jednostek analitycznych.

3) Dostępność obiektów sportowych (hal lub boisk lub basenów, itp.) do 1 km od miejsca zamieszkania

Wskaźnik ten jest odzwierciedleniem dostępności kolejnego elementu podstawowej infrastruktury społecznej na danym terenie. Dystans 1 km wyznacza granicę możliwości bezproblemowego dotarcia pieszo (zwłaszcza z dzieckiem) do obiektów sportowych lub rekreacyjnych. Większa odległość powoduje mniejszą dostępność obiektu, a więc mniejsze lub żadne korzystanie z niego. Skutkuje to ograniczeniem form spędzania wolnego czasu, mniejszą aktywnością fizyczną mieszkańców i ich integracją.

Przeprowadzona analiza wykazała, że wymóg ten nie jest spełniony w przypadku aż dziewięciu jednostek analitycznych.

4) Dostępność przystanku komunikacji publicznej (PKP lub PKS lub komunikacja miejska) do 1 km od miejsca zamieszkania

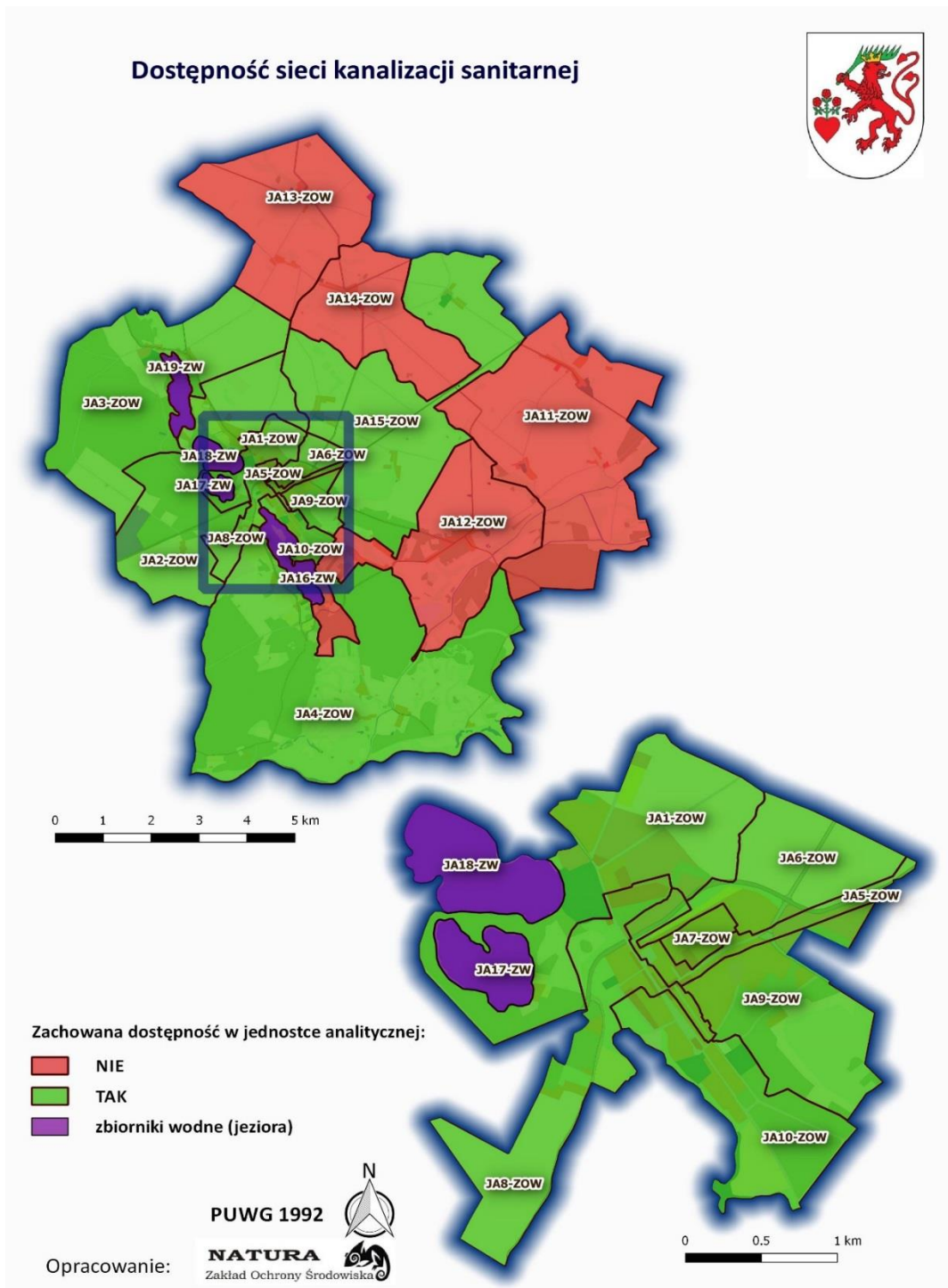
Wskaźnikiem, użytym do analizy dostępności podstawowej infrastruktury komunikacyjnej na danym terenie jest dostępność przystanku komunikacji publicznej. Dystans 1 km wyznacza granicę możliwości bezproblemowego dotarcia pieszo (zwłaszcza z dzieckiem) do przystanku, skąd można udać się do szkoły, pracy, urzędu, czy sklepu. Większa odległość powoduje mniejszą dostępność różnych obiektów dla osób, nieposiadających własnego środka transportu, a więc mniejsze lub żadne korzystanie z nich, zwłaszcza przez osoby o ograniczonej możliwości poruszania się. W oczywisty sposób wpływa to negatywnie na standard życia na danym obszarze.

Przeprowadzona analiza wykazała, że wymóg ten nie jest spełniony w przypadku tylko jednej jednostki analitycznej.

Podsumowując można stwierdzić, że generalnie obraz sfery przestrzenno-funkcjonalnej w gminie jest pozytywny i w ostatnich latach wiele w tej sferze zrobiono, tym niemniej aby zapewnić wszystkim mieszkańcom dostęp do infrastruktury technicznej, społecznej i komunikacyjnej, potrzebne są kolejne znaczne nakłady.

Na poniższych rycinach przedstawiono i skomentowano wyżej omówione wyniki w formie graficznej.

Rycina 14. Dostępność sieci kanalizacji sanitarnej.

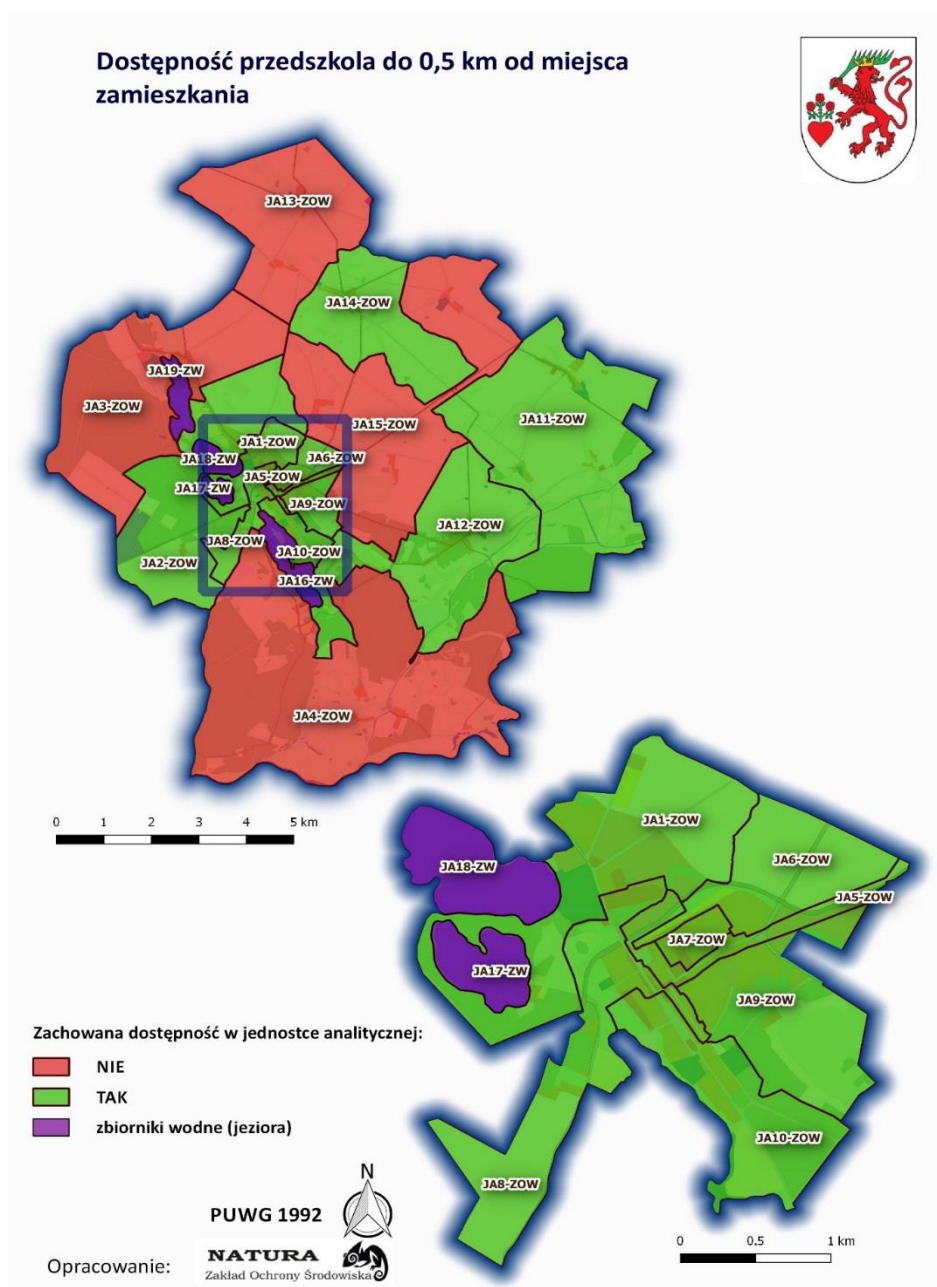

Powyższa rycina jest obrazem graficznym danych, zawartych w Tabeli 7 (wiersz 1). Spośród 15 analizowanych jednostek analitycznych, w czterech stwierdzono sytuację kryzysowej, w której żadne gospodarstwo domowe nie jest podłączone do sieci kanalizacji sanitarnej. Są to jednostki JA11, JA12, JA13 oraz JA14. Obszar ten tworzy pas ciągnący się południkowo na wschodzie gminy. Często przyczyną braku sieci kanalizacyjnej jest duże rozproszenie sieci osadniczej i przez to wysokimi kosztami budowy sieci.

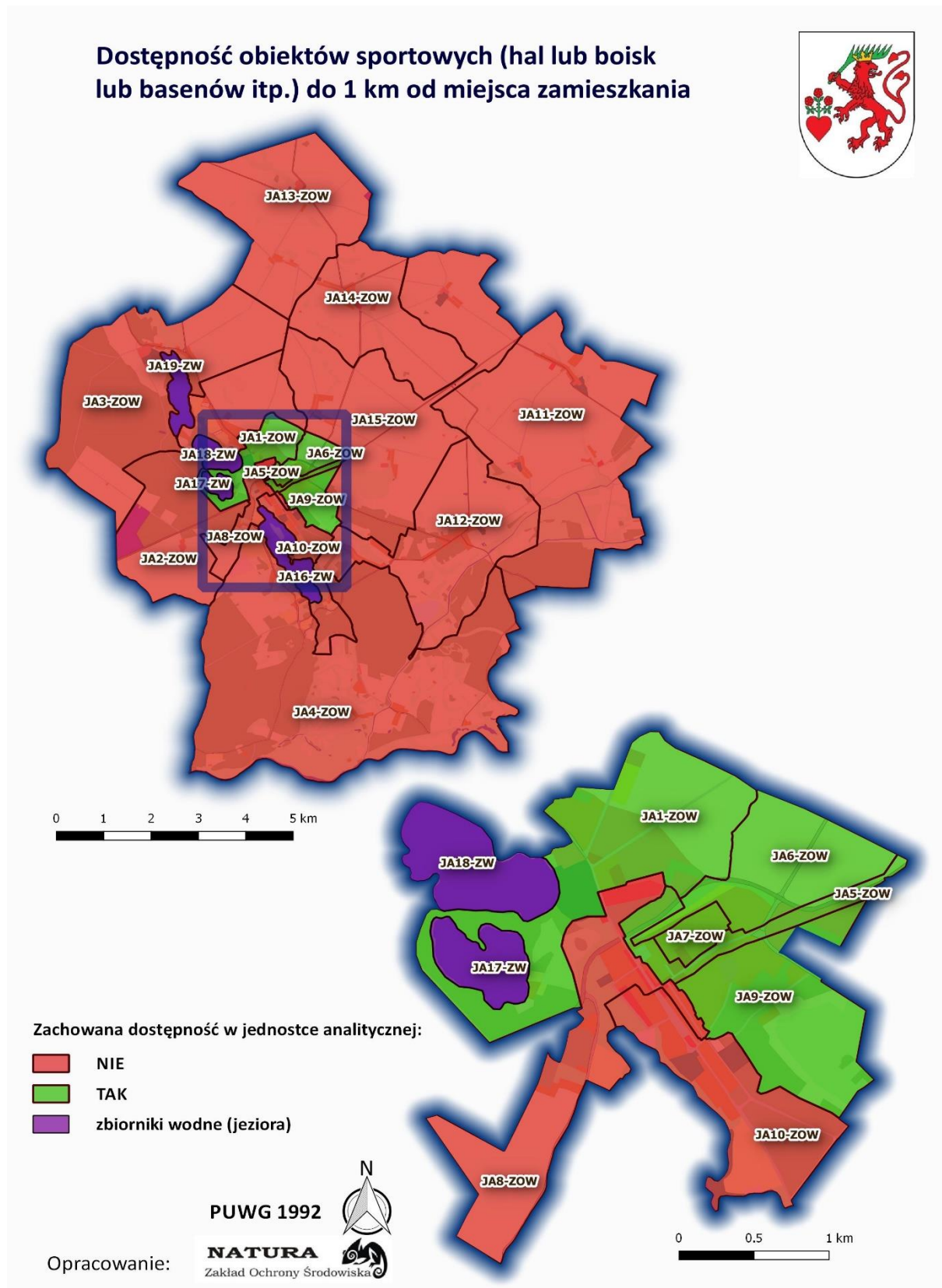
Kolejna rycina 15 przedstawia dostępność **przedszkola do 0,5 km od miejsca zamieszkania** i stanowi graficzne przedstawienie danych zawartych w Tabeli 7 (wiersz 2).

Kryterium dostępności przedszkola do pół kilometra od miejsca zamieszkania nie jest spełnione w przypadku czterech jednostek analitycznych. Problem ten dotyczy jednostek: JA3, JA4, JA13 oraz JA14. Obszar ten nie obejmuje większych skupisk mieszkańców, w których najczęściej lokowane są placówki przedszkolne. Oczywiście, ze względu na zasady racjonalności i koszty, niemożliwe jest zapewnienie wszystkim mieszkańcom, zwłaszcza terenów wiejskich, bliskiej dostępności wszystkich placówek, tym niemniej w miarę rozbudowy sieci osadniczej zagadnienie to powinno być zdecydowanie uwzględniane.

Rycina 15. Dostępność **przedszkola do 0,5 km od miejsca zamieszkania**.

Rycina 16. Dostępność obiektów sportowych do 1 km od miejsca zamieszkania.

Rycina 16 przedstawia dostępność **obiektów sportowych do 1 km od miejsca zamieszkania**. Jest ona graficznym przedstawieniem informacji uwzględnionych w Tabeli 7 (wiersz 3).

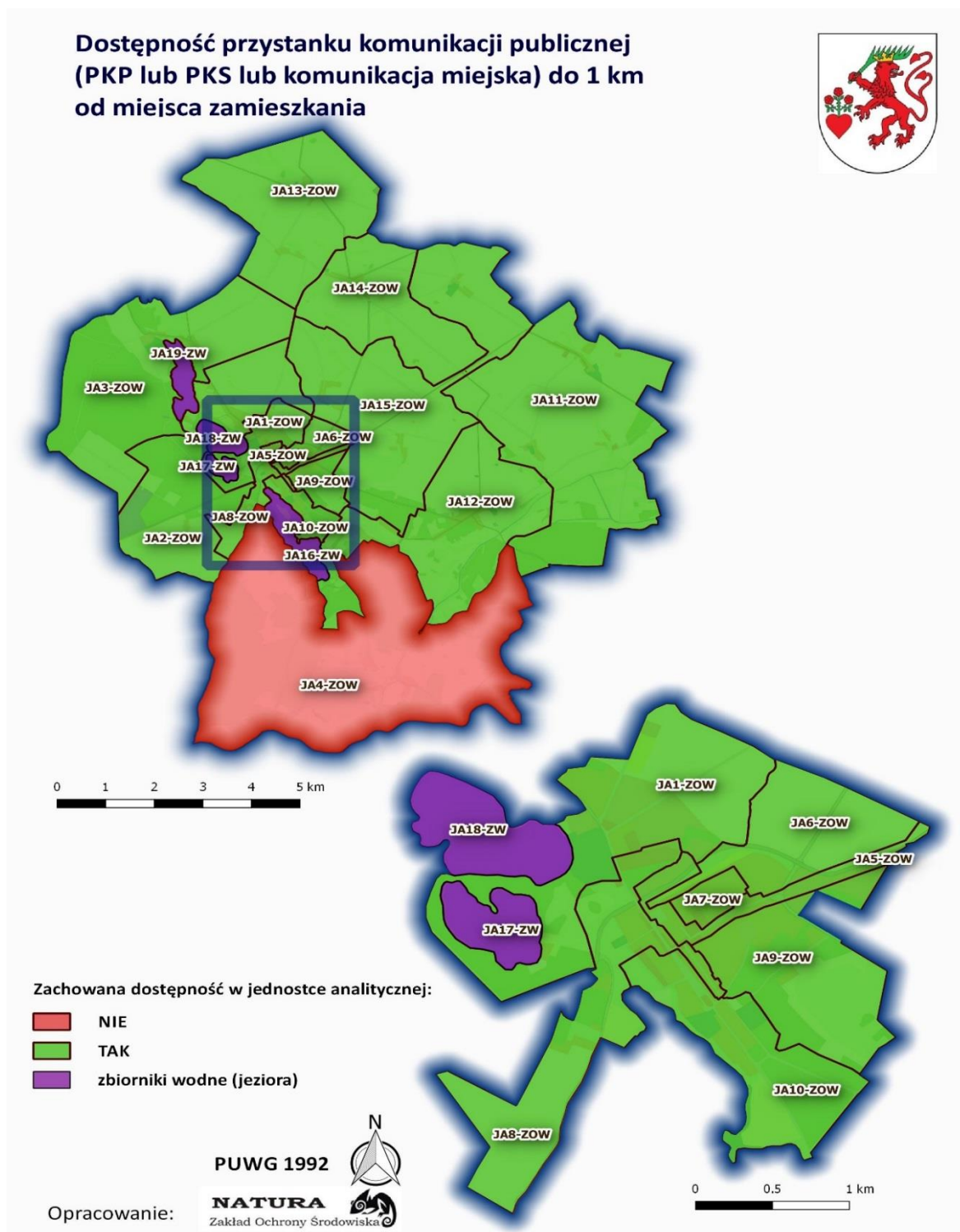
Kryterium dostępności obiektów sportowych do jednego kilometra od miejsca zamieszkania nie jest spełnione aż w dziewięciu przypadkach i dotyczy jednostek: JA2, JA3, JA4, JA11, JA12, JA13, JA14 oraz JA15. Obszar ten zamieszkuje blisko 60% mieszkańców gminy. Oznacza to, iż na terenie gminy znaczny jest problem dostępności infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, co można powiązać z ograniczeniem możliwości uprawiania sportu przez mieszkańców i gorszą ich kondycją. W dalszej kolejności może to prowadzić do większej liczby zachorowań oraz innych dysfunkcji zdrowotnych. Infrastruktura ta ma szczególne znaczenie dla dzieci i młodzieży, dla których trzeba odpowiednio zagospodarować wolny czas oraz wpajać odpowiednie nawyki zdrowego życia.

Należy rozważyć konieczność budowy chociażby jednego ogólnodostępnego boiska na tych obszarach.

Bardziej korzystnie prezentuje się przedstawiona na Rycinie 17 dostępność **przystanku komunikacji publicznej do 1 km od miejsca zamieszkania**. Jedynie w jednej jednostce analitycznej – JA4 stwierdzono sytuację kryzysową. Jest to obszar dosyć rozległy powierzchniowo, który zamieszkuje zaledwie 7,4% populacji gminy. Obejmuje on sołectwo Zwola oraz sołectwo Kępa z zabudową jednorodzinną i rekreacyjną oraz gospodarstw indywidualnych.

Można stwierdzić, że infrastruktura komunikacyjna na terenie Gminy Zaniemyśl jest dobrze rozwinięta. Przedstawione na Rycinie 18 Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze przestrzenno – funkcjonalnej dane podsumowującej Tabelę 7 wskazują tylko na dwie jednostki, w których zdiagnozowano sytuację kryzysową w tej sferze. Są to obszary analityczne JA4 (na południu gminy) oraz JA13 (na północy gminy), zamieszkałe przez 13,6% mieszkańców gminy.

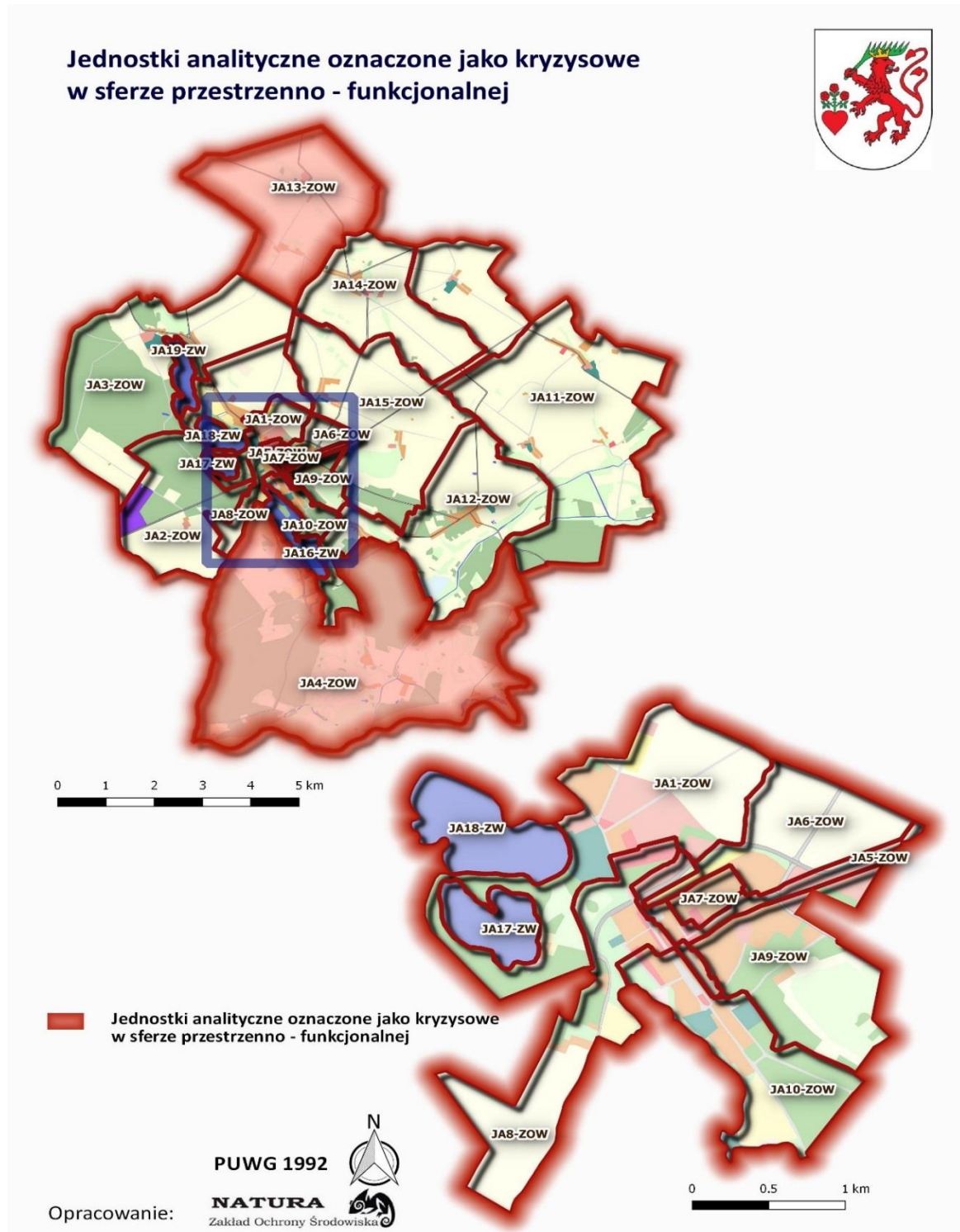
Rycina 17. Dostępność przystanku komunikacji publicznej do 1 km od miejsca zamieszkania.

Można stwierdzić, że infrastruktura komunikacyjna na terenie Gminy Zaniemyśl jest dobrze rozwinięta. Przedstawione na Rycinie 18 Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze przestrzenno – funkcjonalnej dane podsumowującej Tabelę 7 wskazują tylko na dwie

jednostki, w których zdiagnozowano sytuację kryzysową w tej sferze. Są to obszary analityczne JA4 (na południu gminy) oraz JA13 (na północy gminy), zamieszkałe przez 13,6% mieszkańców gminy.

Rycina 18. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze przestrzenno – funkcjonalnej.

Sfera techniczna

Sfera techniczna dotyczy w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym. Dla zobrazowania powyższego

zjawiska wybrany został wskaźnik: liczba obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym w złym stanie technicznym. Na podstawie pozyskanych danych, w pierwszej kolejności obliczono odsetek liczby obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym w złym stanie technicznym w odniesieniu do łącznej liczby obiektów budowlanych w gminie, stanowiący wartość referencyjną, która wynosi **3,6%**. W dalszej kolejności określono skalę występowania tego zjawiska kryzysowego w poszczególnych jednostkach analitycznych. W przypadku, gdy skala zjawiska w danej jednostce analitycznej przekraczała wartość referencyjną uznawano ją za obszar **kryzysowy w sferze technicznej**. Jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze technicznej** to: **JA1-ZOW, JA5-ZOW, JA9-ZOW, JA10-ZOW, JA13-ZOW, JA14-ZOW** oraz **JA15-ZOW** (w poniższej tabeli zostały one zaznaczone kolorem czerwonym).

Tabela 8 prezentuje wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze technicznej w poszczególnych jednostkach analitycznych.

Tabela 8. Wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze technicznej w poszczególnych jednostkach analitycznych.

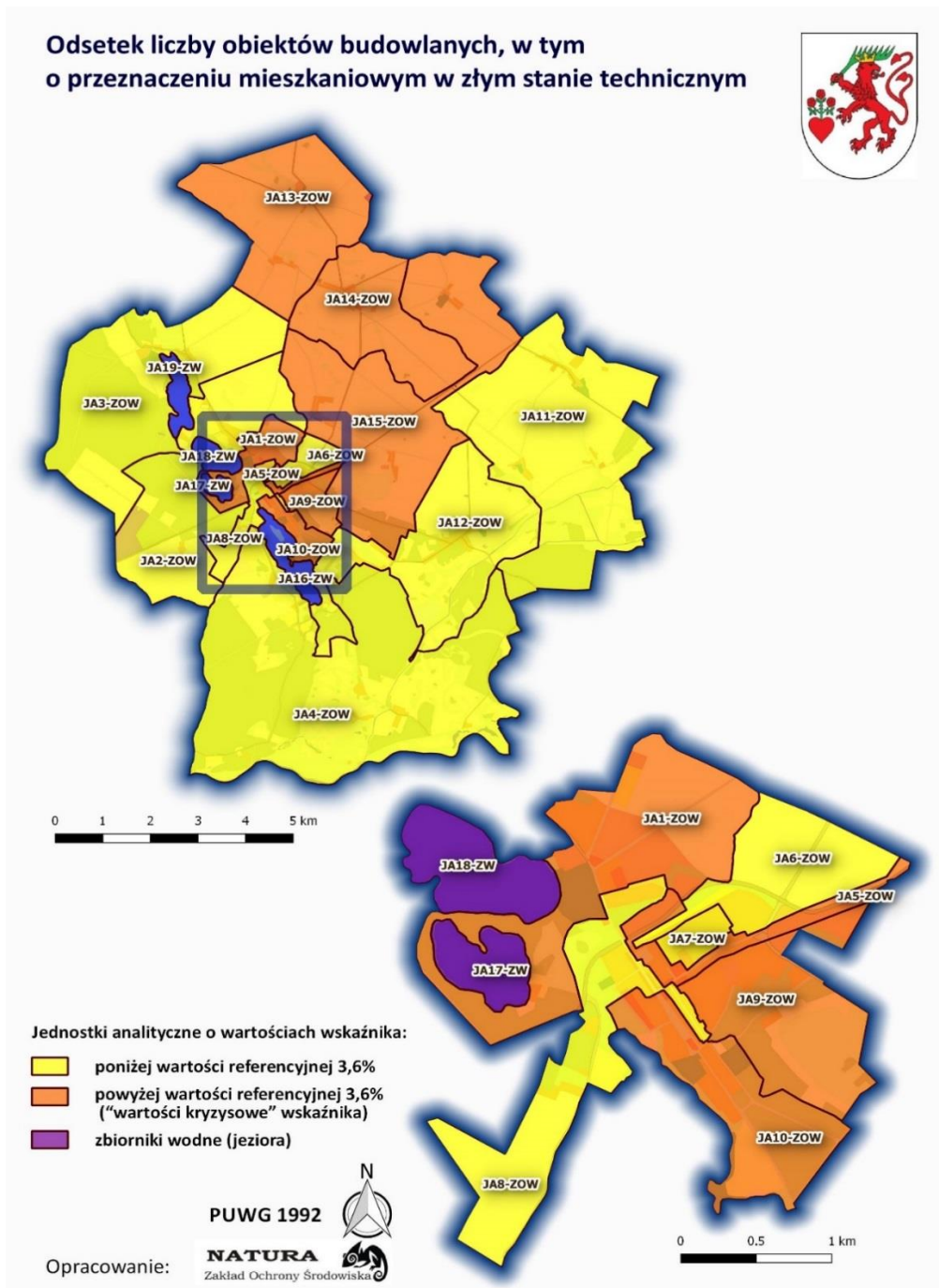
Lp.	Nazwa jednostki analitycznej (JA) Wskaźnik	JA1-ZOW	JA2-ZOW	JA3-ZOW	JA4-ZOW	JA5-ZOW	JA6-ZOW	JA7-ZOW	JA8-ZOW	JA9-ZOW	JA10-ZOW	JA11-ZOW	JA12-ZOW	JA13-ZOW	JA14-ZOW	JA15-ZOW
		1.	Odsetek liczby obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym w złym stanie technicznym - (%)	4,0	1,4	3,1	2,4	4,3	2,3	1,4	3,1	6,1	7,1	1,8	3,0	4,5
Jednostka analityczna (JA) oznaczona jako kryzysowa w sferze technicznej		✓				✓				✓	✓			✓	✓	✓

Źródło: opracowanie własne

Sytuacja w sferze technicznej jest mierzona wskaźnikiem odsetka obiektów budowlanych (uwzględniając obiekty mieszkalne), znajdujących się w złym stanie technicznym, czyli takim, który wymaga generalnego remontu. Dane te zostały przygotowane przez pracowników Urzędu Gminy w Zaniemyślu. Oczywiście, im wskaźnik ten jest wyższy, tym większa jest liczba obiektów, wymagających interwencji, co wiąże się w koniecznością ponoszenia dużych nakładów finansowych, zarówno przez gminę, jak i prywatnych właścicieli.

Przeprowadzona analiza wykazała, że w siedmiu jednostkach procent obiektów w złym stanie technicznym jest wyższy od średniej ogólnogminnej.

Rycina 19. Odsetek **obiektów budowlanych w złym stanie technicznym**.

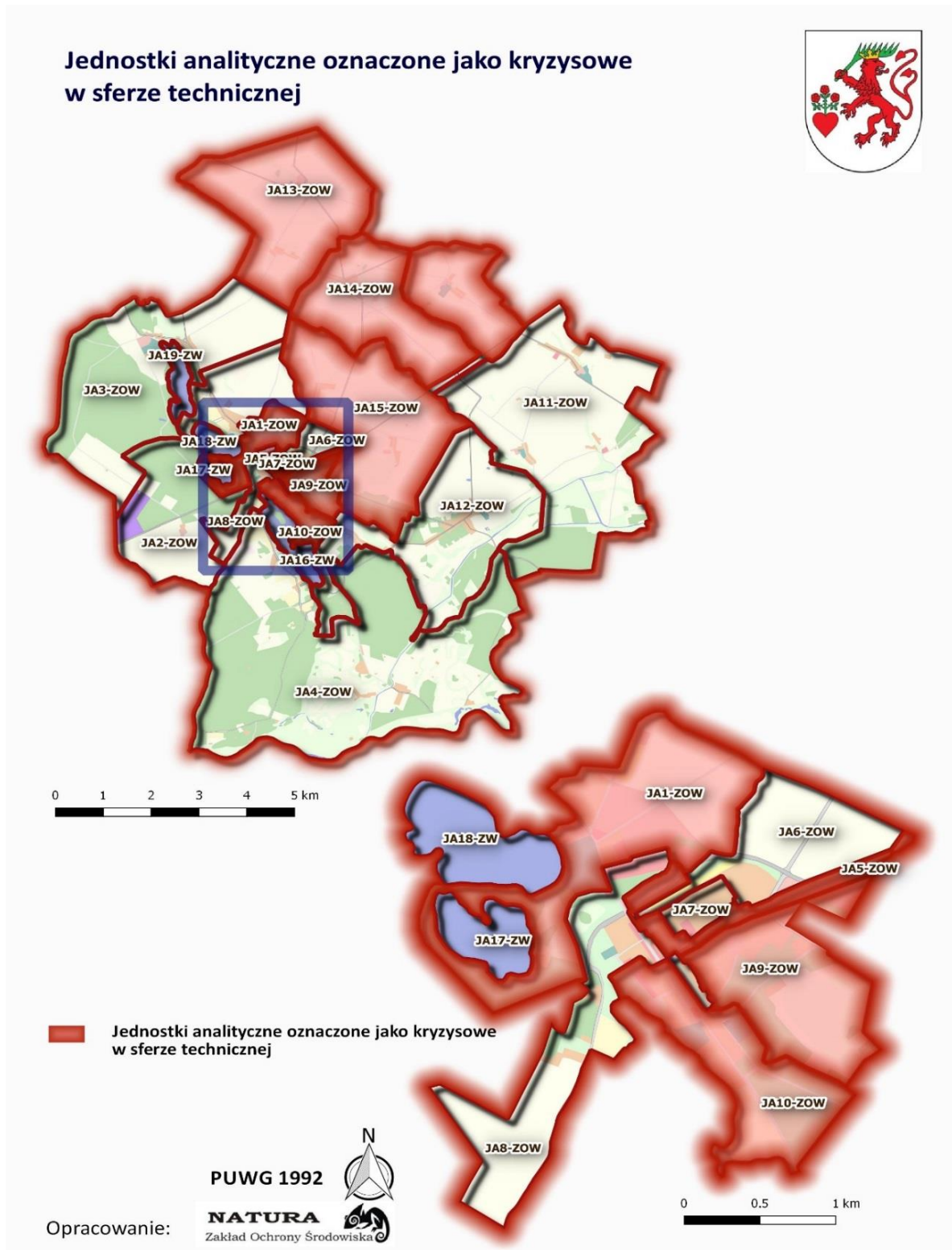

Powyższa rycina jest obrazem graficznym danych, zawartych w Tabeli 8. Sytuacja „kryzysowa” została zidentyfikowana w jednostkach JA1, JA5, JA9, JA10, JA13, JA14 oraz JA15. Ogólnie na obszarze tym, stanowiącym 30,4% powierzchni gminy zamieszkuje 48% jej mieszkańców.

Najgorszą sytuację stwierdzono w JA9, JA10 oraz JA14, gdzie stan kryzysowy dotyczy ponad 6% budynków (odpowiednio: 6,1%, 7% oraz 6,4%). W pozostałych jednostkach wskaźnik ten przyjmuje wartość powyżej 4%.

Ponieważ do oceny sfery technicznej użyto jednego wskaźnika, rycina obrazująca odsetek obiektów budowlanych w złym stanie technicznym jest zbieżna z poniższą Ryciną 21, przedstawiającą jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze technicznej**.

Rycina 20. Jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze technicznej**.

Z przeprowadzonej wyżej analizy wynika, że w ramach wszystkich ocenianych sfer – społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej było możliwe wyodrębnienie tych obszarów na terenie gminy, które cechują się zdecydowanie gorszymi wskaźnikami, obrazującymi występowanie negatywnych zjawisk. Świadczy to o prawidłowym doborze zestawu wskaźników. Powyżej dokonano charakterystyki tych wskaźników i dokonano ich interpretacji. Otrzymane wyniki posłużyły do wyznaczenia obszaru zdegradowanego.

III.3 Obszar zdegradowany (OZ)

Sposób wyznaczania obszaru zdegradowanego (OZ) określają Wytyczne Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Zgodnie z Wytycznymi, delimitacja obszaru zdegradowanego jest ściśle powiązana z pojęciem stanu kryzysowego. Rewitalizacja stanowi bowiem proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych w sposób kompleksowy. Obszar będący w stanie kryzysowym natomiast charakteryzuje się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Identyfikacja stanu kryzysowego pozwala określić obszar zdegradowany (OZ). Na podstawie przeprowadzonej analizy pozyskanych danych, **wyznaczono obszar zdegradowany (OZ) w gminie Zaniemyśl**, który obejmuje następujące zamieszkałe jednostki analityczne (JA): **JA1-ZOW, JA4-ZOW, JA5-ZOW, JA10-ZOW, JA13-ZOW** oraz **JA14-ZOW**. Wskazane jednostki charakteryzują się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych przy jednoczesnym występowaniu negatywnych zjawisk w co najmniej jednej z pozostałych, analizowanych sfer. Szczegółowe dane dotyczące występowania negatywnych zjawisk w analizowanych sferach przedstawia Tabela 9.

Tabela 9. Szczegółowe dane dotyczące występowania negatywnych zjawisk w analizowanych sferach

Lp.	Nazwa jednostki analitycznej (JA)	JA1-ZOW	JA2-ZOW	JA3-ZOW	JA4-ZOW	JA5-ZOW	JA6-ZOW	JA7-ZOW	JA8-ZOW	JA9-ZOW	JA10-ZOW	JA11-ZOW	JA12-ZOW	JA13-ZOW	JA14-ZOW	JA15-ZOW
		Obszary kryzysowe														
SFERA SPOŁECZNA																
1.	OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE SPOŁECZNEJ															
SFERA GOSPODARCZA																
2.	OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE GOSPODARCZEJ															
SFERA ŚRODOWISKOWA																
3.	OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE ŚRODOWISKOWEJ															

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA														
4.	OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNEJ													
SFERA TECHNICZNA														
5.	OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE TECHNICZNEJ													
Jednostka analityczna (JA) oznaczona jako obszar zdegradowany (OZ)		√			√	√				√			√	√

Źródło: opracowanie własne

Szczegółowe dane dotyczące zamieszkałych jednostek analitycznych (JA) wchodzących w skład wyznaczonego obszaru zdegradowanego (OZ) przedstawia Tabela 10.

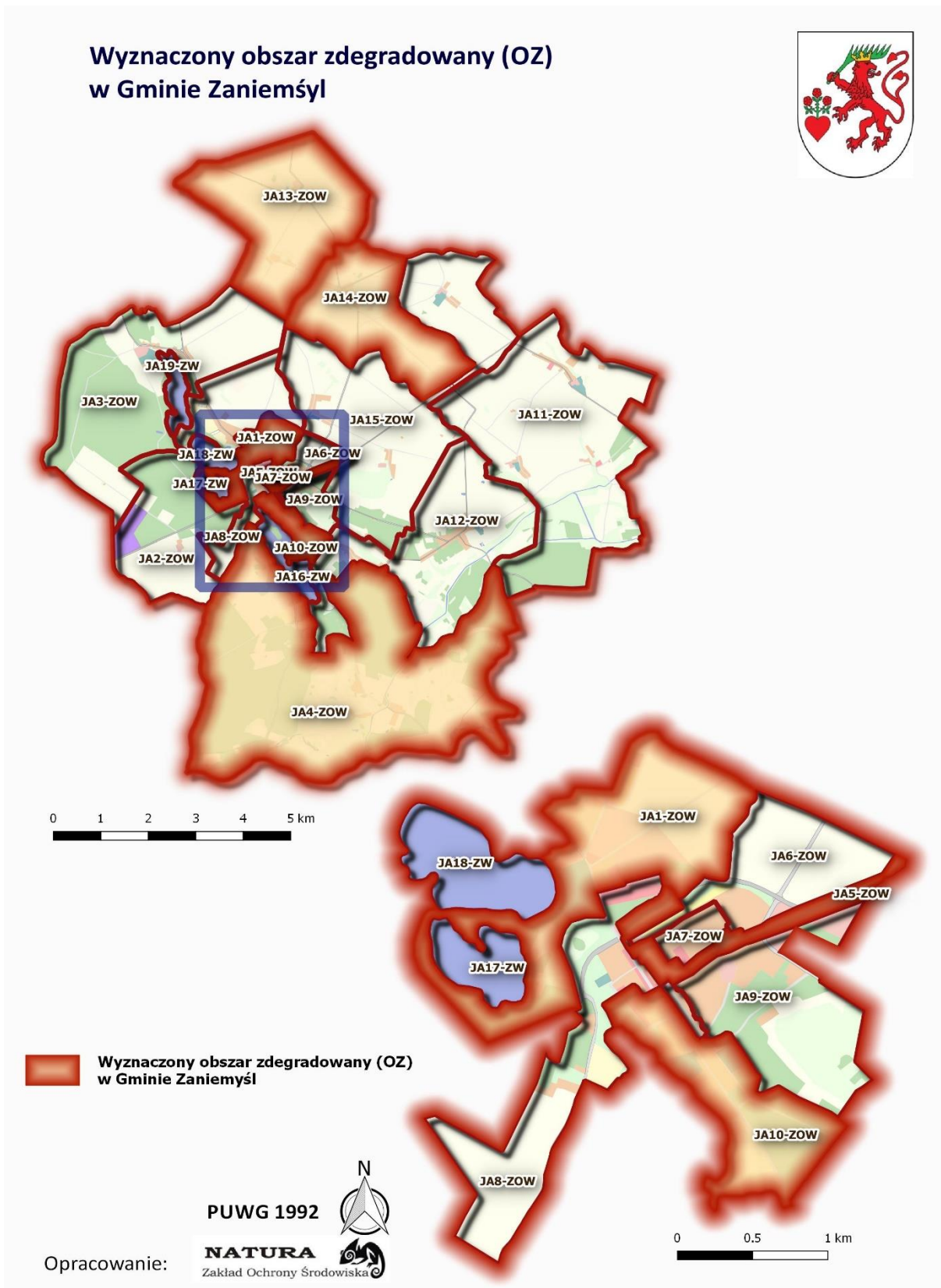
Tabela 10. Szczegółowe dane dotyczące zamieszkałych jednostek analitycznych (JA) wchodzących w skład wyznaczonego obszaru zdegradowanego (OZ)

JEDNOSTKI ANALITYCZNE (JA)				LICZBA MIESZKAŃCÓW stan na 31.12.2016 r.		POWIERZCHNIA	
L.P.	SYMBOL	OPIS JEDNOSTKI	FUNKCJA DOMINUJĄCA	LICZBA	% MIESZKAŃCÓW GMINY	KM ²	% POWIERZCHNI GMINY
1.	JA1-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA	605	9,13	1,52	1,43
2.	JA4-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA	491	7,41	23,71	22,32
3.	JA5-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA	405	6,11	0,28	0,26
4.	JA10-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA	470	7,09	0,85	0,80
5.	JA13-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA	413	6,23	8,72	8,21
6.	JA14-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA	435	6,57	6,44	6,06
				2 819	42,54	41,52	39,08

Źródło: opracowanie własne

łącznie na zdiagnozowanym obszarze kryzysowym zamieszkuje 42,5% ludności gminy, a zajmują blisko 40% jej powierzchni. W ujęciu graficznym **wyznaczony obszar zdegradowany (OZ)** w gminie przedstawiono na poniższej rycinie.

Rycina 21. Wyznaczony obszar zdegradowany (OZ) w Gminie Zaniemysł

III.4 Obszar rewitalizacji (OR)

Zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, **w ramach obszaru zdegradowanego (OZ), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację**, biorąc pod uwagę także **szczególną koncentrację negatywnych zjawisk**, wyznacza się **obszar rewitalizacji (OR)**. Obszar rewitalizacji (OR) nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. Może on stanowić część lub całość obszaru zdegradowanego (OZ). **Dla obszaru rewitalizacji (OR) sporządza się program rewitalizacji.**

Kierując się powyższymi zapisami Wytycznych oraz w wyniku przeprowadzonej diagnozy **wyznaczono obszar rewitalizacji (OR) w gminie Zaniemyśl**, który obejmuje następujące jednostki analityczne (JA): **JA5-ZOW, JA10-ZOW oraz JA14-ZOW**. Wyznaczony obszar, o łącznej powierzchni 7,6 km², stanowi **7,1% powierzchni gminy** i jest zamieszkiwany przez 1 310 osób, co stanowi **19,8% ogółu mieszkańców gminy**.

Szczegółowe dane dotyczące jednostek analitycznych (JA) wchodzących w skład wyznaczonego obszaru rewitalizacji (OR) przedstawia Tabela 11.

Tabela 11. Szczegółowe dane dotyczące jednostek analitycznych (JA) wchodzących w skład wyznaczonego obszaru rewitalizacji (OR)

JEDNOSTKI ANALITYCZNE (JA)				LICZBA MIESZKAŃCÓW stan na 31.12.2016 r.		POWIERZCHNIA	
L.P.	SYMBOL	OPIS JEDNOSTKI	FUNKCJA DOMINUJĄCA	LICZBA	% MIESZKAŃCÓW GMINY	KM ²	% POWIERZCHNI GMINY
1.	JA5-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA	405	6,11	0,28	0,26
2.	JA10-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA	470	7,09	0,85	0,80
3.	JA14-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA	435	6,57	6,44	6,06
				1 310	19,77	7,57	7,12

Źródło: opracowanie własne

Uzasadnienie wyznaczenia obszaru rewitalizacji (OR)

Wyznaczając obszar rewitalizacji (OR) w ramach obszaru zdegradowanego (OZ) można podzielić go na podobszary nie mające ze sobą wspólnych granic. Decyzja taka oznacza, że gmina zamierza prowadzić na nich działania rewitalizacyjne na podstawie jednego programu rewitalizacji. Wyznaczone jako obszar rewitalizacji (OR) jednostki analityczne: **JA5-ZOW, JA10-ZOW oraz JA14-ZOW, stanowiące podobszary wyznaczonego obszaru rewitalizacji (OR) w Gminie Zaniemyśl**, charakteryzują się odpowiednio **znaczaco wysokim stopniem degradacji w sferze społecznej i technicznej** oraz dodatkowo **gospodarczej i środowiskowej** (JA14-ZOW), w porównaniu do innych obszarów gminy oraz **stanowią fragmenty jej**

terytorium mające istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego Gminy Zaniemyśl. Formalnie, istotność tych obszarów dla rozwoju gminy **wynika z zapisów** Planu Odnowy Miejscowości Zaniemyśl na lata 2016-2023 oraz Planu Odnowy Miejscowości Śnieciska na lata 2016-2023, **stanowiących dokumenty strategiczne gminy.** W dokumentach tych (odpowiednio strony: 6, 34 – 38 oraz 5, 27 – 29), założone cele oraz przedsięwzięcia **odnoszą się wprost do planowanych zadań rewitalizacyjnych** niezbędnych do realizacji w Gminie Zaniemyśl **na wyznaczonych podobszarach obszaru rewitalizacji (OR).**

Ponadto, na obszarach tych **skupiać się będzie życie społeczno-gospodarcze, kulturalne oraz sportowo-rekreacyjne** w gminie, a korzystać z tego będą także pozostali mieszkańcy Gminy Zaniemyśl.

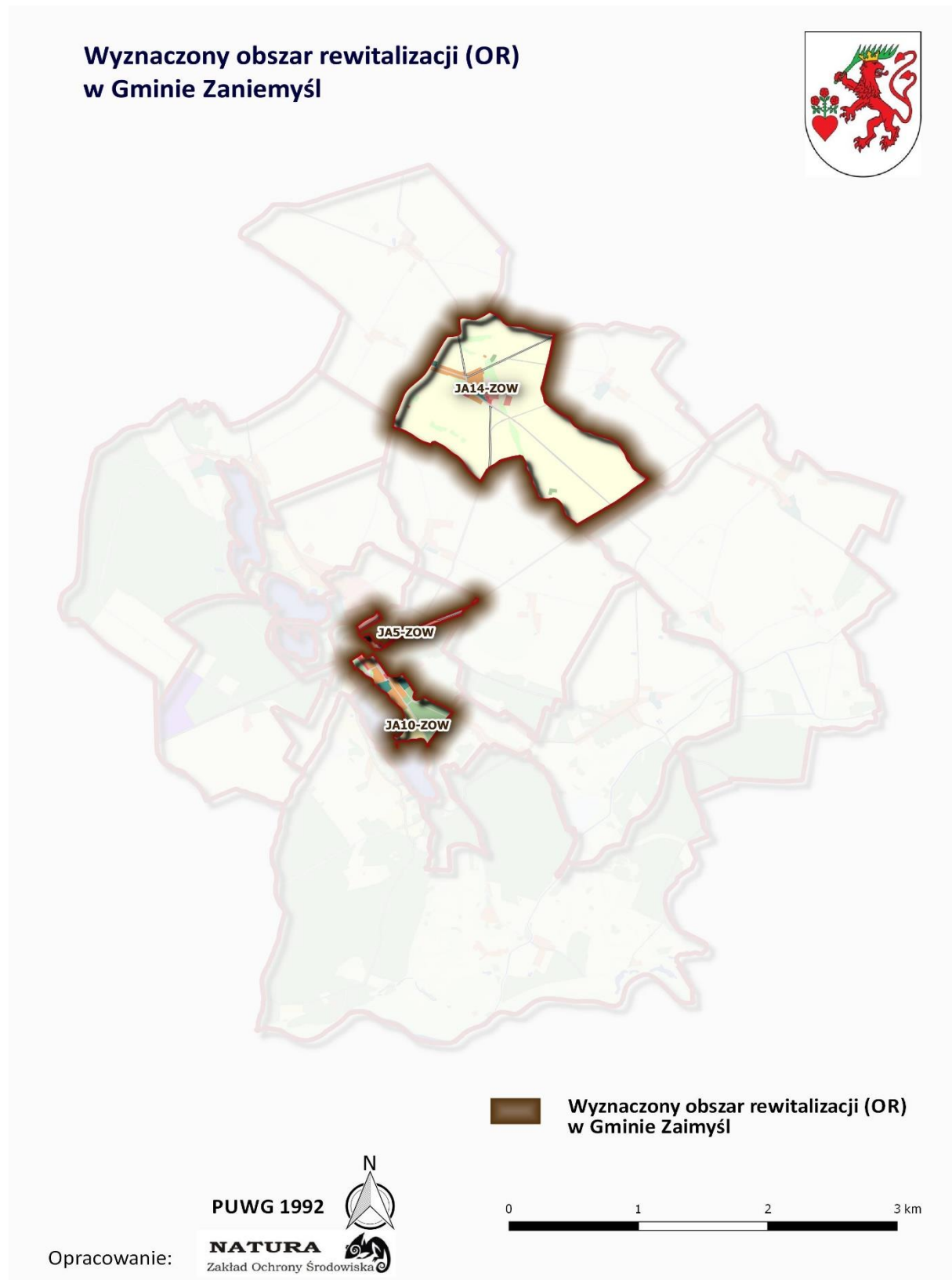
Należy podkreślić, że wyznaczenie obszaru zdegradowanego obszaru rewitalizacji nastąpiło w wyniku długotrwałej dyskusji w gronie członków Zespołu ds. Rewitalizacji z udziałem przedstawicieli władz wykonawczych gminy. Obszerna informacja o przeprowadzonych konsultacjach społecznych projektu diagnozy została zawarta w rozdziale X. Uspołecznienie programu rewitalizacji.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego nastąpiło w wyniku analizy wskaźnikowej, natomiast decyzja o wyborze obszaru rewitalizacji była podyktowana nie tylko zidentyfikowanymi w analizie problemami społecznymi i deficytami w sferze technicznej, ale także znaczeniem możliwych i planowanych przedsięwzięć na wyodrębnionym obszarze rewitalizacji dla rozwoju gminy.

Poniżej, na Rycinie 23, przedstawiono w graficznej formie **wyznaczony obszar rewitalizacji (OR)** w Gminie Zaniemyśl.

Rycina 22. Wyznaczony obszar rewitalizacji (OR) w Gminie Zaniemyśl

III.5. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji (OR)

Zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, diagnoza gminy wraz z diagnozą czynników i zjawisk kryzysowych obejmuje także **pogłębioną diagnozę obszaru rewitalizacji**. Po przeprowadzonych konsultacjach społecznych opracowanej diagnozy gminy wraz z diagnozą czynników i zjawisk kryzysowych, szczegółowo opisanych w Rozdziale X. Uspołecznienie programu rewitalizacji, **przeprowadzono pogłębioną diagnozę obszaru rewitalizacji (OR)**, która miała na celu poznanie **przyczyn powstawania negatywnych zjawisk oraz skutków** jakie wywołują, a także analizę **lokalnych potencjałów** wyznaczonego obszaru rewitalizacji (OR). Kluczowym źródłem informacji były wyniki przeprowadzonej diagnozy gminy (w szczególności analizy wskaźnikowej obejmującej całą gminę z podziałem na jednostki analityczne). Do badań wykorzystano dodatkowe dane z Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy, Urzędu Gminy, Zakładu Gospodarki Komunalnej w Zaniemyślu sp. z o.o., Centrum Usług Wspólnych w Zaniemyślu oraz Policji, a także narzędzia będące jednocześnie dojrzałymi formami partycypacji społecznej, tj. **debatę z interesariuszami obszaru rewitalizacji (OR)** oraz **spacer studyjny** po wyznaczonym obszarze rewitalizacji (OR). **Wnioski oraz dodatkowe dane pozyskane podczas pogłębionych badań przedstawiono w punkcie III.6 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych oraz lokalne potencjały obszaru rewitalizacji.**

III.5.1 Debata z interesariuszami obszaru rewitalizacji (OR)

W debacie uczestniczyli interesariusze z obszaru rewitalizacji (OR), tj. mieszkańcy, przedstawiciele podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, przedstawiciele organizacji pozarządowych, członkowie Zespołu ds. Rewitalizacji, przedstawiciele klubów sportowych, a także przedstawiciele jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego. Zorganizowano dwa spotkania konsultacyjne dokumentu Diagnozy: 20 kwietnia 2017 r. dla mieszkańców obszaru rewitalizacji w miejscowości Śnieciska oraz 24 kwietnia 2017 r. dla mieszkańców obszaru objętego programem rewitalizacji w miejscowości Zaniemyśl. Debata z uczestnikami polegała na dyskusji wywołanej przygotowanymi szczegółowymi pytaniami odnoszącymi się do poszczególnych sfer, tj. społecznej (traktowanej w sposób priorytetowy), gospodarczej, środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Pytania miały na celu poznanie przyczyn negatywnych zjawisk w poszczególnych sferach, skutków jakie wywołują, a także miały na celu określenie lokalnych potencjałów wyznaczonego obszaru rewitalizacji (OR) w gminie. **Sugestie oraz opinie uczestników spotkania uwzględnione zostały w punkcie III.6.**

III.5.2 Spacer studyjny po wyznaczonym obszarze rewitalizacji (OR)

W spacerze studyjnym uczestniczyli przedstawiciele władzy publicznej (urzędnicy gminni), członkowie Zespołu ds. Rewitalizacji, a także przedstawiciele mieszkańców obszaru rewitalizacji. Odbłyły się dwa spacer studyjny: 20 kwietnia 2017 r. dla interesariuszy z obszaru JA14 oraz 24 kwietnia 2017 r. na terenie jednostek JA5 i JA10. Uczestnicy wizytowali wszystkie ulice wchodzące w skład obszaru, a głównym celem wizji lokalnej było uzyskanie

pełniejszej wiedzy dotyczącej sfery technicznej wyznaczonego obszaru dysfunkcyjnego, w tym układu komunikacyjnego, stanu dróg i chodników, stanu budynków mieszkalnych i obiektów budowlanych, stanu lokali użytkowych, zagospodarowania i infrastruktury rynku oraz zagospodarowania miejsc publicznych. Zastanawiano się także nad przyczynami i skutkami jakie wywołuje degradacja techniczna obiektów i przestrzeni publicznej na obszarze rewitalizacji. **Uwagi oraz sugestie uczestników spaceru uwzględnione zostały w punkcie III.6.**

Poniżej przedstawiono na kolejnych zdjęciach wybrane fragmenty obszaru rewitalizacji.

Fot.1 Plac Berwińskiego

Fot.2 Plac Berwińskiego

Fot.3 Miejsce do kąpielii nad Jeziorem Raczyńskim

Fot.4 Miejsce do kąpielii nad Jeziorem Raczyńskim

Fot.5 Śnieciska, ul. Kościelna 2

Fot.6 Śnieciska, ul. Kościelna 2

III.6 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych oraz lokalne potencjały obszaru rewitalizacji (OR)

Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych określone zostały na podstawie sporządzonej diagnozy gminy wraz z diagnozą czynników i zjawisk kryzysowych służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR), w tym w szczególności w oparciu o wnioski wynikające z pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji (OR), czyli z **debaty z interesariuszami obszaru rewitalizacji** oraz **spaceru studyjnego** po wyznaczonym obszarze rewitalizacji, a także dodatkowych, uszczegóławiających danych i informacji otrzymanych z Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Gminy, PUP oraz Policji. Poniżej zaprezentowano charakter potrzeb rewitalizacyjnych w poszczególnych sferach oraz lokalne potencjały wyznaczonego obszaru rewitalizacji (OR), z podziałem na podobszary obszaru rewitalizacji.

III.6.1 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze społecznej (sfera priorytetowa)

III.6.1.1 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JAS-ZOW**

- **zmniejszenie bezrobocia.** Na wyznaczonym podobszarze OR, 21 osób pozostawało bez pracy, w tym 10 kobiet oraz 11 mężczyzn. 13 osób stanowiły osoby długotrwale bezrobotne, a 4 osoby nie posiadały żadnych kwalifikacji zawodowych. Wśród wszystkich bezrobotnych 5 osób to osoby powyżej 50 roku życia, 2 osoby nie ukończyły jeszcze 25 roku życia oraz 2 mężczyzn to osoby niepełnosprawne. (Opracowano na podstawie danych uzupełniających z PUP),
- **ograniczenie ubóstwa.** Na wyznaczonym OR, 5 osób pobiera zasiłki, w tym 3 kobiety i 2 mężczyzn. Spośród tych osób 2 są w wieku do 50 roku życia, 1 powyżej 50 lat, a 2 powyżej 65 lat. Są to osoby bez wykształcenie (1), w wykształceniem podstawowym (2), zawodowym (1) oraz średnim (1). Mieszkańcy ci to osoby samotne (4), niepełnosprawne (2) oraz z problemem alkoholowym (1).
W jednostce tej z zasiłków stałych korzysta jeden niepełnosprawny mężczyzna do 50 roku życia z wykształceniem podstawowym.
Ponadto, 3 uczniów pobierało zasiłki i stypendia szkolne - rodzic samotnie wychowujący dzieci do lat 18, rodzina bez pracy lub żyjąca z pracy dorywczej oraz rodzina pobierająca zasiłki rodzinne (Opracowano na podstawie danych uzupełniających z OPS),
- **zmniejszenie liczby drobnych przestępstw, aktów wandalizmu oraz ograniczenie liczby osób spożywających alkohol.** Na wyznaczonym podobszarze OR zarejestrowano 4 przestępstwa, w tym kradzież z włamaniem (1), kierowanie pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości (1) kierowanie pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości wraz z zakazem sądowym (1) oraz uszkodzenie mienia (1). Ponadto, odnotowano wykroczenia – spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych (Opracowano na podstawie danych uzupełniających z Policji).
Przyczyna zjawiska: brak pracy, spożywanie alkoholu, wpływ otoczenia, brak monitoringu, *skutek:* wysoki odsetek przestępstw stwierdzonych, wybryki chuligańskie, włamania).

III.6.1.2 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA10-ZOW**

- **zmniejszenie bezrobocia.** Na wyznaczonym podobszarze OR, 20 osób pozostawało bez pracy, w tym 10 kobiet oraz 10 mężczyzn. 15 osób stanowiły osoby długotrwale bezrobotne, a 5 osób nie posiadało żadnych kwalifikacji zawodowych. Wśród wszystkich bezrobotnych 14 osób to osoby powyżej 50 roku życia a 1 osoba nie ukończyła jeszcze 25 roku życia. (Opracowano na podstawie danych uzupełniających z PUP),
- **ograniczenie ubóstwa.** Na wyznaczonym OR, 8 osób pobiera zasiłki, w tym 4 kobiety i 4 mężczyzn. Spośród tych osób 4 są w wieku do 50 roku życia (3 poniżej 18 lat), a 4 powyżej 50 lat. Są to osoby samotnie wychowujące dziecko do 18 roku życia (2), rodziny wielodzietne (2), osoby samotne (2) oraz niepełnosprawne (2). Ponadto, 4 uczniów pobierało zasiłki i stypendia szkolne - rodzice samotnie wychowujący dzieci do lat 18, rodzina bez pracy lub żyjąca z pracy dorywczej oraz rodzina pobierająca zasiłki rodzinne. Ponadto, w rodzinach tych występował problem alkoholizmu (Opracowano na podstawie danych uzupełniających z OPS),
- **zmniejszenie liczby przestępstw oraz ograniczenie liczby osób spożywających alkohol.** Na wyznaczonym podobszarze OR zarejestrowano 8 przestępstw, w tym kradzież mienia (1), przywłaszczenie mienia (1), posiadanie narkotyków (2), znęcanie się psychiczne i fizyczne (1), groźby karalne (1) oraz kierowanie pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości (2). Ponadto, odnotowano wykroczenia – spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych (Opracowano na podstawie danych uzupełniających z Policji). *Przyczyna zjawiska:* brak pracy, spożywanie alkoholu, brak monitoringu, *skutek:* bardzo wysoki odsetek przestępstw stwierdzonych, wybryki chuligańskie, kradzieże).

III.6.1.3 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA14-ZOW**

- **ograniczenie ubóstwa.** Na wyznaczonym OR, 6 osób pobiera zasiłki, w tym 1 kobieta i 5 mężczyzn. 3 osoby są w wieku do 40 lat, w tym 1 to mężczyzna uczący się do 18 roku życia. Są to mieszkańcy z niskim poziomem wykształcenia, posiadające dzieci uczące się do 18 roku życia (4). Zasiłek stały w tej jednostce pobiera 1 niepełnosprawna kobieta do 30 roku życia, ucząca się zaocznie. Ponadto, 4 uczniów pobierało zasiłki i stypendia szkolne - rodzice samotnie wychowujący dzieci do lat 18, rodzina bez pracy lub żyjąca z pracy dorywczej oraz rodzina pobierająca zasiłki rodzinne. Ponadto, w rodzinach tych występował problem alkoholizmu. (Opracowano na podstawie danych uzupełniających z OPS),
- **ograniczenie liczby osób uzależnionych od alkoholu oraz przemocy w rodzinie (zmniejszenie liczby tzw. niebieskich kart).** Na wyznaczonym OR obecnie założone są

3 niebieskie karty. Jest to znaczny wzrost w porównaniu z latami wcześniejszymi, wskazujący na pogłębianie się tego problemu. W roku 2015 żadna rodzina z JA14 nie była objęta tą procedurą, a w 2014 jedna (Opracowano na podstawie danych uzupełniających od OPS). *Przyczyna zjawiska*: uzależnienia, niskie dochody w rodzinach wielopokoleniowych, niskie emerytury i renty (w dużej części rolnicze), brak pracy, lenistwo, *skutek*: wysoki odsetek tzw. niebieskich kart),

- **zwiększenie aktywności społecznej oraz poziomu integracji mieszkańców** (*przyczyna zjawiska*: brak miejsca spotkań i integracji, niska świadomość społeczna, wpływ nowoczesnych środków komunikacji będący konkurencją dla bezpośrednich kontaktów międzyludzkich, brak środowiskowych imprez, *skutek*: niska frekwencja w wyborach, mała aktywność społeczna)

III.6.2 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze gospodarczej

III.6.2.1 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA5-ZOW**

- **zwiększenie skłonności mieszkańców do zakładania własnej działalności gospodarczej** (*przyczyna zjawiska*: niechęć do podejmowania ryzyka, niska świadomość społeczna, *skutek*: brak nowotworzonych podmiotów gospodarczych, tworzenie podmiotów gospodarczych tylko w oparciu o dotacje z PUP lub UE) – wnioski zgłaszane podczas debaty,
- **zwiększenie poziomu usług dla ludności, w szczególności usług gastronomicznych** (*przyczyna zjawiska*: niska skłonność mieszkańców do zakładania własnej działalności gospodarczej, w tym w sferze usług, niezagospodarowany Plac Berwińskiego, *skutek*: dominujący udział handlu, brak nowotworzonych podmiotów gospodarczych w sferze usług, niewielka liczba osób odwiedzających plac, w szczególności turystów i przyjezdnych) – wnioski zgłaszane podczas debaty.

III.6.2.2 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA10-ZOW**

- **zwiększenie poziomu usług związanych z rekreacją i wypoczynkiem, w tym usług małej gastronomii** (*przyczyna zjawiska*: niska skłonność mieszkańców do zakładania własnej działalności gospodarczej, w tym w sferze usług, niezagospodarowane miejsce do kąpielii na Jeziorze Raczyńskim, niezadowolająca czystość wody w Jeziorze Raczyńskim *skutek*: brak nowotworzonych podmiotów gospodarczych w sferze usług, niewielka liczba osób odwiedzających tereny rekreacyjne, w szczególności turystów i przyjezdnych) – wnioski zgłaszane podczas spaceru studyjnego.

III.6.2.3 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA14-ZOW**

- **zwiększenie skłonności mieszkańców do zakładania własnej działalności gospodarczej** (*przyczyna zjawiska*: niechęć do podejmowania ryzyka, niska świadomość społeczna, *skutek*: mała liczba podmiotów gospodarczych) – wnioski zgłaszane podczas debaty.

III.6.3 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze środowiskowej

III.6.3.1 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA5-ZOW**

- **poprawa złej jakości powietrza** (*przyczyna zjawiska*: domostwa opalane paliwem stałym, niska świadomość społeczna, *skutek*: zanieczyszczenie powietrza) – wnioski zgłaszane podczas spaceru studyjnego.

W 2015 roku został opracowany Plan gospodarki niskoemisyjnej Gminy Zaniemyśl. Dokonano w nim między innymi identyfikacji źródeł emisji dwutlenku węgla, która wykazała, że około 89% (5 188 Mg CO₂) pochodzi z sektora publicznego i prywatnego, z **podsektora budynków mieszkalnych**. Związane jest to przede wszystkim z wykorzystywaniem węgla kamiennego i gazu ciekłego na cele ogrzewania budynków, a także ze zużyciem energii elektrycznej na cele bytowe przez mieszkańców Gminy. Łączna oszacowana wielkość emisji dwutlenku węgla na terenie Gminy Zaniemyśl w roku 2013 wyniosła 20 683 Mg CO₂. W związku z powyższym zużycie energii finalnej na terenie Gminy Zaniemyśl pomiędzy rokiem bazowym, a kontrolnym zwiększyło się o 6,1%, natomiast emisja CO₂ zmniejszyła się o 0,9%. **W PGN wyznaczono dla gminy jako cel do 2020 ograniczenie rocznej emisji CO₂ do poziomu 16 698 Mg.**

III.6.3.2 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA10-ZOW**

- **poprawa czystości wody w Jeziorze Raczyńskim** (*przyczyna zjawiska*: zanieczyszczenia z pól uprawnych, *skutek*: zanieczyszczenie wody, ograniczone możliwości wykorzystania zbiornika wodnego na cele rekreacyjne i połowy komercyjne oraz indywidualne) – wnioski zgłaszane podczas spaceru studyjnego,
- **poprawa złej jakości powietrza** (*przyczyna zjawiska*: domostwa opalane paliwem stałym, niska świadomość społeczna, *skutek*: zanieczyszczenie powietrza) – wnioski zgłaszane podczas spaceru studyjnego, a także wytyczne zawarte w Planie gospodarki niskoemisyjnej gminy przedstawione w podpunkcie III.6.3.1.

III.6.3.3 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA14-ZOW**

- **eliminacja zagrożeń dla środowiska, spowodowanych brakiem podłączenia gospodarstw domowych do sieci kanalizacji sanitarnej** (*przyczyna zjawiska: brak możliwości podłączenia się do sieci kanalizacyjnej, skutek: zanieczyszczenie wód i gleby*) – wnioski zgłaszane podczas debaty.

III.6.4 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

III.6.4.1 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA14-ZOW**

- **budowa sieci kanalizacji sanitarnej** (*przyczyna zjawiska: brak sieci kanalizacyjnej, skutek: zanieczyszczenie wód i gleby*) – wnioski zgłaszane podczas debaty.

III.6.5 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze technicznej

III.6.5.1 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA5-ZOW**

- **zmiana zagospodarowania oraz przebudowa Placu Berwińskiego** (*przyczyna zjawiska: brak środków finansowych w budżecie gminy, skutek: ograniczone możliwości organizowania imprez miejskich oraz spędzania wolnego czasu przez mieszkańców i przyjezdnych, niski poziom bezpieczeństwa publicznego, słabo rozwinięte usługi dla ludności, niska estetyka wizualna placu*) – wnioski zgłaszane podczas debaty i spaceru studyjnego,
- **modernizacja ul. Działkowej** (*przyczyna zjawiska: brak środków finansowych w budżecie gminy, skutek: niebezpieczeństwo wystąpienia kolizji lub wypadków, utrudnienia dla poruszających się pojazdów i pieszych, niska estetyka wizualna*) – wnioski zgłaszane podczas spaceru studyjnego.

III.6.5.2 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA10-ZOW**

- **modernizacja miejsca do kąpeli oraz terenów rekreacyjnych nad Jeziorem Raczyńskim** (*przyczyna zjawiska: brak środków finansowych w budżecie gminy, skutek: ograniczone możliwości korzystania z miejsca do kąpeli oraz terenów przyległych, niski poziom bezpieczeństwa publicznego*) – wnioski zgłaszane podczas debaty i spaceru studyjnego,
- **modernizacja amfiteatru** (*przyczyna zjawiska: brak środków finansowych w budżecie gminy, skutek: ograniczone możliwości organizowania imprez miejskich, niski poziom bezpieczeństwa publicznego, niska estetyka wizualna*) – wnioski zgłaszane podczas debaty i spaceru studyjnego.

III.6.5.3 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA14-ZOW**

- **budowa boiska wielofunkcyjnego** (*przyczyna zjawiska: brak środków finansowych w budżecie gminy, skutek: brak miejsca do aktywnego spędzania wolnego czasu i integracji mieszkańców negatywnie wpływa na życie społeczne wsi i jest powodem patologii*) – wnioski zgłaszane podczas debaty i spaceru studyjnego,
- **zagospodarowanie parku** (*przyczyna zjawiska: własność prywatna, ograniczone środki finansowe w budżecie gminy na jego zakup, skutek: nieład przestrzenny i estetyczny, brak miejsca do aktywnego spędzania wolnego czasu i integracji mieszkańców negatywnie wpływa na życie społeczne wsi i jest powodem patologii*) – wnioski zgłaszane podczas debaty i spaceru studyjnego,
- **remonty ulic i chodników** (*przyczyna zjawiska: brak środków finansowych w budżecie gminy, skutek: niebezpieczeństwo wystąpienia kolizji lub wypadków, utrudnienia dla poruszających się pojazdów i pieszych, niska estetyka wizualna*) – wnioski zgłaszane podczas debaty i spaceru studyjnego.

III.6.6 Lokalne potencjały obszaru rewitalizacji (OR)

III.6.6.1 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA5-ZOW**

- **atrakcyjna lokalizacja** fragmentu terytorium gminy stanowiącego wyznaczony podobszar rewitalizacji (OR) – centrum gminy,
- **dostępność komunikacyjna,**
- **dostępność instytucji kultury,**
- **dobry stan dróg oraz ciągów pieszo-rowerowych,**
- relatywnie **wysoka aktywność społeczna**

III.6.6.2 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA10-ZOW**

- **atrakcyjna lokalizacja** fragmentu terytorium gminy stanowiącego wyznaczony podobszar rewitalizacji (OR) – tereny rekreacyjne gminy oraz bliskość jeziora
- **wysokie walory środowiska naturalnego** – lasy oraz Jezioro Raczyńskie

III.6.6.3 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA14-ZOW**

- **atrakcyjna lokalizacja** fragmentu terytorium gminy stanowiącego wyznaczony podobszar rewitalizacji (OR) – cicha i spokojna okolica,
- **dobry układ komunikacyjny,**
- **wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego**

IV. WIZJA STANU OBSZARU REWITALIZACJI (OR) PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Wizję stanu obszaru rewitalizacji (OR) po przeprowadzeniu rewitalizacji można zdefiniować jako stan docelowy, do którego dąży się w wyniku realizacji programu rewitalizacji w gminie. Innymi słowy jest to swoista „fotografia” (obraz) obszaru po zakończeniu procesu rewitalizacji w przyjętym horyzoncie czasowym. W przypadku niniejszego dokumentu jest to rok 2023. Wizja określona została w oparciu o wyniki przeprowadzonej diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych w gminie. Wizja stanu obszaru rewitalizacji (OR) brzmi: **Obszar po przeprowadzonym procesie rewitalizacji w 2023 roku będzie miejscem o znacznie niższym poziomie bezrobocia oraz ubóstwa wśród mieszkańców, z atrakcyjną infrastrukturą usług dla ludności, pozwalającą na rozwój działalności przedsiębiorców lokalnych. Sposób zagospodarowania, wysoka jakość przestrzeni publicznej oraz poprawa stanu środowiska naturalnego wpłyną także na poprawę warunków zamieszkania.**

V. CELE REWITALIZACJI ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ

Cele rewitalizacji przedstawione w niniejszym dokumencie powiązane są **ściśle z wnioskami wynikającymi z części diagnostycznej oraz wynikają z wizji stanu obszaru rewitalizacji (OR)** po przeprowadzeniu rewitalizacji, **stanowiącej rdzeń opracowania**. Cele rewitalizacji służą hierarchizacji działań w odniesieniu do wskazanych potrzeb rewitalizacyjnych. Do poszczególnych celów przypisano **kierunki działań** odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym. Upřednio przeprowadzona diagnoza uwidoczniała także złożoność problemów występujących w poszczególnych sferach na obszarze rewitalizacji. W ramach „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2013” sformułowano następujące cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań:

CEL 1. Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego oraz wzrost aktywności mieszkańców

KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.1. Aktywizacja osób bezrobotnych i dotkniętych ubóstwem

KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.2 - Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa publicznego

KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.3. Zwiększenie aktywności oraz integracji mieszkańców

CEL 2. Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców

KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.1 - Pobudzenie skłonności mieszkańców do zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej

KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.2 - Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w szczególności w sferze usług

CEL 3. Poprawa jakości środowiska naturalnego

KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.1 - Poprawa czystości wód i gleby

KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.2 – Poprawa jakości powietrza

CEL 4. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury gminnej

KIERUNEK DZIAŁAŃ 4.1. Modernizacja i rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej

KIERUNEK DZIAŁAŃ 4.2 - Modernizacja miejsc użyteczności publicznej

VI. PROJEKTY/PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

Program rewitalizacji powinien zawierać **listę planowanych, podstawowych projektów rewitalizacyjnych**, tj. takich, bez których realizacja założonych celów rewitalizacji oraz przypisanych im kierunków działań nie będzie możliwa. W programie rewitalizacji należy ująć także charakterystykę **pozostałych, uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych** tj. takich, które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania trudno zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów programu. Ponadto, jeżeli zidentyfikowane potrzeby rewitalizacyjne wymagają komplementarnych i skoordynowanych działań, dla których uzasadniona jest realizacja co najmniej dwóch projektów finansowanych ze środków jednego, dwóch lub trzech funduszy europejskich (EFS, EFRR lub Fundusz Spójności), w programie rewitalizacji ująć należy także **projekty zintegrowane**.

VI.1 Podstawowe projekty rewitalizacyjne

Poniżej, w formie tabelarycznej przedstawiono listę podstawowych projektów rewitalizacyjnych.

PROJEKT 1.1.1.	
Tytuł projektu	Program aktywizacji osób bezrobotnych
Sfera oddziaływania	Społeczna
Komplementarność problemowa	Projekt 2.1.1.
Projekt zintegrowany	☐ TAK ☒ NIE
Kierunek działań	Kierunek działań 1.1. Aktywizacja osób bezrobotnych i dotkniętych

rewitalizacyjnych	ubóstwem
Podmiot realizujący projekt	Organizacja pozarządowa
Podmioty współpracujące	Gmina Zaniemyśl
Lokalizacja projektu	Cały obszar rewitalizacji (JA5-ZOW, JA10-ZOW, JA14-ZOW)
Szacowana wartość projektu	60 tys. PLN (10 tys. PLN rocznie)
Planowane źródła finansowania projektu	EFS, środki własne Gminy
Okres realizacji projektu	2018-2023
Opis/zakres realizowanych zadań	<p>Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowany problem bezrobocia na OR; dotyczy on 54 osób.</p> <p>Uruchomienie zgodnie z zasadami gminnego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi działań, zmierzających do wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych. Program będzie miał charakter długofalowy.</p> <p>W pierwszej kolejności dokonana zostanie diagnoza sytuacji osób bezrobotnych z OR, a następnie przygotowany i wdrożony będzie program ich aktywizacji, np. poprzez doksztalcanie zawodowe.</p> <p>Program będzie miał charakter długofalowy. Realizowane w ramach niego działania będą ściśle powiązane z deficytami oraz potrzebami wynikającymi z diagnozy.</p>
Prognozowane rezultaty	<p>Przygotowanie diagnozy sytuacji osób bezrobotnych z OR oraz programu ich aktywizacji (wskaźnik produktu).</p> <p>Realizacja programu aktywizacji bezrobotnych, który obejmie łącznie 25 osób bezrobotnych z obszaru rewitalizacji (wskaźnik produktu).</p> <p>Prognozuje się, że w wyniku podjętych działań min. 6 osób znajdzie zatrudnienie (wskaźnik rezultatu).</p>
Sposób oceny rezultatów	Sprawozdania organizacji pozarządowej Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Środzie Wlkp.

PROJEKT 1.1.2.	
Tytuł projektu	Gminny program wyjścia z ubóstwa
Sfera oddziaływania	Społeczna
Komplementarność problemowa	Projekt 2.1.1.

Projekt zintegrowany	☐ TAK	☒ NIE
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 1.1. Aktywizacja osób bezrobotnych i dotkniętych ubóstwem	
Podmiot realizujący projekt	Organizacja pozarządowa	
Podmioty współpracujące	Gmina Zaniemyśl	
Lokalizacja projektu	Cały obszar rewitalizacji (JA5-ZOW, JA10-ZOW, JA14-ZOW)	
Szacowana wartość projektu	60 tys. PLN (10 tys. PLN rocznie)	
Planowane źródła finansowania projektu	EFS, środki własne Gminy	
Okres realizacji projektu	2018-2023	
Opis/zakres realizowanych zadań	Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowany na terenie rewitalizacji problem ubóstwa, który dotyczy 20 osób. W rezultacie przeprowadzonego konkursu dotacji dla organizacji pozarządowych zostanie wyłoniony podmiot, który przeprowadzi analizę potrzeb, a następnie opracuje i wdroży program wyjścia z ubóstwa mieszkańców obszaru rewitalizacji, dotkniętych tym problemem.	
Prognozowane rezultaty	Przygotowanie analizy potrzeb oraz programu wyjścia z ubóstwa mieszkańców OR (wskaźnik produktu). Objęcie programem wyjścia z ubóstwa łącznie 20 osób z OR (wskaźnik produktu). Przyjmuje się, że co najmniej 8 osób przestanie pobierać zasiłki lub ich wysokość ulegnie zmniejszeniu w wyniku wzrostu kompetencji i zaradności życiowej (wskaźnik rezultatu).	
Sposób oceny rezultatów	Sprawozdania organizacji pozarządowej Sprawozdania Ośrodka Pomocy Społecznej w Zaniemyślu	

PROJEKT 1.2.1.	
Tytuł projektu	Budowa systemu monitoringu wizyjnego na terenach rekreacyjnych nad Jeziorem Raczyńskim
Sfera oddziaływania	Techniczna, społeczna
Komplementarność problemowa	Projekty: 1.2.2., 4.1.1. Przedsięwzięcie 1

Projekt zintegrowany	☐ TAK	☒ NIE
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 1.2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa publicznego	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Zaniemyśl	
Podmioty współpracujące	Policja	
Lokalizacja projektu	Zaniemyśl, tereny nad Jeziorem Raczyńskim (JA10-ZOW)	
Szacowana wartość projektu	30 tys. PLN	
Planowane źródła finansowania projektu	EFRR, środki własne Gminy	
Okres realizacji projektu	2018-2023	
Opis/zakres realizowanych zadań	Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowany na terenie rewitalizacji problem wysokiego poziomu przestępczości. W 2016 roku na OR zostało stwierdzonych 14 przestępstw, w tym w JA10 aż 8. Instalacja cyfrowego systemu monitoringu wizyjnego na terenach rekreacyjnych – 5-7 sztuk.	
Prognozowane rezultaty	Montaż 5-7 kamer (wskaźnik produktu). Poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego, w tym zmniejszenie liczby przestępstw oraz wykroczeń o charakterze chuligańskim – prognozuje się, że ich liczba zmaleje do średnio 3 incydentów rocznie (wskaźnik rezultatu).	
Sposób oceny rezultatów	Raporty Policji	

PROJEKT 1.2.2.		
Tytuł projektu	Akcja „Patrol bezpieczeństwa”	
Sfera oddziaływania	Społeczna	
Komplementarność problemowa	Projekty: 1.2.1., 4.1.1.	
Projekt zintegrowany	☐ TAK	☒ NIE
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 1.2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa publicznego	

Podmiot realizujący projekt	Policja
Podmioty współpracujące	Gmina Zaniemyśl
Lokalizacja projektu	Zaniemyśl, Plac Berwińskiego i przyległe ulice (JA5-ZOW) oraz tereny nad Jeziorem Raczyńskim (JA10-ZOW)
Szacowana wartość projektu	100 tys. PLN
Planowane źródła finansowania projektu	Środki Policji, środki własne Gminy
Okres realizacji projektu	2018-2023
Opis/zakres realizowanych zadań	Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowany na terenie rewitalizacji problem wysokiego poziomu przestępczości. W 2016 roku na OR zostało stwierdzonych 14 przestępstw, w tym w JA10 aż 8, a w JA5 4. Zwiększenie liczby patroli Policji w szczególności w weekendy oraz podczas imprez gminnych.
Prognozowane rezultaty	Zwiększenie liczby patroli policji (wskaźnik produktu). Poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego, w tym zmniejszenie liczby przestępstw oraz wykroczeń o charakterze chuligańskim prognozuje się, że ich liczba zmaleje do średnio 5 incydentów rocznie (wskaźnik rezultatu).
Sposób oceny rezultatów	Raporty Policji

PROJEKT 1.3.1.	
Tytuł projektu	Lato w Zaniemyślu
Sfera oddziaływania	Społeczna
Komplementarność problemowa	Projekty 4.2.1.
Projekt zintegrowany	☒ TAK (z projektami: 4.1.1. oraz 4.2.1.) ☐ NIE
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 1.3. Zwiększenie aktywności oraz integracji mieszkańców
Podmiot realizujący projekt	Gmina Zaniemyśl
Podmioty współpracujące	Organizacje pozarządowe, sołectwa

Lokalizacja projektu	Zaniemyśl, Plac Berwińskiego (JA5-ZOW)
Szacowana wartość projektu	300 tys. PLN (50 tys. PLN rocznie)
Planowane źródła finansowania projektu	Środki własne Gminy
Okres realizacji projektu	Cykliczne imprezy w okresie letnim od 2018 r. do 2023 r.
Opis/zakres realizowanych zadań	Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowany na terenie rewitalizacji problem zwiększenia aktywności społecznej oraz poziomu integracji mieszkańców. Obejmuje on organizację, w okresie od maja do września, cyklicznych imprez integrujących i angażujących mieszkańców takich jak: majówka, dzień matki, dzień dziecka, przywitanie lata, weekendowe koncerty miejscowych artystów oraz pożegnanie lata. Miejscem tych eventów będą: zmodernizowany oraz przebudowany Plac Berwińskiego oraz zmodernizowane miejsce do kąpieli nad Jeziorem Raczyńskim. W przygotowanie oraz obsługę imprez zaangażowani zostaną głównie mieszkańcy OR pozostający bez pracy lub żyjący w ubóstwie.
Prognozowane rezultaty	Zorganizowanie i przeprowadzenie imprez w latach 2018,2019, 2020, 2021, 2022 i 2023 (wskaźnik produktu). Prognozuje się, że łącznie w organizacje imprez zaangażowanych zostanie 15 osób z OR pozostających bez pracy lub żyjących w ubóstwie, którzy z tego tytułu otrzymają jednorazowe wynagrodzenia. Możliwe będzie także uzyskiwanie przez te osoby innych form wynagrodzenia za pracę. Zwiększenie integracji mieszkańców oraz wzrost liczby mieszkańców, biorących udział w życiu społeczno-kulturalnym – szacuje się, że w imprezach będzie brało udział ok. 800-900 osób, w tym 250 z OR (wskaźnik rezultatu).
Sposób oceny rezultatów	Sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Kultury w Zaniemyślu

PROJEKT 1.3.2.	
Tytuł projektu	Zaniemyskie Bitwy Morskie
Sfera oddziaływania	Społeczna
Komplementarność problemowa	Projekty: 3.1.1., 4.1.1. Przedsięwzięcie 1
Projekt	☐ TAK ☒ NIE

zintegrowany	
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 1.3. Zwiększenie aktywności oraz integracji mieszkańców
Podmiot realizujący projekt	Gminny Ośrodek Kultury, Gmina Zaniemyśl,
Podmioty współpracujące	Przedsiębiorcy
Lokalizacja projektu	Zaniemyśl, tereny rekreacyjne nad Jeziorem Raczyńskim (JA10-ZOW)
Szacowana wartość projektu	900 tys. PLN (150 tys. PLN rocznie)
Planowane źródła finansowania projektu	Środki własne Gminy, środki sponsorów
Okres realizacji projektu	Cykliczne imprezy od 2018 r. do 2023 r.
Opis/zakres realizowanych zadań	Organizacja cyklicznych Zaniemyskich Bitew Morskich. Impreza jest organizowana dla podtrzymania tradycji historycznej sięgającej roku 1819, kiedy to hr Edward Raczyński organizował na jeziorze "bitwy wodą i na wodzie", walki okrętów – wystrzałów armatnich połączone z całonocnymi zabawami. Celem imprezy jest integracja społeczeństwa, przybliżenie postaci świata artystycznego, sportu i rozrywki. Impreza uzyskała wysoką rangę i prestiż, dowodem jest rok rocznie wysoka ilość gości odwiedzających Zaniemyśl w dniu imprezy, oraz pozytywne opinie w mediach i współpraca firm sponsorujących. Obecnie w imprezie uczestniczy ponad 5 tys. osób.
Prognozowane rezultaty	Zorganizowanie i przeprowadzenie imprezy w latach 2018-2023 czyli łącznie 6 razy (wskaźnik produktu). Zwiększenie integracji mieszkańców oraz wzrost liczby mieszkańców, biorących udział w życiu społeczno-kulturalnym, a także zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy. W roku 2017 w imprezie uczestniczyło ponad 5 tys. osób, zarówno mieszkańców gminy oraz OR, jak i osób przyjezdnych. W wyniku realizacji projektu w roku 2018 liczba odbiorców wydarzenia zwiększy się do ponad 8 tys. w tym mieszkańcy z OR (wskaźnik rezultatu).
Sposób oceny rezultatów	Sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Kultury w Zaniemyślu

PROJEKT 1.3.3.	
Tytuł projektu	Program „Sportowe Śnieciska”
Sfera oddziaływania	Społeczna
Komplementarność problemowa	Projekt 4.1.2.
Projekt zintegrowany	☒ TAK (z projektem 4.1.2.) ☐ NIE
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 1.3. Zwiększenie aktywności oraz integracji mieszkańców
Podmiot realizujący projekt	Organizacja pozarządowa
Podmioty współpracujące	Gmina Zaniemyśl, Sołectwo Śnieciska
Lokalizacja projektu	Śnieciska, ul. Kościelna 2 (JA14-ZOW)
Szacowana wartość projektu	50 tys. PLN (10 tys. PLN rocznie)
Planowane źródła finansowania projektu	Środki własne Gminy
Okres realizacji projektu	2019-2023
Opis/zakres realizowanych zadań	<p>Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowany na terenie rewitalizacji problem niewielkiej aktywności społecznej i integracji mieszkańców. Projekt zakłada również kształtowanie wśród młodszych mieszkańców gminy właściwych postaw związanych ze zdrowym stylem życia oraz zaangażowaniem w działania lokalnej społeczności.</p> <p>Program będzie polegać na organizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży; będą one prowadzone przez specjalnie zaangażowanego animatora/trenera • cyklicznych turniejów sportowych i zabaw dla dzieci, angażujących i integrujących społeczność lokalną.
Prognozowane rezultaty	<p>Wzrost liczby mieszkańców, aktywnie spędzających czas wolny – prognozuje się, że w zajęciach będzie brało udział ok 40 dzieci i młodzieży średniomiesięcznie (wskaźnik rezultatu).</p> <p>Zwiększenie integracji mieszkańców podczas organizowanych dla dzieci i młodzieży zmagani sportowych – planuje się zorganizowanie cyklicznych turniejów w formule pikniku sportowego, w których łącznie weźmie udział ok. 400-500 osób rocznie, głównie mieszkańców OR (wskaźnik rezultatu).</p>

Sposób oceny rezultatów	Sprawozdania z realizacji Programu
-------------------------	------------------------------------

PROJEKT 2.1.1.	
Tytuł projektu	Program „Rozpocznij swój biznes”
Sfera oddziaływania	Społeczna, gospodarcza
Komplementarność problemowa	Projekty: 1.1.1.,2.2.1
Projekt zintegrowany	☐ TAK ☒ NIE
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 2.1. Pobudzanie skłonności mieszkańców do zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej
Podmiot realizujący projekt	Organizacja pozarządowa
Podmioty współpracujące	Gmina Zaniemyśl
Lokalizacja projektu	Cały obszar rewitalizacji (JA5-ZOW, JA10-ZOW, JA14-ZOW)
Szacowana wartość projektu	60 tys. PLN (10 tys. PLN rocznie)
Planowane źródła finansowania projektu	EFS, PUP, środki własne Gminy
Okres realizacji projektu	2018-2023
Opis/zakres realizowanych zadań	Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowany na terenie rewitalizacji problem niewielkiej skłonności mieszkańców do zakładania własnej działalności. Celem Programu będzie edukacja mieszkańców obszaru rewitalizacji, zmierzająca do pozyskania przez nich wiedzy i praktycznych umiejętności pozwalających na planowanie, rozpoczęcie i prowadzenie własnej działalności gospodarczej. W ramach projektu przeprowadzone zostanie szkolenie podnoszące kwalifikacje mieszkańców dla 60 osób z OR (6 tur szkoleń po 10 osób).
Prognozowane rezultaty	Przeszkolenie 60 mieszkańców obszaru rewitalizacji (wskaźnik produktu). Zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji. Obecnie liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców wynosi 9,88 w JA5-ZOW, 8,72 w JA10-ZOW oraz jedynie 4,37 w JA14-ZOW co daje średnią dla OR na poziomie 7,63. Prognozuje się wzrost liczby podmiotów gospodarczych

	przypadających na 100 mieszkańców do roku 2023 dla całego OR do poziomu 8,78 (zostanie utworzonych 15 nowych podmiotów gospodarczych) (wskaźnik rezultatu).
Sposób oceny rezultatów	Wpis do CEIDG lub KRS

PROJEKT 2.2.1.	
Tytuł projektu	Program wspierania przedsiębiorczości
Sfera oddziaływania	Społeczna, gospodarcza
Komplementarność problemowa	Projekty: 1.1.1.,1.1.2
Projekt zintegrowany	☐ TAK ☒ NIE
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 2.1. Pobudzanie skłonności mieszkańców do zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej
Podmiot realizujący projekt	Gmina Zaniemyśl
Podmioty współpracujące	Przedsiębiorcy
Lokalizacja projektu	Cały obszar rewitalizacji (JA5-ZOW, JA10-ZOW, JA14-ZOW)
Szacowana wartość projektu	10 tys. PLN
Planowane źródła finansowania projektu	Środki własne Gminy
Okres realizacji projektu	2018
Opis/zakres realizowanych zadań	Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowany na terenie rewitalizacji problem bezrobocia, niewielkiej skłonności mieszkańców z OR do zakładania własnej działalności, a także niskiego poziomu usług. Opracowany przez Gminę program będzie obejmował diagnozę sytuacji lokalnych przedsiębiorców oraz wskazywał różnorodne narzędzia ich wsparcia, a także sposoby pozyskiwania nowych podmiotów gospodarczych, w szczególności w sferze usług związanych z rekreacją i wypoczynkiem.
Prognozowane rezultaty	Opracowany program wspierania przedsiębiorczości (wskaźnik produktu). Zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji o 5 przedsiębiorstw (wskaźnik rezultatu).
Sposób oceny	Uchwała Rady Gminy w sprawie przyjęcia programu

rezultatów	
------------	--

PROJEKT 3.1.1.	
Tytuł projektu	Rekultywacja Jeziora Raczyńskiego
Sfera oddziaływania	Środowiskowa, społeczna, gospodarcza
Komplementarność problemowa	Projekt 4.1.1. Przedsięwzięcie 1
Projekt zintegrowany	☐ TAK ☒ NIE
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 3.1 - Poprawa czystości wód i gleby Kierunek działań 4.2. – Modernizacja miejsc użyteczności publicznej
Podmiot realizujący projekt	Gmina Zaniemyśl
Podmioty współpracujące	WIOŚ
Lokalizacja projektu	Projekt zlokalizowany poza obszarem rewitalizacji (JA16-ZW) UZASADNIENIE: projekt służy bezpośrednio realizacji: Celu 3 Poprawa jakości środowiska naturalnego, Kierunku Działania 3.1 – Poprawa czystości wód i gleby oraz Celu 4. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury gminnej, Kierunku działań 4.2 Modernizacja miejsc użyteczności publicznej. Rekultywacja jeziora wpłynie na przywrócenie funkcji rekreacyjnej akwenu oraz przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności terenów bezpośrednio z nim sąsiadujących, w tym w szczególności miejsca do kąpeli.
Szacowana wartość projektu	1,5 mln PLN
Planowane źródło finansowania projektu	WFOŚiGW, środki własne Gminy
Okres realizacji projektu	2018 – 2022
Opis/zakres realizowanych zadań	Jezioro Raczyńskie znajduje się w stanie zaawansowanej hipertrofii, jest w złym stanie ekologicznym. Charakteryzuje się silnymi, sinicowymi zakwitami wody, bardzo wysokimi stężeniami chlorofilu-a oraz małą przezroczystością wody. Zadanie polega na stopniowym obniżeniu zawartości fosforu w toni wodnej, poprzez jego strącanie przy pomocy dawek chlorku magnezu lub siarczanu żelaza. Podjęte zostaną zabiegi biomanipulacyjne zmierzające do ograniczenia liczebności ryb karpiowatych, dotychczas dominujących w zbiorniku, a jednocześnie

	do zwiększenia liczebności drapieżnych gatunków ryb. W wyniku zastosowania tych technik otrzyma się takie rezultaty jak: poprawa przezroczystości wody w wyniku ograniczenia zakwitów fitoplanktonu, zmniejszenie udziału sinic w składzie gatunkowym fitoplanktonu oraz związane z tym obniżenie koncentracji chlorofilu-a. Ponadto dojdzie do zmniejszenia stężeń związków biogenych (azotu i fosforu) w toni wodnej.
Prognozowane rezultaty	Podniesienie atrakcyjności rekreacyjnej terenu przy jeziorze – szacuje się, że rocznie liczba osób korzystających z jeziora wzrośnie do 3-4 tys., obecnie jest to ok. 2 tys. osób, w tym z OR (wskaźnik rezultatu).
Sposób oceny rezultatów	Raport jakości wody w Jeziorze Raczyńskim.

PROJEKT 3.1.2.	
Tytuł projektu	Budowa systemu zbiorczej kanalizacji sanitarnej
Sfera oddziaływania	Środowiskowa, techniczna,
Komplementarność problemowa	Projekt 3.2.1.
Projekt zintegrowany	☐ TAK ☒ NIE
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 3.1. Poprawa czystości wód i gleby
Podmiot realizujący projekt	ZGK sp. z o.o. w Zaniemyślu
Podmioty współpracujące	Gmina Zaniemyśl
Lokalizacja projektu	Śnieciska (JA14-ZOW)
Szacowana wartość projektu	4,6 mln PLN
Planowane źródła finansowania projektu	PROW, środki własne Gminy
Okres realizacji projektu	2018-2020
Opis/zakres realizowanych zadań	Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowany na terenie rewitalizacji problem braku sieci zbiorczej kanalizacji sanitarnej. Projekt zakłada budowę zbiorczej kanalizacji sanitarnej oraz systemu

	przepompowni ścieków w miejscowości Śnieciska
Prognozowane rezultaty	Podłączenie do kanalizacji sanitarnej gospodarstw domowych (wskaźnik produktu). W wyniku realizacji projektu z kanalizacji sanitarnej będzie korzystać 88,28% mieszkańców JA14 (wskaźnik rezultatu). Obecnie żadne gospodarstwo z JA14 nie jest podłączone do kanalizacji sanitarnej.
Sposób oceny rezultatów	Protokoły odbioru robót

PROJEKT 3.2.1.	
Tytuł projektu	Projekt „Stop dymiącym kominom”
Sfera oddziaływania	Środowiskowa, społeczna
Komplementarność problemowa	Projekt 3.1.2.
Projekt zintegrowany	☐ TAK ☒ NIE
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 3.2. Poprawa jakości powietrza
Podmiot realizujący projekt	Gmina Zaniemyśl
Podmioty współpracujące	Szkoły w Zaniemyślu, organizacje pozarządowe
Lokalizacja projektu	Cały obszar rewitalizacji (JA5-ZOW, JA10-ZOW, JA14-ZOW)
Szacowana wartość projektu	20 tys. PLN (10 tys. PLN rocznie)
Planowane źródła finansowania projektu	WFOŚiGW, środki własne Gminy
Okres realizacji projektu	2018 i 2021
Opis/zakres realizowanych zadań	Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowany problem tzw. niskiej emisji, wywołanej spalaniem paliw stałych i niedozwolonych przedmiotów w piecach gospodarstw domowych na obszarze rewitalizacji. W dużej mierze wynika on z wciąż niewielkiej świadomości społecznej, dotyczącej szkodliwości takiego postępowania. Ograniczona jest także świadomość potrzeby i możliwości zmniejszania zużycia energii w gospodarstwach domowych.

	W ramach projektu planuje się spotkania informacyjno-edukacyjne z mieszkańcami obszaru rewitalizacji mające na celu uświadomienie im szkodliwości wpływu niskiej emisji na zdrowie i życie ludzkie, a także edukacja mieszkańców w zakresie stosowania energooszczędnych technologii, jak również oszczędzania energii. Projekt obejmie akcje informacyjne i konkursy w szkołach.
Prognozowane rezultaty	Podniesienie świadomości ekologicznej osób z obszaru rewitalizacji - objęcie projektem, w ramach spotkań informacyjno-edukacyjnych będzie łącznie 80 mieszkańców OR (2 spotkania rocznie dla 20 osób) (wskaźnik produktu). Zorganizowanie 2 akcji informacyjnych i 2 konkursów w szkołach (wskaźnik produktu). Obniżenie niskiej emisji.
Sposób oceny rezultatów	Raporty jakości powietrza Raporty zużycia energii i emisji CO ₂ , przygotowywane na potrzeby raportowania realizacji PGN-u

PROJEKT 4.1.1.	
Tytuł projektu	Modernizacja miejsca do kąpieli nad Jeziorem Raczyńskim
Sfera oddziaływania	Społeczna, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna
Komplementarność problemowa	Projekty: 1.2.1, 1.2.2, 1.3.2., 3.1.1. Przedsięwzięcie 1
Projekt zintegrowany	☒ TAK (z projektem 1.3.1) ☐ NIE
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 4.1. Modernizacja i rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej
Podmiot realizujący projekt	Gmina Zaniemyśl
Podmioty współpracujące	Organizacje pozarządowe
Lokalizacja projektu	Zaniemyśl, ul. Plażowa (JA10-ZOW)
Szacowana wartość projektu	2,5 mln PLN
Planowane źródła finansowania projektu	EFRR, środki własne Gminy
Okres realizacji projektu	2018-2019

Opis/zakres realizowanych zadań	Projekt modernizacji miejsca do kąpielii ma na celu zapewnienie wypoczynku, rekreacji i miejsca spotkań dla mieszkańców. Teren ten będzie wykorzystywany jako miejsce spotkań mieszkańców, służyć będzie także integracji i pielęgnowaniu zainteresowań. Inwestycja bezpośrednio przyczyni się do podniesienia standardu życia mieszkańców oraz atrakcyjności turystycznej gminy. Projekt obejmuje zagospodarowanie terenu z elementami małej architektury, z przystosowaniem dla osób niepełnosprawnych, montaż ławek, przebudowę (modernizację) istniejącego tarasu widokowego, likwidację pomostów trwale związanych z gruntem i montaż nowych pomostów pływających: głównego oraz cumowniczego dla kajaków, rowerów wodnych oraz łódek, budowę wypożyczalni sprzętu wodnego (wiaty drewnianej) oraz montaż nowego oświetlenia. Zmodernizowane i ulepszone zostanie również boisko do piłki plażowej, pozwalające na aktywne spędzanie wolnego czasu oraz budynek z tarasem widokowym znajdujący się w bezpośrednim sąsiedztwie plaży . Obecnie z kąpieliska korzysta średnio w ciągu roku ok. 2 tys. mieszkańców gminy, w tym mieszkańcy z OR.
Prognozowane rezultaty	Zagospodarowanie terenów kąpieliska poprzez zastosowanie elementów małej architektury, przystosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych, przebudowę budynku wraz z tarasem widokowym , wymianę pomostów, budowę cumowiska dla jednostek pływających oraz montaż oświetlenia (wskaźnik produktu). Modernizacja boiska do piłki plażowej (wskaźnik produktu). Zwiększenie liczby mieszkańców i turystów korzystających z plaży do poziomu 3-4 tys. osób rocznie, w tym mieszkańcy z OR (wskaźnik rezultatu).
Sposób oceny rezultatów	Raport Gminy dotyczący liczby osób korzystających z miejsca do kąpielii

PROJEKT 4.1.2.	
Tytuł projektu	Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego o sztucznej nawierzchni
Sfera oddziaływania	Społeczna, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna
Komplementarność problemowa	Projekt 1.3.3.
Projekt zintegrowany	☒ TAK (z projektem 1.3.3) ☐ NIE
Kierunek działań	Kierunek działań 4.1. Modernizacja i rozwój infrastruktury sportowej

rewitalizacyjnych	i rekreacyjnej
Podmiot realizujący projekt	Gmina Zaniemyśl
Podmioty współpracujące	Organizacje pozarządowe, sołectwo Śnieciska
Lokalizacja projektu	Śnieciska, ul. Kościelna 2 (JA14-ZOW)
Szacowana wartość projektu	730 tys. PLN
Planowane źródła finansowania projektu	EFRR, środki własne Gminy
Okres realizacji projektu	2018-2019
Opis/zakres realizowanych zadań	Zakres planowanej inwestycji obejmuje: budowę boiska wielofunkcyjnego, ogrodzenia boiska, utwardzenie terenu z kostki betonowej z miejscami postojowymi dla samochodów osobowych oraz budowę naziemnego szczelnego zbiornika na wody opadowe. Planowane jest boisko o nawierzchni syntetycznej o wymiarach 24x46 m, w tym boisko sportowe wielofunkcyjne o wymiarach 23x45 m z olinowaniem pozwalającym na grę w piłkę ręczną, mini koszykówkę oraz siatkówkę z infrastrukturą towarzyszącą. Ponadto planuje się wykonanie ogrodzenia frontowego terenu (rozbiórka istniejącego ogrodzenia, wykonanie nowego ogrodzenia z elementów stalowych na słupkach murowanych, wykonanie furtki oraz bramy wjazdowej).
Prognozowane rezultaty	Bezpośrednim efektem realizacji projektu będzie wybudowanie boiska wielofunkcyjnego wraz z zagospodarowaniem infrastruktury otaczającej (wskaźnik produktu) Prognozuje się, że z boiska będą korzystać do ok. 1 000-1 500 osób rocznie, w tym głównie mieszkańcy OR (wskaźnik rezultatu)
Sposób oceny rezultatów	Raport Gminy dotyczący liczby osób korzystających z obiektu oraz liczby imprez sportowych i integracyjnych

PROJEKT 4.2.1.	
Tytuł projektu	Modernizacja oraz przebudowa Placu Berwińskiego
Sfera oddziaływania	Społeczna, przestrzenno-funkcjonalna, gospodarcza, techniczna
Komplementarność	Projekty: 1.2.2., 1.3.1.

problemowa	Przedsięwzięcie 1	
Projekt zintegrowany	☒ TAK (z projektem 1.3.1.)	☐ NIE
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 4.2. Modernizacja miejsc użyteczności publicznej	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Zaniemyśl	
Podmioty współpracujące	Przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe	
Lokalizacja projektu	Zaniemyśl, Plac Berwińskiego (JA5-ZOW)	
Szacowana wartość projektu	2,9 mln PLN	
Planowane źródła finansowania projektu	EFRR, środki własne Gminy	
Okres realizacji projektu	2018-2019	
Opis/zakres realizowanych zadań	Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowany zły stan techniczny obiektu. Projekt obejmuje zagospodarowanie placu poprzez: wytyczenie nowego układu komunikacji o charakterze dwóch wewnątrz sprzężonych oraz ścieżek utwardzonych betonową płytą chodnikową i kamienną, rekultywację terenu, założenie nowej zieleni wysokiej i niskiej (drzewa, krzewy byliny nasadzenia w kwietnikach i klombach, barwne rabaty oraz mieszanka trawy parkowej) oraz nowe oświetlenie placu o zróżnicowanym charakterze i funkcji. W nowo projektowanej przestrzeni zostaną wydzielone: strefa rekreacji i integracji w formie dwóch sprzężonych wewnątrz, biernego i aktywnego wypoczynku, zadumy i relaksu, a także swobodnego parku oraz strefa gospodarcza – targowisko gminne . Miejsce to będzie również wzbogacać fontanna, zlokalizowana pośrodku placu.	
Prognozowane rezultaty	Bezpośrednim efektem realizacji projektu będzie wytyczenie nowego układu komunikacyjnego na Placu Berwińskiego, utworzenie ciągów pieszych oraz zagospodarowanie zieleni i zdegradowanej technicznie przestrzeni (wskaźnik produktu). Stworzenie atrakcyjnego i bezpiecznego miejsca wypoczynku, rekreacji, integracji oraz drobnej przedsiębiorczości mieszkańców i przyjezdnych – prognozuje się, że liczba osób korzystających z Placu, która obecnie wynosi średniorocznie 1 500 w wyniku przeprowadzonych prac wzrośnie do ponad 2 500 osób, w tym mieszkańcy z OR (wskaźnik rezultatu).	
Sposób oceny rezultatów	Raport Gminy dotyczący liczby osób korzystających z obiektu, w tym z targowiska gminnego oraz liczby imprez gminnych i integracyjnych.	

VI.2 Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Poniżej, w formie tabelarycznej przedstawiono listę pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

PRZEDSIĘWZIĘCIE 1	
Opis typu przedsięwzięcia	Modernizacja infrastruktury gminnej
Sfera oddziaływania	Techniczna
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 4.1. Modernizacja i rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej Kierunek działań 4.2. Modernizacja miejsc użyteczności publicznej
Lokalizacja	Zaniemyśl, ul. Plażowa (JA10-ZOW) i Zaniemyśl, ul. Działkowa (JA5-ZOW)
Opis	W ramach przedsięwzięcia planowane jest zrealizowanie następujących prac: <ul style="list-style-type: none"> • modernizacja amfiteatru • modernizacja ul. Działkowej
Prognozowane rezultaty	Poprawa estetyki przestrzeni publicznej oraz atrakcyjności terenów rekreacyjnych nad Jeziorem Raczyńskim w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca do kąpielii poprzez przeprowadzenie modernizacji amfiteatru oraz ul. Działkowej (wskaźnik produktu).

VI.3 Projekty zintegrowane

Poniżej przedstawiono informacje odnośnie projektów zintegrowanych.

Integracja dotyczy Projektu 1.3.1. Lato w Zaniemyślu z projektami: 4.2.1. Modernizacja oraz przebudowa Placu Berwińskiego i 4.1.1. Modernizacja miejsca do kąpielii nad Jeziorem Raczyńskim. Pierwszy z nich polega na organizacji, w okresie od maja do września, cyklicznych imprez integrujących i angażujących mieszkańców takich jak: majówka, dzień matki, dzień dziecka, przywitanie lata, weekendowe koncerty miejscowych artystów oraz pożegnanie lata. Miejscem tych eventów będą: zmodernizowany oraz przebudowany Plac Berwińskiego, a także zmodernizowane miejsce do kąpielii nad jeziorem. W przygotowanie oraz obsługę imprez zaangażowani zostaną głównie mieszkańcy OR pozostający bez pracy lub żyjący w ubóstwie. Przedmiotem drugiego projektu jest modernizacja Placu Berwińskiego poprzez wydzielenie strefy rekreacji i integracji w formie dwóch sprzężonych wnętrz, biernego i aktywnego wypoczynku, zadumy i relaksu, a także swobodnego parku oraz strefy gospodarczej – targowiska gminnego. Miejsce to będzie również wzbogacać fontanna, zlokalizowana pośrodku placu. Trzeci projekt obejmuje zagospodarowanie terenu nad jeziorem z elementami małej architektury i przystosowaniem dla osób niepełnosprawnych, montaż ławek, przebudowę (modernizację) istniejącego tarasu widokowego, likwidację

pomostów trwale związanych z gruntem i montaż nowych pomostów pływających: głównego oraz cumowniczego dla kajaków, rowerów wodnych oraz łódek, budowę wypożyczalni sprzętu wodnego (wiaty drewnianej) oraz montaż nowego oświetlenia. Zmodernizowane i ulepszone zostanie również boisko do piłki plażowej, pozwalające na aktywne spędzanie wolnego czasu oraz budynek z tarasem widokowym znajdujący się w bezpośrednim sąsiedztwie plaży. Integracja polega na tym, że prowadzenie działań społecznych, mających na celu obniżenie ubóstwa, ograniczenie bezrobocia oraz zwiększenie poziomu integracji mieszkańców OR (projekt 1.3.1.), nie jest możliwe bez uprzedniej przebudowy Placu Berwińskiego (projekt 4.2.1.) i modernizacji miejsca do kąpieli nad Jeziorem Raczyńskim (projekt 4.1.1.).

Integracja dotyczy Projektu 1.3.3. Program „Sportowe Śnieciska” oraz Projektu 4.1.2. Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego o sztucznej nawierzchni. Pierwszy z nich polega na organizacji zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży prowadzonych przez specjalnie zaangażowanego animatora/trenera oraz cyklicznych turniejów sportowych i zabaw dla dzieci, angażujących i integrujących społeczność lokalną. Przedmiotem drugiego projektu budowa boiska wielofunkcyjnego, ogrodzenia boiska oraz utwardzenie terenu z kostki betonowej z miejscami postojowymi dla samochodów osobowych. Integracja polega na tym, że prowadzenie działań społecznych, mających na celu zwiększenie poziomu integracji mieszkańców OR (projekt 1.3.3.), nie jest możliwe bez uprzedniej budowy wielofunkcyjnego boiska (projekt 4.1.2.).

Pozostałe podstawowe projekty rewitalizacyjne ujęte w programie cechują się **ściłą komplementarnością** we wszystkich wymiarach określonych w Wytycznych Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

VII. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROJEKTÓW/PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 narzucają obowiązek ujęcia w programie rewitalizacji mechanizmów zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji w następujących wymiarach: przestrzennym, problemowym, proceduralno – instytucjonalnym, międzyokresowym oraz źródeł finansowania. **Komplementarność** projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych na potrzeby opracowania programu rewitalizacji należy rozumieć jako **wzajemne dopełnianie się interwencji prowadzące do osiągnięcia wcześniej wyznaczonych celów rewitalizacji**. W Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017 – 2023 zapewniono komplementarności projektów rewitalizacyjnych we wszystkich wymaganych w Wytycznych wymiarach.

VII.1 Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanych na obszarze rewitalizacji, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji. **Zapewnienie komplementarności przestrzennej projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych** ma służyć temu, by **program rewitalizacji efektywnie oddziaływał na cały obszar rewitalizacji** (nie punktowo, w pojedynczych miejscach), poszczególne projekty rewitalizacyjne wzajemnie się dopełniały przestrzennie oraz by zachodził między nimi efekt synergii.

Ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017 - 2023 **projekty rewitalizacyjne, oddziaływać będą na cały obszar rewitalizacji** dzięki ich równomiernemu, przestrzennemu rozłożeniu oraz wzajemnemu „przestrzennemu dopełnianiu się”. **Zachowanie komplementarności przestrzennej wykazano** w Rozdziale VI. „Projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne”, w tabelach przedstawiających szczegółowe informacje o projektach, **w wierszu „Lokalizacja projektu” wskazując konkretne miejsce realizacji projektów na obszarze rewitalizacji**, z uwzględnieniem trzech wyznaczonych podobszarów obszaru rewitalizacji (OR) w gminie.

VII.2 Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji takich projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą się **wzajemnie dopełniały tematycznie**, sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we **wszystkich niezbędnych aspektach** (społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym oraz technicznym). Zapewnienie komplementarności problemowej ma **przeciwdziałać fragmentacji działań** (np. tzw. „rewitalizacji technicznej” czy „rewitalizacji społecznej” – określeń często błędnie stosowanych) koncentrując uwagę na **całościowym spojrzeniu** na przyczyny kryzysu obszaru rewitalizacji.

Poszczególne **projekty rewitalizacyjne** ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017 - 2023, **uzupełniają się tematycznie oraz oddziałują na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych sferach**, tj., społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. **Zachowanie komplementarności problemowej wykazano** w Rozdziale VI. „Projekty/ przedsięwzięcia rewitalizacyjne”, w tabelach przedstawiających szczegółowe informacje o projektach, **w wierszu „Komplementarność problemowa” wskazując na powiązania opisywanych projektów z innymi, konkretnymi projektami programu rewitalizacji**, z uwzględnieniem trzech wyznaczonych podobszarów obszaru rewitalizacji (OR) w gminie.

VII.3 Komplementarność proceduralno - instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne

współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. Dla zapewnienia komplementarności proceduralno-instytucjonalnej niezbędne jest osadzenie systemu zarządzania programem rewitalizacji w przyjętym przez daną gminę systemie zarządzania w ogóle. **Zachowanie komplementarności proceduralno – instytucjonalnej wykazano w Rozdziale XI. System wdrażania, monitorowania oraz sposób modyfikacji programu rewitalizacji.**

VII.4 Komplementarność międzyokresowa

Komplementarność międzyokresowa sprowadza się do **zachowania ciągłości programowej** polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności w latach 2007-2013. Ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017 - 2023 projekty rewitalizacyjne stanowią kontynuację lub rozwinięcie projektów zrealizowanych w ramach polityki spójności w latach 2007-2013.

Poniżej wykazano, które projekty rewitalizacyjne stanowią kontynuację lub rozwinięcie projektów zrealizowanych w ramach polityki spójności w latach 2007-2013:

- Projekt 1.2.1. Budowa systemu monitoringu wizyjnego na terenach rekreacyjnych nad Jeziorem Raczyńskim stanowi rozwinięcie zrealizowanych przez gminę projektów: „Budowa ścieżki pieszo rowerowej przy jeziorze E. Raczyńskiego wraz z ciągiem pieszo – jezdnym prowadzącym do ośrodków wypoczynkowych w Zaniemyślu”, „Zagospodarowanie przestrzeni publicznej poprzez rewitalizację terenów zielonych w ciągu ul. Raczyńskiego w Zaniemyślu” oraz „Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na Wyspie Edwarda w Zaniemyślu”.
- Projekt 2.1.1. Program „Rozpocznij swój biznes” stanowi rozwinięcie zrealizowanego przez gminę projektu pt. „Aktywność i inwestowanie w swój rozwój drogą do lepszej przyszłości”.
- Projekt 3.1.1. Rekultywacja Jeziora Raczyńskiego stanowi rozwinięcie zrealizowanych przez gminę projektów: „Budowa ścieżki pieszo rowerowej przy jeziorze E. Raczyńskiego wraz z ciągiem pieszo – jezdnym prowadzącym do ośrodków wypoczynkowych w Zaniemyślu”, „Zagospodarowanie przestrzeni publicznej poprzez rewitalizację terenów zielonych w ciągu ul. Raczyńskiego w Zaniemyślu” oraz „Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na Wyspie Edwarda w Zaniemyślu”.
- Projekt 4.1.1. Modernizacja miejsca do kąpieli nad Jeziorem Raczyńskim stanowi rozwinięcie zrealizowanych przez gminę projektów: „Budowa ścieżki pieszo rowerowej przy jeziorze E. Raczyńskiego wraz z ciągiem pieszo – jezdnym prowadzącym do ośrodków wypoczynkowych w Zaniemyślu”, „Zagospodarowanie przestrzeni publicznej poprzez rewitalizację terenów zielonych w ciągu ul. Raczyńskiego w Zaniemyślu” oraz „Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na Wyspie Edwarda w Zaniemyślu”.
- Projekt 4.1.2. Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego o sztucznej nawierzchni stanowi rozwinięcie zrealizowanego przez gminę projektu pt. „Utworzenie małej

infrastruktury rekreacyjno – wypoczynkowej dla mieszkańców wsi Śnieciska – plac zabaw dla dzieci”.

VII.5 Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności w latach 2014-2020, oznacza, że projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wynikające z programu rewitalizacji opierają się na **konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia** ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Komplementarność źródeł finansowania oznacza także **zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania** projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Planowane główne źródła finansowania poszczególnych projektów rewitalizacyjnych ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017 - 2023 przedstawiają się następująco:

- a. **EFRR**: Projekty: 1.2.1., 4.1.1., 4.1.2., 4.2.1.
- b. **EFS**: Projekty: 1.1.1., 1.1.2., 1.2.4., 2.1.1.
- c. **PROW**: Projekt 3.1.2.
- d. **Środki własne gminy**: Projekty: 1.3.1., 1.3.2., 1.3.3., 2.2.1.
- e. **Środki krajowe**: Projekty: 1.2.2.
- f. **WFOŚiGW**: Projekty: 3.1.1., 3.2.1.

VIII. INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE W ODNIESIENIU DO PROJEKTÓW/PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Ramy finansowe powinny wskazywać potencjalne źródła finansowania, z których mogą być pozyskane środki na realizację projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych z indykatywnymi wielkościami środków finansowych z różnych źródeł. Podstawą do określenia ram finansowych powinny być: zakres przedmiotowy i podmiotowy poszczególnych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych, horyzont czasowy obowiązywania programu oraz przegląd instrumentów realizacyjnych występujących na szczeblach lokalnym, regionalnym oraz krajowym

Indykatywne ramy finansowe projektów rewitalizacyjnych ujętych w „Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023” przedstawia Tabela 12.

Tabela 12. Indykatywne ramy finansowe projektów rewitalizacyjnych ujętych w „Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023”

L.p.	Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Zakres przedmiotowy projektu rewitalizacyjnego	Podmiot realizujący	Zakres czasowy	Szacunkowy koszt projektów	Planowane źródło finansowania
1.	Projekt 1.1.1. Program aktywizacji osób bezrobotnych	Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowany problem bezrobocia na OR; dotyczy on 54 osób. Uruchomienie zgodnie z zasadami gminnego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi działań, zmierzających do wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych. Program będzie miał charakter długofalowy. W pierwszej kolejności dokonana zostanie diagnoza sytuacji osób bezrobotnych z OR, a następnie przygotowany i wdrożony będzie program ich aktywizacji, np. poprzez kształcenie zawodowe. Program będzie miał charakter długofalowy. Realizowane w ramach niego działania będą ściśle powiązane z deficytami oraz potrzebami wynikającymi z diagnozy.	Organizacja pozarządowa	2018-2023	60 tys. PLN	EFS (51 tys. PLN), środki własne Gminy (9 tys. PLN)
2.	Projekt 1.1.2. Gminny program wyjścia z ubóstwa	Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowany na terenie rewitalizacji problem ubóstwa, który dotyczy 20 osób. W rezultacie przeprowadzonego konkursu dotacji dla organizacji pozarządowych zostanie wyłoniony podmiot, który przeprowadzi analizę potrzeb, a następnie opracuje i wdroży program wyjścia z ubóstwa mieszkańców obszaru rewitalizacji, dotkniętych tym problemem	Organizacja pozarządowa	2018-2023	60 tys. PLN	EFS (51 tys. PLN), środki własne Gminy (9 tys. PLN)
3.	Projekt 1.2.1. Budowa systemu monitoringu wizyjnego na terenach	Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowany na terenie rewitalizacji problem wysokiego poziomu przestępczości. W 2016 roku na OR	Gmina Zaniemyśl	2018-2023	30 tys. PLN	EFRR (25,5 tys. PLN), środki własne Gminy

	rekreacyjnych nad Jeziorem Raczyńskim	zostało stwierdzonych 14 przestępstw, w tym w JA10 aż 8. Instalacja cyfrowego systemu monitoringu wizyjnego na terenach rekreacyjnych – 5-7 sztuk.				(4,5 tys. PLN)
4.	Projekt 1.2.2. Akcja „Patrol bezpieczeństwa”	Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowany na terenie rewitalizacji problem wysokiego poziomu przestępczości. W 2016 roku na OR zostało stwierdzonych 14 przestępstw, w tym w JA10 aż 8, a w JA5 4. Zwiększenie liczby patroli Policji w szczególności w weekendy oraz podczas imprez gminnych.	Policja	2018-2023	100 tys. PLN	Środki Policji (75 tys.), środki własne Gminy (25 tys.)
5.	Projekt 1.3.1. Lato w Zaniemyślu	Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowany na terenie rewitalizacji problem zwiększenia aktywności społecznej oraz poziomu integracji mieszkańców. Obejmuje on organizację, w okresie od maja do września, cyklicznych imprez integrujących i angażujących mieszkańców takich jak: majówka, dzień matki, dzień dziecka, przywitanie lata, weekendowe koncerty miejscowych artystów oraz pożegnanie lata. Miejscem tych eventów będą: zmodernizowany oraz przebudowany Plac Berwińskiego oraz zmodernizowane miejsce do kąpieli nad Jeziorem Raczyńskim. W przygotowanie oraz obsługę imprez zaangażowani zostaną głównie mieszkańcy OR pozostający bez pracy lub żyjący w ubóstwie.	Gmina Zaniemyśl	Cykliczne imprezy od 2018 r. do 2023 r.	300 tys. PLN	Środki własne Gminy
6.	Projekt 1.3.2. Zaniemyskie Bitwy Morskie	Organizacja cyklicznych Zaniemyskich Bitew Morskich. Impreza jest organizowana dla podtrzymania tradycji historycznej sięgającej roku 1819, kiedy to hr Edward Raczyński organizował na jeziorze "bitwy wodą i na wodzie", walki okrętów – wystrzałów armatnich	Gminny Ośrodek Kultury, Gmina Zaniemyśl	Cykliczne imprezy od 2018 r. do 2023 r.	900 tys. PLN	Środki własne Gminy (810 tys. PLN), środki sponsorów (90 tys. PLN)

		połączone z całonocnymi zabawami. Celem imprezy jest integracja społeczeństwa, przybliżenie postaci świata artystycznego, sportu i rozrywki. Impreza uzyskała wysoką rangę i prestiż, dowodem jest rok rocznie wysoka ilość gości odwiedzających Zaniemyśl w dniu imprezy, oraz pozytywne opinie w mediach i współpraca firm sponsorujących. Obecnie w imprezie uczestniczy ponad 5 tys. osób.				
7.	Projekt 1.3.3. Program „Sportowe Śnieciska”	<p>Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowany na terenie rewitalizacji problem niewielkiej aktywności społecznej i integracji mieszkańców. Projekt zakłada również kształtowanie wśród młodszych mieszkańców gminy właściwych postaw związanych ze zdrowym stylem życia oraz zaangażowaniem w działania lokalnej społeczności.</p> <p>Program będzie polegać na organizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży; będą one prowadzone przez specjalnie zaangażowanego animatora/trenera • cyklicznych turniejów sportowych i zabaw dla dzieci, angażujących i integrujących społeczność lokalną. 	Organizacja pozarządowa	2019-2023 r.	50 tys. PLN	Środki własne Gminy
8.	Projekt 2.1.1. Program „Rozpocznij swój biznes”	<p>Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowany na terenie rewitalizacji problem niewielkiej skłonności mieszkańców do zakładania własnej działalności.</p> <p>Celem Programu będzie edukacja mieszkańców obszaru rewitalizacji, zmierzająca do pozyskania przez nich wiedzy i praktycznych umiejętności pozwalających na planowanie, rozpoczęcie i</p>	Organizacja pozarządowa	2018-2023	60 tys. PLN	EFS (51 tys. PLN), PUP (4,5 tys. PLN), środki własne Gminy (4,5 tys. PLN)

		prowadzenie własnej działalności gospodarczej. W ramach projektu przeprowadzone zostanie szkolenie podnoszące kwalifikacje mieszkańców dla 60 osób z OR (6 tur szkoleń po 10 osób).				
9.	Projekt 2.2.1. Program wspierania przedsiębiorczości	Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowany na terenie rewitalizacji problem bezrobocia, niewielkiej skłonności mieszkańców z OR do zakładania własnej działalności, a także niskiego poziomu usług. Opracowany przez Gminę program będzie obejmował diagnozę sytuacji lokalnych przedsiębiorców oraz wskazywał różnorodne narzędzia ich wsparcia, a także sposoby pozyskiwania nowych podmiotów gospodarczych, w szczególności w sferze usług związanych z rekreacją i wypoczynkiem.	Gmina Zaniemyśl	2018	10 tys. PLN	Środki własne Gminy
10.	Projekt 3.1.1. Rekultywacja Jeziora Raczyńskiego	Zadanie polega na stopniowym obniżaniu zawartości fosforu w toni wodnej, poprzez jego strącanie przy pomocy dawek chlorku magnezu lub siarczanu żelaza. Podjęte zostaną zabiegi biomanipulacyjne zmierzające do ograniczenia liczebności ryb karpowatych, dotychczas dominujących w zbiorniku, a jednocześnie do zwiększenia liczebności drapieżnych gatunków ryb. W wyniku zastosowania tych technik otrzyma się takie rezultaty jak: poprawa przezroczystości wody w wyniku ograniczenia zakwitów fitoplanktonu, zmniejszenie udziału sinic w składzie gatunkowym fitoplanktonu oraz związane z tym obniżenie koncentracji chlorofilu-a. Ponadto dojdzie do zmniejszenia stężeń związków biogennych (azotu i fosforu) w toni wodnej.	Gmina Zaniemyśl	2018 – 2022	1,5 mln PLN	WFOŚiGW, środki własne Gminy (w zależności od ogłaszanych naborów oraz pozyskanych dotacji)
11.	Projekt 3.1.2. Budowa systemu zbiorczej	Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowany na terenie rewitalizacji problem braku sieci	Gmina Zaniemyśl	2018-2020	4,6 mln PLN	PROW (1,982 mln PLN),

	kanalizacji sanitarnej	zbiorczej kanalizacji sanitarnej. Projekt zakłada budowę zbiorczej kanalizacji sanitarnej oraz systemu przepompowni ścieków w miejscowości Śnieciska				środki własne Gminy (2,618 mln PLN)
12.	Projekt 3.2.1. Projekt „Stop dymiącym kominom”	Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowany problem tzw. niskiej emisji, wywołanej spalaniem paliw stałych i niedozwolonych przedmiotów w piecach gospodarstw domowych na obszarze rewitalizacji. W dużej mierze wynika on z wciąż niewielkiej świadomości społecznej, dotyczącej szkodliwości takiego postępowania. Ograniczona jest także świadomość potrzeby i możliwości zmniejszania zużycia energii w gospodarstwach domowych. W ramach projektu planuje się spotkania informacyjno-edukacyjne z mieszkańcami obszaru rewitalizacji mające na celu uświadomienie im szkodliwości wpływu niskiej emisji na zdrowie i życie ludzkie, a także edukacja mieszkańców w zakresie stosowania energooszczędnych technologii, jak również oszczędzania energii. Projekt obejmie akcje informacyjne i konkursy w szkołach.	Gmina Zaniemyśl	2018 i 2021	20 tys. PLN	WFOŚiGW (10 tys. PLN), środki własne Gminy (10 tys. PLN)
13.	Projekt 4.1.1. Modernizacja miejsca do kąpiel nad Jeziorem Raczyńskim	Projekt modernizacji miejsca do kąpiel ma na celu zapewnienie wypoczynku, rekreacji i miejsca spotkań dla mieszkańców. Teren ten będzie wykorzystywany jako miejsce spotkań mieszkańców, służyć będzie także integracji i pielęgnowaniu zainteresowań. Inwestycja bezpośrednio przyczyni się do podniesienia standardu życia mieszkańców oraz atrakcyjności turystycznej gminy. Projekt obejmuje	Gmina Zaniemyśl	2018-2019	2,5 mln PLN	EFRR (2,125 mln PLN), środki własne Gminy (375 tys. PLN)

		zagospodarowanie terenu z elementami małej architektury, z przystosowaniem dla osób niepełnosprawnych, montaż ławek, przebudowę (modernizację) istniejącego tarasu widokowego, likwidację pomostów trwale związanych z gruntem i montaż nowych pomostów pływających: głównego oraz cumowniczego dla kajaków, rowerów wodnych oraz łódek, budowę wypożyczalni sprzętu wodnego (wiaty drewnianej) oraz montaż nowego oświetlenia. Zmodernizowane i ulepszone zostanie również boisko do piłki plażowej, pozwalające na aktywne spędzanie wolnego czasu oraz budynek z tarasem widokowym znajdujący się w bezpośrednim sąsiedztwie plaży. Obecnie z kąpieliska korzysta średnio w ciągu roku ok. 2 tys. mieszkańców gminy, w tym mieszkańcy z OR.				
14.	Projekt 4.1.2. Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego o sztucznej nawierzchni	Zakres planowanej inwestycji obejmuje: budowę boiska wielofunkcyjnego, ogrodzenia boiska, utwardzenie terenu z kostki betonowej z miejscami postojowymi dla samochodów osobowych oraz budowę naziemnego szczelnego zbiornika na wody opadowe. Planowane jest boisko o nawierzchni syntetycznej o wymiarach 24x46 m, w tym boisko sportowe wielofunkcyjne o wymiarach 23x45 m z olinowaniem pozwalającym na grę w piłkę ręczną, mini koszykówkę oraz siatkówkę z infrastrukturą towarzyszącą. Ponadto planuje się wykonanie ogrodzenia frontowego terenu (rozbiórka istniejącego ogrodzenia, wykonanie nowego ogrodzenia z elementów stalowych na słupkach murowanych, wykonanie furtki oraz	Gmina Zaniemyśl	2018-2019	730 tys. PLN	EFRR (620,5 tys. PLN), środki własne Gminy (109,5 tys. PLN)

		bramy wjazdowej).				
15.	Projekt 4.2.1. Modernizacja oraz przebudowa Placu Berwińskiego	Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowany zły stan techniczny obiektu. Projekt obejmuje zagospodarowanie placu poprzez: wytyczenie nowego układu komunikacji o charakterze dwóch wewnątrz sprzężonych oraz ścieżek utwardzonych betonową płytą chodnikową i kamienną, rekultywację terenu, założenie nowej zieleni wysokiej i niskiej (drzewa, krzewy byliny nasadzenia w kwietnikach i klombach, barwne rabaty oraz mieszanka trawy parkowej) oraz nowe oświetlenie placu o zróżnicowanym charakterze i funkcji. W nowo projektowanej przestrzeni zostaną wydzielone: strefa rekreacji i integracji w formie dwóch sprzężonych wewnątrz, biernego i aktywnego wypoczynku, zadumy i relaksu, a także swobodnego parku oraz strefa gospodarcza – targowisko gminne. Miejsce to będzie również wzbogacać fontanna, zlokalizowana pośrodku placu.	Gmina Zaniemyśl	2018-2019	2,9 mln PLN	EFRR (2,465 mln PLN), środki własne Gminy (435 tys. PLN)
Ramy finansowe Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017–2023					13,82 mln PLN	

Źródło: opracowanie własne

IX. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (SOOŚ)

Obowiązek przeprowadzenia SOOŚ nakłada Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Określa ona rodzaje dokumentów, dla których wymagane jest przeprowadzanie oceny oraz zasady jej przeprowadzania lub odstąpienia od niej.

W opinii organu przygotowującego projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017- 2023, nie stanowi on dokumentu wymagającego przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, ponieważ realizacja postanowień dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Biorąc pod uwagę powyższe stanowisko, na podstawie art. 57 ust. 1 pkt 2 zwrócono się z prośbą do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu o uzgodnienie braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017- 2023. Zgodnie z art. 49 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, przedstawiono stosowne uzasadnienie w tym zakresie. W przedmiotowym przypadku **odstąpienie to zostało uzgodnione** ze wskazanymi wyżej organami.

X. USPOŁECZNIE NIE PROGRAMU REWITALIZACJI

Obowiązek uspołecznienia programu rewitalizacji wynika z Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020. Partycypacja społeczna musi zostać uwzględniona na każdym etapie prac nad programem (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie oraz monitorowanie). Aktywny udział interesariuszy jest koniecznym warunkiem powodzenia długofalowego rozwoju obszarów znajdujących się w sytuacji kryzysowej. Zidentyfikowanymi interesariuszami rewitalizacji na terenie Gminy Zaniemyśl są w szczególności:

- Gmina Zaniemyśl i jednostki organizacyjne jej podległe
- mieszkańcy Gminy Zaniemyśl, w tym przede wszystkim mieszkańcy obszaru rewitalizacji (OR)
- mieszkańcy spoza terenu Gminy Zaniemyśl, którzy planują się na jej terenie osiedlić
- przedsiębiorcy z terenu Gminy Zaniemyśl
- przedsiębiorcy spoza terenu Gminy Zaniemyśl, którzy mogą rozpocząć swoją działalność na jej terenie
- organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Zaniemyśl
- inne podmioty zainteresowane realizacją Programu Rewitalizacji na terenie Gminy Zaniemyśl.

Mechanizm włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup na terenie gminy w proces rewitalizacji przebiegał wieloetapowo i przybierał różne formy. Włączenie interesariuszy w proces opracowywania aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Zaniemyśl opierało się przede wszystkim na licznych formach aktywnych konsultacji społecznych, do których należy zaliczyć:

- debaty
- uwagi w postaci papierowej lub elektronicznej
- spacer studyjny
- spotkania
- konferencje.

Dodatkowo na stronie internetowej gminy została utworzona specjalna podstrona/zakładka poświęcona tworzonemu Lokalnemu Programowi Rewitalizacji, zawierająca aktualne wzmianki o etapach postępowaniach.

X.1 Diagnozowanie

Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych w gminie Zaniemyśl miała na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego (OZ) oraz obszaru rewitalizacji (OR). Działanie to zostało poprzedzone szkoleniem członków Zespołu ds. Rewitalizacji dnia 18 stycznia 2017 roku. Przedstawiono wtedy najważniejsze informacje z zakresu rewitalizacji oraz podstawowe zagadnienia w kwestii przygotowywania i wdrażania lokalnych programów rewitalizacji. Omówiono wtedy także podstawowe zagadnienia z zakresu rewitalizacji na terenie Gminy Zaniemyśl. Na kolejnym spotkaniu 15 marca 2017 roku Zespół zajmował się wyznaczeniem jednostek analitycznych na potrzeby diagnozy, a także doбором wskaźników do analizy zjawisk kryzysowych. Po przeprowadzeniu analizy pozyskanych danych podczas spotkania Zespołu dnia 10 kwietnia 2017 roku wyznaczono obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji.

Po przeprowadzeniu diagnozy i wyznaczeniu obszaru rewitalizacji (OR), przeprowadzone zostały konsultacje społeczne dokumentu, również opublikowanego na www.zaniemysl.pl, w oparciu o uchwałę Rady Gminy w sprawie prowadzenia konsultacji społecznych, podjętej na podstawie art. 5a Ustawy o samorządzie gminnym. Mieszkańcy mieli możliwość zgłaszania uwagi i wniosków do diagnozy za pomocą specjalnie przygotowanego formularza (załącznik nr 1) na mocy Zarządzenia Wójta Zaniemyśla z dnia 14 kwietnia 2017 r. Propozycje zmian i poprawek można było zgłaszać do 25 kwietnia 2017 roku w formie papierowej poprzez złożenie formularza, bądź przesłanie go pocztą do Urzędu Gminy Zaniemyśl lub elektronicznej przesyłając mailem.

W ramach pogłębionej diagnozy przeprowadzono dwa spotkania z mieszkańcami poszczególnych jednostek wyznaczonych w ramach obszaru rewitalizacji. Były one poprzedzone spacerami studyjnymi zorganizowanymi tego samego dnia co debata. 20 kwietnia 2017 roku odbyło się spotkanie z mieszkańcami miejscowości: Bożydar, Brzostek, Jaskowo, Mądre, Pigłowice, Płaczki, Śnieciska, Winna, Wyszakowskie Huby, Wyszakowo w celu przeprowadzenia konsultacji społecznych diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru

zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR) w Gminie Zaniemyśl. Konsultacje, w których brało udział 21 osób, obejmowały także debatę poświęconą przyczynom i skutkom negatywnych zjawisk występujących na wyznaczonym obszarze rewitalizacji (OR) oraz określeniu lokalnych potencjałów, w ramach pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji dla miejscowości Śnieciska. Podobne spotkanie zostało przeprowadzone dnia **24 kwietnia 2017 roku** dla mieszkańców miejscowości: Czarnotki, Doliwiec Leśny, Dębice, Dobroczyń, Jezioro Małe, Jezioro Wielkie, Kępa Mała, Kępa Wielka, Luboniec, Lubonieczek, Łękno, Majdany, Polwica, Polwica Huby, Polesie, Potachy, Zaniemyśl, Zwola. W konsultacjach dotyczących przyczyn i skutków sytuacji kryzysowej, a także potencjałów obszaru rewitalizacji dla miejscowości Zaniemyśl: ul. Kilińskiego, Działkowa, Dworcowa, Średzka, Plac Berwińskiego i ul. Raczyńskiego, Plażowa, Wiejska, Kwiatowa, Topolowa, Słoneczna, Ks. Nawrowskiego, Św. Wawrzyńca wzięło udział 30 osób. W obydwu spotkaniach uczestniczyli zarówno przedstawiciele Urzędu Gminy, Rady Gminy, mieszkańców, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych oraz członkowie Zespołu ds. Rewitalizacji. Zainteresowani swoje zdanie wyrażali poprzez wypełnienie stosownego formularza. Zadawane były także pytania, na które bezpośrednio odpowiadano. W wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych **nie wpłynęły żadne uwagi oraz propozycje** odnośnie opracowanej diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych w gminie Zaniemyśl, w szczególności dotyczące wyznaczonego obszaru rewitalizacji (OR).

Tak jak wspomniano wcześniej, powyższe spotkania poprzedzone były spacerem studyjnym po wyznaczonym obszarze rewitalizacji (OR). Podczas tej terenowej formy partycypacji społecznej wskazywane były najważniejsze problemy oraz potencjały jednostek, a wnioski przedstawiono już wcześniej w podrozdziale III.5.2 Spacer studyjny po wyznaczonym obszarze rewitalizacji (OR).

X.2 Programowanie

Ważnym elementem opracowania projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023 było możliwie szerokie zaangażowanie społeczności lokalnej. Przygotowanie programu opierało się głównie na pracach Zespołu ds. Rewitalizacji, który podczas kolejnych spotkań 10 maja, 8 czerwca oraz 29 czerwca 2017 r. zajmował się opracowaniem projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wskazaniem źródeł ich finansowania oraz określeniem zasad monitorowania wdrażania projektów rewitalizacyjnych. Podniesiono także kwestię uzgodnień z UMWW, RDOŚ oraz PWIS. Spotkanie 12 lipca 2017 r. poświęcone było podsumowaniu prac oraz przygotowaniom do konferencji kończącej prace nad Lokalnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023.

Dnia 28 lipca 2017 roku odbyła się konferencja stanowiąca podsumowanie prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023. Uczestniczyło w niej 26 osób, przedstawiciele: Urzędu Gminy, Rady Gminy, mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych oraz członkowie Zespołu ds. Rewitalizacji. Osoby biorące udział w konferencji wysłuchały, w jaki sposób została przeprowadzona diagnoza obszaru

zdegradowanego oraz jak wyznaczono obszary rewitalizacji. Przedstawiono także zadania, które zdaniem mieszkańców (przeprowadzono konsultacje społeczne) są niezbędne dla rozwoju obszaru.

X.3. Wdrażanie oraz monitorowanie programu rewitalizacji

Partycypacja społeczna uwzględniona została również w procesie wdrażania oraz monitorowania „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023”. Powołany został **Zespół ds. Programu Rewitalizacji**, składający się z szerokiego grona osób reprezentujących różne dziedziny aktywności zawodowej i społecznej, którego zadaniem jest zarządzanie całym procesem rewitalizacji w gminie, w tym wdrażanie oraz monitorowanie programu. Więcej informacji na temat umocowania prawnego, składu oraz kompetencji Zespołu przedstawiono w kolejnym Rozdziale.

W literaturze wyróżnia się następujące stadia partycypacji społecznej:¹

1. Informacja (władza mówi do obywateli)
2. Opozycja (obywatele wyrażają sprzeciw)
3. Odpowiedzi (władza wyjaśnia obywatelom)
4. Konsultacje (władza wysłuchuje obywateli)
5. Partnerstwo (obywatele razem z władzami)
6. Samozarządzanie (obywatele załatwiają swoje własne sprawy).

W przypadku etapu wdrażania i monitorowania programu rewitalizacji w Gminie Zaniemyśl, przewidywane jest zastosowanie takich form partycypacji, jak informowanie, odpowiedzi, konsultacje i partnerstwo (czyli współdecydowanie).

Informowanie mieszkańców i zainteresowanych podmiotów (nazywanych dalej łącznie interesariuszami) będzie następowało poprzez:

- Stronę internetową gminy, na której, w osobnej zakładce pn. „Rewitalizacja”, będą umieszczane informacje o postępie w realizacji poszczególnych projektów oraz ich zakończeniu wraz z osiągniętymi efektami
- Informację o realizacji LPR-u za poprzedni rok, prezentowaną przez koordynatora Zespołu ds. Rewitalizacji Radzie Gminy
- Informacje na temat postępów w realizacji LPR-u, przekazywane przez przedstawicieli samorządu podczas spotkań z mieszkańcami.

Interesariusze będą mieli możliwość zadawania pytań na temat postępów we wdrażaniu LPR-u i ich efektów podczas wyżej wymienionych spotkań oraz poprzez stronę internetową Gminy. Spotkania Zespołu ds. Rewitalizacji (będzie o nich mowa w kolejnym rozdziale) będą miały charakter otwarty, a więc i podczas nich interesariusze będą mogli zadawać pytania. Oczywiście radni i mieszkańcy zadawać pytania będą mogli w tradycyjnie przyjętych formach, czyli podczas posiedzeń Rady Gminy, przyjmowania interesantów przez Wójta, czy spotkań

¹ Źródło: ABC Samorządu terytorialnego, s. 80, wyd. FRDL 2010

radnych w mieszkańcami. Uzyskiwać odpowiedzi będą mogli na każdym z wymienionych spotkań.

Jeżeli chodzi o konsultowanie i współdecydowanie to:

- Bieżące uwagi, dotyczące sposobów i efektów wdrażania programu interesariusze będą mogli zgłaszać pisemnie poprzez stronę internetową gminy w osobnej zakładce „Rewitalizacja” oraz listownie do koordynatora Zespołu ds. Rewitalizacji, a także ustnie podczas wszystkich wymienionych wyżej spotkań, w tym posiedzeń Zespołu.
- Propozycje wprowadzania nowych zadań interesariusze będą mogli zgłaszać podczas procesu aktualizacji dokumentu LPR, który będzie następować w odstępach 2-letnich, zgodnie z harmonogramem raportowania postępów w realizacji do Departamentu Polityki Regionalnej UMWW w Poznaniu, począwszy od początku 2018 roku (kolejne na początku 2020, 2022 i 2024 roku). Nowe propozycje będą mogły być zgłaszane poprzez:
 - stronę internetową
 - specjalne spotkania z interesariuszami
 - bezpośredni kontakt z radnymi i członkami Zespołu.

Dla celów zgłaszania propozycji zostanie przygotowany specjalny formularz.

- Konsultacje projektu zaktualizowanego LPR-u będą się odbywały poprzez jego zamieszczenie na stronie internetowej, możliwość udziału w posiedzeniu Zespołu oraz wyłożenie dokumentu w Urzędzie Gminy. Dla celów zgłaszania uwag zostanie przygotowany specjalny formularz.

XI. SYSTEM WDRAŻANIA, MONITOROWANIA ORAZ SPOSÓB MODYFIKACJI PROGRAMU REWITALIZACJI

Wieloaspektowość procesu rewitalizacji wymaga osadzenia rewitalizacji w ogólnym systemie zarządzania rozwojem gminy oraz określenia kluczowych elementów jakimi są: system wdrażania, monitorowania i modyfikacji programu rewitalizacji. Umożliwia to z jednej strony skuteczną i efektywną realizację programu, z drugiej strony natomiast pozwala na optymalne wykorzystanie środków finansowych w celu zmaksymalizowania spodziewanych efektów. Ponadto, kompleksowy monitoring zapewnia również odpowiednią ocenę aktualności dokumentu oraz stopnia jego realizacji.

Program rewitalizacji powinien być dokumentem „żywym”, podstawowym planem działania, wyznaczającym kluczowe kierunki rewitalizacji i wskazującym sposoby osiągnięcia założonych celów. Aby zaakceptowane przez radę gminy zapisy programu były realizowane, **niezbędny jest organ odpowiedzialny za kompleksowy proces zarządzania procesem rewitalizacji**. Ze względu na istotność programu rewitalizacji dla rozwoju gminy, podobnie jak ma to miejsce w przypadku Planu Odnowy Miejscowości Zaniemyśl na lata 2016-2023 oraz Planu Odnowy Miejscowości Śnieciska na lata 2016-2023, stanowiących dokumenty strategiczne gminy, **organem tym jest Wójt Zaniemyśla**, który realizował będzie powyższe zadania za

pośrednictwem **Zespołu ds. Programu Rewitalizacji** powołanego Zarządzeniem nr 183/2016 z dnia 20 grudnia 2016 roku w składzie:

- Koordynator – reprezentant Urzędu Gminy Zaniemyśl
- Sekretarz - reprezentant Urzędu Gminy Zaniemyśl
- Członek - reprezentant Urzędu Gminy Zaniemyśl
- Członek - reprezentant Urzędu Gminy Zaniemyśl
- Członek – Sołtys Sołectwa Zaniemyśl
- Członek – Sołtys Sołectwa Śnieciska
- Członek – Przedstawiciel Rady Gminy Zaniemyśl
- Członek – Przedstawiciel Rady Gminy Zaniemyśl
- Członek - Przedstawiciel Rady Gminy Zaniemyśl
- Członek – Przedstawiciel Rady Gminy Zaniemyśl.

Zespół ten będzie **zarządzał całym procesem rewitalizacji w gminie**, tj. **wdrażaniem, monitorowaniem oraz przygotowaniem niezbędnych modyfikacji** dokumentu.

Członkowie Zespołu reprezentują różne dziedziny aktywności zawodowej i społecznej oraz posiadają odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie, co gwarantuje sprawne i kompleksowe zarządzanie procesem rewitalizacji w gminie, w szczególności **wdrażanie programu rewitalizacji**. Całość prac zespołu koordynuje Koordynator ds. Rewitalizacji będący jednocześnie przewodniczącym zespołu.

W proces rewitalizacji zaangażowane będą na różną skalę jednostki, wskazane w kartach projektów rewitalizacyjnych jako ich realizatorzy lub podmioty współpracujące.

Przewodniczący Zespołu będzie odpowiedzialny za:

- zwoływanie i prowadzenie posiedzeń Zespołu
- reprezentowanie Zespołu przed Wójtem i (wraz z nim) przed Radą Gminy
- nadzór nad wdrażaniem projektów, w przypadku których inne jednostki będą realizatorami
- monitorowanie zaangażowania innych jednostek w przypadku projektów, gdzie są one wskazane jako podmioty współpracujące
- kierowanie procesem monitoringu Programu
- kierowanie procesem aktualizacji Programu.

Raporty z monitoringu (przygotowywane za dany rok) będą zawierały osobne zapisy, dotyczące skali włączenia nie tylko w/w podmiotów, ale także indywidualnych mieszkańców w realizację projektów.

Jak wyżej wskazano, **Zespół ds. Rewitalizacji** będzie zarządzał całym procesem rewitalizacji w gminie, tj. wdrażaniem, monitorowaniem oraz przygotowaniem niezbędnych modyfikacji dokumentu. Zadania Koordynatora (Przewodniczącego Zespołu) przedstawiono wyżej. Rola pozostałych członków Zespołu będzie następująca:

- utrzymywanie bieżących kontaktów z interesariuszami procesu rewitalizacji (przyjmowanie ich zapytań, udzielania odpowiedzi) – dotyczy to w szczególności radnych i mieszkańców obydwu jednostek analitycznych, obejmujących obszar rewitalizacji
- uczestnictwo w spotkaniach z mieszkańcami OR
- uczestniczenie w posiedzeniach Zespołu, które będą się odbywały min. 3 razy w roku
- uczestniczenie w procesie aktualizacji dokumentu.

Przewodniczący Zespołu będzie mógł do wykonywania powyższych prac angażować innych członków Zespołu, pracowników Urzędu Gminy i podległych jednostek (to ostatnie będzie wymagało akceptacji Wójta).

Wybrana spośród członków Zespołu osoba będzie koordynowała **działania promocyjne** Programu, a więc zamieszczanie ogłoszeń i informacji.

Praca Zespołu podczas jego posiedzeń będzie polegała na:

- składaniu przez członków Zespołu sprawozdań z ich kontaktów z interesariuszami i ich efektów w czasie od poprzedniego posiedzenia
- przyjmowaniu sprawozdania Przewodniczącego Zespołu z realizacji poszczególnych projektów na podstawie danych, zebranych od odpowiedzialnych za to osób - bieżący monitoring realizacji LPR-u
- składaniu uwag i propozycji korekt we wdrażaniu Programu
- uzgadnianiu i zatwierdzaniu ewentualnych bieżących korekt w realizacji Programu, dotyczących na przykład sposobów wykonywania określonych zadań, podmiotów odpowiedzialnych i współpracujących (wyniki działań monitoringowych)
- uzgadnianiu treści aktualizacji programu w cyklach 2-letnich, bądź częściej w przypadku potrzeby.

Zespół jest ciałem kolegialnym i swoje decyzje będzie podejmował poprzez głosowanie (zwykła większość głosów).

Kluczowym elementem kompleksowego zarządzania procesem rewitalizacji w gminie jest **system monitorowania** rewitalizacji. Zasady programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+ wskazują, jak należy monitorować realizację uchwalonego programu rewitalizacji. Stosując się do zapisów tam przedstawionych, system monitorowania „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017 – 2023” przedstawia się następująco i dotyczy następujących płaszczyzn:

1. monitorowania podstawowych parametrów programu na etapie przyjęcia oraz późniejszych jego aktualizacji (m.in. ludność, powierzchnia oraz przestrzenny obraz obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, lista projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zapisanych w programie wraz z podaniem szacowanych kosztów oraz przewidywanych rezultatów, ramy finansowe programu wraz z prognozowanym montażem finansowym).

2. monitorowania stopnia realizacji celów określonych w programie (co najmniej raz na dwa lata):
- monitoring realizacji projektów – bieżące monitorowanie przebiegu realizacji zgodnie z harmonogramem, budżetem i zakładanymi efektami
 - monitoring realizacji celów programu rewitalizacji – cykliczna analiza wskaźników umożliwiająca analizę efektu synergii i komplementarności między działaniami, przyczyny problemów w uzyskaniu zakładanych efektów programu.

W powyższych przypadkach zostaną wykorzystane wskaźniki produktu i rezultatu, które zostały zaplanowane osobno dla każdego projektu i zamieszczone w tabelach projektów w wierszu „Prognozowane produkty i rezultaty” (p. VI.1 Podstawowe projekty rewitalizacyjne).

3. monitorowania skutków realizacji programu, poprzez analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji – wskaźniki stanu kryzysowego (co najmniej raz na dwa lata od momentu przyjęcia dokumentu do końca okresu obowiązywania) – ich zestawienie – wartości wyjściowe i końcowe, przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 13. Wskaźniki wykorzystywane na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji (OR)

L.p.	Wskaźnik przyjęty do analizy		Wartość bazowa wskaźnika	Wartość bazowa wskaźnika dla OR	Szacowana wartość wskaźnika w 2023 roku
SFERA SPOŁECZNA					
1.	Odsetek osób bezrobotnych	JA5–ZOW JA10–ZOW JA14–ZOW	5,2% 4,3% 3,0%	4,12%	3,66%
2.	Odsetek osób pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa)	JA5–ZOW JA10–ZOW JA14–ZOW	1,2% 1,7% 1,4%	1,45%	0,84%
3.	Odsetek uczniów pobierających stypendia i zasiłki szkolne w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej	JA5–ZOW JA10–ZOW JA14–ZOW	0,74% 0,85% 0,92%	0,84%	0,53%
4.	Odsetek przestępstw stwierdzonych	JA5–ZOW JA10–ZOW JA14–ZOW	0,99% 1,7% 0,46%	1,07%	0,53%
SFERA GOSPODARCZA					
5.	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w danej jednostce analitycznej	JA5–ZOW JA10–ZOW JA14–ZOW	9,88 8,72 4,37	7,63	9,16
SFERA ŚRODOWISKOWA					
6.	Odsetek gospodarstw domowych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej lub nieposiadających przydomowych oczyszczalni ścieków	JA5–ZOW JA10–ZOW JA14–ZOW	1,4% 0,6% 100,0%	30,38%	4,07%

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA					
7.	Dostępność zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej	JA5-ZOW JA10-ZOW JA14-ZOW	T T N	N	T
8.	Dostępność obiektów sportowych (hal lub boisk lub basenów itp.) do 1 km od miejsca zamieszkania	JA5-ZOW JA10-ZOW JA14-ZOW	T N N	N	T

- bieżącego monitorowania poziomu wdrażania programu - aktualizowana na bieżąco będzie lista przyjętych w programie przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających ze statusem: „zakładane do realizacji”, „w trakcie realizacji” lub „zrealizowane”, w zależności od aktualnego postępu rzeczowego, wraz z podaniem poniesionych kosztów, montażu finansowego, a także ewentualnych rezultatów ich wdrożenia – efekty rzeczowe.

Jak wyżej podano, wyniki bieżącego monitoringu będą omawiane podczas każdego posiedzenia Zespołu. Informacje będą przed posiedzeniem zbierane przez Przewodniczącego Zespołu od podmiotów, odpowiedzialnych za realizację poszczególnych projektów. W przypadku identyfikacji odstępstw od planu i innych problemów, na bieżąco będą uzgadniane i zatwierdzane ewentualne korekty w realizacji Programu, dotyczące na przykład sposobów wykonywania określonych zadań, podmiotów odpowiedzialnych i współpracujących.

Coroczne raporty monitoringowe będą sporządzane przez Przewodniczącego Zespołu i prezentowane Radzie Gminy, po wcześniejszej akceptacji przez Wójta.

Obowiązkowe, wynikające z przepisów monitorowanie ww. płaszczyzn, prowadzone przez Zespół ds. Programu Rewitalizacji, sprowadzać się będzie m.in. **do przygotowania w cyklach minimum dwuletnich sprawozdań/raportów z realizacji programu**, służących ocenie jego aktualności, stopnia skuteczności i efektywności przyjętych działań rewitalizacyjnych. Zgodnie z zapisami Zasad programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+, sprawozdania/raporty, zawierające m.in. informacje w zakresie wskaźników stanu kryzysowego, postępu rzeczowego i finansowego projektów rewitalizacyjnych oraz stopnia realizacji celów określonych w programie, przekazywane będą do Departamentu Polityki Regionalnej UMWW w Poznaniu, co dwa lata, począwszy od początku 2018 roku (kolejne na początku 2020, 2022 i 2024 roku). Podstawą opracowania sprawozdań/raportów z realizacji programu będzie „Formularz efektów monitorowania programów rewitalizacji”, stanowiący Załącznik nr 4. do Zasad programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+.

W wyniku kompleksowego monitorowania rewitalizacji, zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych oraz zgłaszanych potrzeb, może zaistnieć potrzeba modyfikacji zapisów programu rewitalizacji, w szczególności dotyczących projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Za przygotowanie niezbędnych **modyfikacji programu** odpowiedzialny jest organ wykonawczy gminy – **Wójt Zaniemyśla**, który przy udziale **Zespołu**

ds. Programu Rewitalizacji, oceni zasadność oraz możliwość wprowadzenia korekt. W przypadku uznania korekt za zasadne, Zespół zastosuje procedurę wprowadzania zmian, tożsamą z procedurą przy tworzeniu programu, w szczególności uwzględniającą dojrzałe formy partycypacji społecznej oraz strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko.

W lutym 2018 roku, członkowie Zespołu ds. Programu Rewitalizacji, po rozmowach i wskazanych propozycjach przez mieszkańców OR, zgłosili wniosek dotyczący potrzeb organizacji małych, lokalnych imprez rekreacyjno-integracyjnych w okresie letnim. Ujęty w programie projekt rewitalizacyjny 1.3.1. pierwotnie zakładał tylko organizację Gminnego Dnia Dziecka. Zgodnie z systemem wdrażania, monitorowania oraz modyfikacji programu rewitalizacji, wnioskiem tym zajął się Zespół ds. Programu Rewitalizacji. Spotkanie Zespołu odbyło w dniu 8 lutego 2018 r., na którym jego członkowie kolegiально zaakceptowali zgłoszone propozycje. Przy okazji dokonano korekt programu dotyczących zintegrowania projektów rewitalizacyjnych (projektu 1.3.1. z projektami: 4.2.1. i 4.1.1. oraz projektu 1.3.3. z projektem 4.1.2.). Powyższe decyzje Zespołu zaakceptował Wójt Zaniemyśla. Tym samym Zespół przystąpił do przygotowania aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023 przyjętego Uchwałą Nr XXXVI/251/2017 Rady Gminy Zaniemyśl z dnia 23 października 2017r. w sprawie uchwalenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017 – 2023. Ze względu na niewielkie modyfikacje dokumentu, projekt aktualizacji programu nie wymagał uzgodnienia braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu. Projekt aktualizacji LPR-u opublikowano na stronie internetowej Gminy i udostępniono mieszkańcom do konsultacji. **Nie wpłynęły żadne uwagi oraz propozycje** odnośnie opracowanego projektu aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017–2023.

Spis tabel

Tabela 1. Szczegółowe dane dotyczące wyznaczonych jednostek analitycznych (JA)	19
Tabela 2. Dane dotyczące wybranych wskaźników do analizy oraz źródła danych	24
Tabela 3. Dane dotyczące wartości referencyjnych oraz „wartości kryzysowych” wskaźników wybranych do analizy	26
Tabela 4. Wartości wskaźników wybranych do analizy w sferze społecznej w poszczególnych jednostkach analitycznych.	28
Tabela 5. Wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze gospodarczej w poszczególnych jednostkach analitycznych.	40
Tabela 6. Wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze środowiskowej w poszczególnych jednostkach analitycznych.	44
Tabela 7. Dostępność infrastruktury technicznej, społecznej oraz komunikacyjnej w sferze przestrzenno – funkcjonalnej w poszczególnych jednostkach analitycznych.	48
Tabela 8. Wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze technicznej w poszczególnych jednostkach analitycznych.	58
Tabela 9. Szczegółowe dane dotyczące występowania negatywnych zjawisk w analizowanych sferach	61
Tabela 10. Szczegółowe dane dotyczące zamieszkałych jednostek analitycznych (JA) wchodzących w skład wyznaczonego obszaru zdegradowanego (OZ)	62
Tabela 11. Szczegółowe dane dotyczące jednostek analitycznych (JA) wchodzących w skład wyznaczonego obszaru rewitalizacji (OR)	64
Tabela 12. Indykatywne ramy finansowe projektów rewitalizacyjnych ujętych w „Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023”	98
Tabela 13. Wskaźniki wykorzystywane na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji (OR)	112

Spis rycin

Rycina 1. Podział gminy na jednostki analityczne (JA)	20
Rycina 2. Odsetek osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców gminy w 2016 r.	32
Rycina 3. Odsetek mieszkańców gminy pobierających zasiłki w 2016 r.	33
Rycina 4. Odsetek mieszkańców gminy pobierających zasiłki stałe w 2016 r.	34
Rycina 5. Odsetek uczniów pobierających stypendia i zasiłki szkolne w 2016 r.	35
Rycina 6. Odsetek przestępstw stwierdzonych w 2016 r.	36
Rycina 7. Odsetek „Niebieskich kart” w odniesieniu do liczby mieszkańców gminy w 2016 r.	37
Rycina 8. Frekwencja w wyborach w gminie Zaniemyśl w 2014 r.	38
Rycina 9. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze społecznej.	39
Rycina 10. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (styczeń 2017 r.)	42
Rycina 11. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze gospodarczej.	43
Rycina 12. Odsetek gospodarstw domowych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej w 2016 r.	45
Rycina 13. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze środowiskowej.	47
Rycina 14. Dostępność sieci kanalizacji sanitarnej.	51
Rycina 15. Dostępność przedszkola do 0,5 km od miejsca zamieszkania.	52
Rycina 16. Dostępność obiektów sportowych do 1 km od miejsca zamieszkania.	53
Rycina 17. Dostępność przystanku komunikacji publicznej do 1 km od miejsca zamieszkania.	55
Rycina 18. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze przestrzenno – funkcjonalnej.	57

Rycina 19. Odsetek obiektów budowlanych w złym stanie technicznym.....	59
Rycina 21. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze technicznej.....	60
Rycina 22. Wyznaczony obszar zredagowany (OZ) w Gminie Zaniemyśl.....	63
Rycina 23. Wyznaczony obszar rewitalizacji (OR) w Gminie Zaniemyśl.....	66

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura użytkowania gruntów w gminie.....	11
---	----

Załącznik nr 1

FORMULARZ ZGŁASZANIA UWAG
do diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR) w Zaniemyślu

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Nr strony	Treść proponowanej zmiany	Uzasadnienie
1.				
2.				
3.				
...				
...				

Informacje o zgłaszającym:

Imię i nazwisko zgłaszającego Nazwa (jeśli dotyczy) organizacji, w której imieniu zgłoszono uwagi	
e-mail	

Wypełniony formularz należy:

- złożyć lub przesłać w formie papierowej – Urząd Gminy Zaniemyśl, ul. Średzka 9, 63-020 Zaniemyśl
- przesłać w wersji elektronicznej na adres sekretariat@zaniemysl.pl w temacie należy wpisać: **Gmina Zaniemyśl-Diagnoza**

Termin zgłaszania uwag mija 25 kwietnia 2017 r. o godz. 15.00